

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE

2014

Regionální statistiky

Plzeň, 15. října 2015

Kód publikace: 330133-15

Pořadové číslo v roce: 1

Zpracoval: Krajská správa ČSÚ v Plzni, oddělení informačních služeb a správy registrů

Ředitel odboru: Ing. Miloslav Chlad, Ph.D.

Kontaktní osoba: Ing. Lenka Křížová, e-mail: lenka.krizova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz
Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz
Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz
Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz
Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservis hk@czso.cz | www.hrdeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	5
Souhrn hlavních poznatků.....	6
1. Demografický vývoj.....	7
2. Sociální vývoj.....	17
3. Ekonomický vývoj.....	29
4. Vývoj životního prostředí.....	40
5. Tabulková příloha.....	45
6. Kartogramy - mezikrajské.....	57
Tabulková příloha	
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů v letech 2009 až 2014	
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	45
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj.....	46
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj.....	47
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - vývoj životního prostředí.....	48
2. Vybrané ukazatele za Plzeňského kraj v letech 2009 až 2014	
Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - demografický vývoj.....	49
Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj.....	50
Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj.....	53
Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - vývoj životního prostředí.....	55
3. Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2014	
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2014.....	56
Kartogramy	
1. Přírůstek obyvatel stěhováním v obcích v letech 2009 až 2014.....	57
2. Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2009 až 2014.....	57
3. Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2014.....	58
4. Index stáří v obcích k 31. 12. 2014.....	58
5. Nezaměstnanost v krajích v letech 2009 až 2014.....	59
6. Uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v krajích v letech 2009 až 2014.....	59
7. Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) v okresech v prosinci 2014.....	60
8. Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2009 až 2013.....	60
9. Sklizeň obilovin v krajích v letech 2009 až 2014.....	61
10. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2014.....	61
11. Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2009 až 2014.....	62
12. Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2013 a 2014.....	62
13. Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2014.....	63
14. Emise oxidů dusíku (REZZO 1-4) v krajích v letech 2009 až 2013.....	63
15. Komunální odpad v krajích v roce 2013.....	64
16. Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2009 až 2014.....	64

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze požítovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Plzeňského kraje - 2014“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřící jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Úvod

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Plzeňského kraje v roce 2014, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2009). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2014. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2013. Navíc v oblasti makroekonomiky (hrubý domácí produkt, hrubá přidaná hodnota, tvorba hrubého fixního kapitálu a navazující ukazatele) probíhá v současnosti rozsáhlá revize dat v celé časové řadě od roku 1995, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni regionální. Její výsledky na regionální úrovni budou zveřejněny koncem letošního roku.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.czso.cz/csu/xp. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Plzeňského kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Plzeňského kraje, který vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- ✓ Počet obyvatel mírně roste zejména vlivem migrace
- ✓ Plzeňský kraj patří i v roce 2014 mezi kraje s vyšším podílem cizinců
- ✓ Vliv migračního přírůstku roste především vlivem narůstajícího počtu přistěhovalých cizinců
- ✓ Porodnost od roku 2009 kolísá, v meziročním srovnání dochází k mírnému oživení (o 0,3 procentní body)
- ✓ Roste počet dětí narozených mimo manželství
- ✓ Potratovost ve srovnání s předchozím rokem téměř stagnuje
- ✓ Úmrtnost klesla, příznivý vývoj má naděje dožití
- ✓ Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary
- ✓ Počet sňatků roste, rozvodovost klesá (meziročně o 0,4 procentní body)
- ✓ Index rozvodovosti se v roce 2014 pohybuje pod republikovým průměrem
- ✓ Obyvatelstvo Plzeňského kraje patří v rámci republiky mezi nejstarší

Sociální vývoj

- ✓ Situace na trhu práce je odrazem vývoje ekonomických podmínek
- ✓ Pracovní síla (podle VŠPS) téměř stagnuje
- ✓ Obecná míra nezaměstnanosti je druhá nejnižší v ČR
- ✓ Uchazeči o zaměstnání ke konci roku 2014 klesli
- ✓ Počet dlouhodobě nezaměstnaných klesl o 6,5 %
- ✓ Starší ročníky hledají těžko uplatnění na trhu práce
- ✓ Podle statistických zjišťování vzrostla průměrná hrubá nominální mzda meziročně o 2,8 %
- ✓ Průměrný denní počet práce neschopných se třetím rokem zvyšuje
- ✓ Průměrná měsíční výše důchodů i starobních se mírně zvyšuje
- ✓ Přibývá mateřských škol, dětí i počet tříd v základních školách
- ✓ Meziročně ubylo zjištěných trestných činů
- ✓ Na silnicích zemřelo v roce 2014 nejméně lidí od roku 2009
- ✓ Účast voličů ve volbách v celé republice klesá

Ekonomický vývoj

- ✓ HDP kraje se podílí na tvorbě HDP v ČR 5 %
- ✓ Výdaje na vědu a výzkum dosáhly v kraji 4,1 mld. Kč
- ✓ Téměř všechny hlavní výnosy zemědělských plodin v kraji se meziročně zvýšily, stavy skotu se též zvýšily
- ✓ Podle hospodářských výsledků velkých průmysl. podniků je krize minulostí
- ✓ Stavební výroba v kraji (ZSV i „S“) se zvyšuje, bytová výstavba klesá
- ✓ Současně s poklesem ubytovacích zařízení v cestovním ruchu vzrostl počet hostů, průměrná doba pobytu stagnuje

Vývoj životního prostředí

- ✓ Ubývá zemědělské půdy, zejména orné, roste výměra lesních ploch
- ✓ Roste podíl ekologicky obhospodařované půdy
- ✓ Specifické množství vody fakturované domácnostem meziročně vzrostlo
- ✓ Plzeňský kraj má relativně čisté ovzduší, emise hlavních znečišťujících látek mírně klesají
- ✓ Produkce podnikového odpadu klesá
- ✓ V tříděném komunálním odpadu je region na prvním místě v ČR
- ✓ Objem pořízených investic na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele výrazně vzrostl

1. Demografický vývoj

Plzeňský kraj je šestým nejméně obydleným krajem v rámci ČR

Přestože je Plzeňský kraj svojí rozlohou třetím největším krajem v ČR, lidnatostí zaostává. Počtem obyvatel 575,1 tisíc je šestým nejméně obydleným krajem dosahuje hustotu 76,1 obyvatel na 1 km². Z hlediska sídelní struktury je v Plzeňském kraji 501 obcí, 57 měst a 12 městysů. V samotném městě Plzni žije téměř třetina celé populace kraje (29,4 %).

Počet obyvatel mírně roste, zejména přírůstkem stěhování

Na konci roku 2014 žilo v Plzeňském kraji 575 123 obyvatel, z toho 50,5 % tvořily ženy. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému nárůstu a to o 1 654 osob, tzn. o necelé tři desetiny procenta. Průměrné roční tempo růstu počtu obyvatel se pohybuje kolem 0,17 %. V průběhu posledního desetiletí byl výrazný **celkový přírůstek** zaznamenán v letech 2007 a především 2008, kdy v relativním vyjádření (tzn. v přepočtu na 1 000 obyvatel) dosáhl hodnoty 15,1 ‰, zejména vlivem přírůstku stěhování (14,0 ‰). V následujících letech došlo k výraznému poklesu s následným oživením v letech 2011 až 2014.

Počet obyvatel vzrostl nejvíce v okrese Plzeň-město, a to zejména vlivem stěhování

Na celkovém přírůtku se nejvíce podílely okresy Plzeň-město (1 168 osob) a Plzeň-sever (349 osob). V regionu byly tyto přírůstky částečně kompenzovány úbytkem obyvatelstva v okrese Klatovy a to ve výši 197 osob.

V sedmi krajích České republiky včetně Plzeňského kraje se počet obyvatel zvýšil

Plzeňský kraj byl jedním ze sedmi krajů ČR, kde se meziročně počet obyvatel zvýšil. Nejvyšší nárůst zaznamenaly kraje Středočeský a Hl. město Praha (cca 1 %) a to zejména vlivem stěhování. Naopak nejvyšší pokles vykazuje kraj Karlovarský a Moravskoslezský (-0,3 %), kde důvodem snížení počtu obyvatel je též stěhování.

Graf č. 1 Přirozený přírůstek a přírůstek stěhování v kraji v letech 2001 až 2014

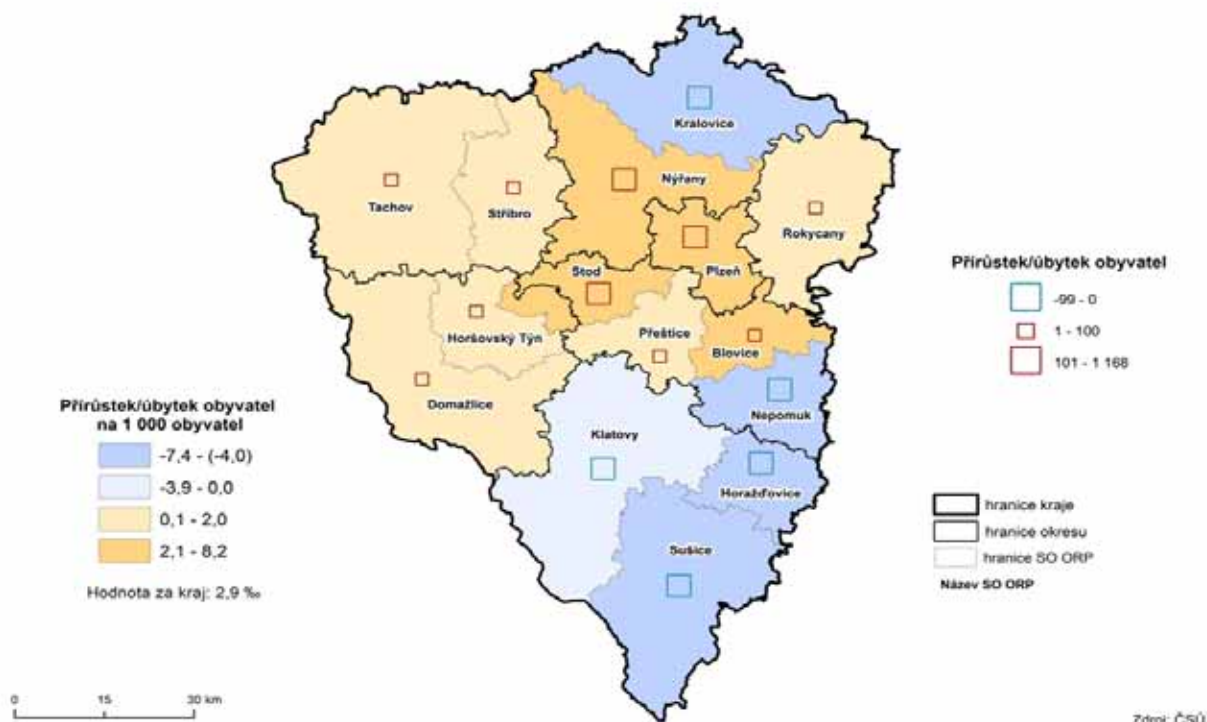
Migrační přírůstek kompenzuje svým nárůstem snížení přirozené měny

Přirozený přírůstek vyjádřený rozdílem počtu narozených dětí a celkovým počtem zemřelých za stejné období dosáhl v roce 2014 hodnoty -87 osob, což znamená převahu zemřelých nad živě narozenými. Přestože se záporná hodnota tohoto ukazatele vyskytuje již od roku 2011, dosahovala hodnoty řádově ve stovkách, nyní klesla již pod stovku. V přepočtu na 1 000 obyvatel dosahuje přirozený přírůstek hodnoty -0,2 ‰ a řadí tak Plzeňský kraj na šesté nejnižší místo v ČR.

Ve vývoji migračního přírůstku se projevuje od roku 2011 rostoucí trend

V roce 2014 byl **migrační přírůstek** proti roku 2011 více než dvakrát vyšší, zejména vlivem značného nárůstu přírůstku stěhování s cizinou. Během roku 2014 se do Plzeňského regionu přistěhovalo 5 365 osob, z toho 1 906 ze zahraničí, tj. 35,5 % z přistěhovalých celkem. Z kraje se vystěhovalo 3 624 osob, z toho 809 (22,3 %) do zahraničí. Vnitřní migrací přibylo do Plzeňského regionu 644 osob a zahraničním stěhováním 1 097 osob.

Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje v roce 2014

Plzeňský kraj má čtvrtý nejvyšší podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu v ČR

V roce 2014 žilo na území Plzeňského kraje 25 958 **cizinců** (bez azylantů), tj. 4,5 % z celkového počtu obyvatel v regionu. Z celkového počtu cizinců v České republice tvoří skupina cizích státních příslušníků v Plzeňském kraji 5,8 %. Z hlediska státního občanství značnou část cizinců v kraji tvoří Slováci (cca jednu čtvrtinu), dále státní příslušníci Ukrajiny a Vietnamu (více jak jednu pětinu). Téměř polovina cizinců žije na území okresu Plzeň-město (49,4 %). Další zvýšený počet cizích státních příslušníků lze zaznamenat v příhraničních okresech Plzeňského kraje a to v Domažlicích, Klatovech a Tachově. Jedná se zejména o cizince vietnamské národnosti. Přestože se podíl na obyvatelstvu celkem mírně zvýšil, Plzeňský kraj v celorepublikovém srovnání nadále obhájuje svoji čtvrtou pozici.

Vývojový trend relativního ukazatele porodnosti má proměnlivý charakter

Během roku 2014 se v Plzeňském regionu **živě narodilo** 5 674 dětí. Ve srovnání s předchozím rokem to znamená zvýšení o 164 osob, tj. o 3,0 %. Proměnlivost vývojového trendu nejlépe dokazuje relativní ukazatel **porodnosti** (což představuje přepočtený počet živě narozených dětí na 1 000 obyvatel středního stavu), který dosáhl v roce 2014 hodnoty 9,9 ‰. V rámci ČR se tato hodnota pohybuje o 0,6 procentního bodu pod republikovým průměrem (10,4 ‰). Příčiny proměnlivosti ukazatele porodnosti je třeba hledat v analytickém pohledu na počet živě narozených dětí v porovnání s odpovídajícím počtem žen v reprodukčním věku. Reprodukční chování žen se v mnoha případech výrazně mění. Průměrný věk matky při narození dítěte se zvýšil od roku 2005 do roku 2014 o 1,8 let tedy na 30,3 let. Z retrospektivního analytického pohledu je patrný značný posun ve věkových kategoriích matek. Zatímco v roce 2005 ženy ve věkové skupině 25 až 29 let porodily 43,4 % dětí z celkového počtu živě narozených, v roce 2014 je tento podíl nižší a to o 12,3 procentního bodu. Opačné výsledky však zaznamenávají vyšší věkové skupiny. Ve srovnání s rokem 2005 dochází v roce 2014 k nárůstu živě narozených dětí matkám ve věkové kategorii 30 až 34 let (o 26,1 %), 35 až 39 let (o 149,7 %) a ve věku matek nad 40 let (o 137,9 %). Tato realita jenom potvrzuje současný trend ve společnosti a to odkládání mateřství do pozdějšího věku z důvodů zajištění optimálních finančních a existenčních podmínek. Z živě narozených dětí v roce 2014 v Plzeňském regionu bylo 48,4 % prvorozených, 37,6 % druhorozených, 9,9 % se narodilo jako třetí v pořadí a 4,1 % dětí bylo v pořadí čtvrté a další. Průměrný věk matky při narození prvního dítěte se zvýšil od roku 2005 o 1,8 let na 28,6 let. V retrospektivním pohledu klesá počet narozených dvojčat, od roku 2005 se snížil o 51 porodů, tj. o 38,1 %. Pokles byl zaznamenán i při srovnání s rokem 2013, počet porodů klesl v roce 2014 o 11,7 %.

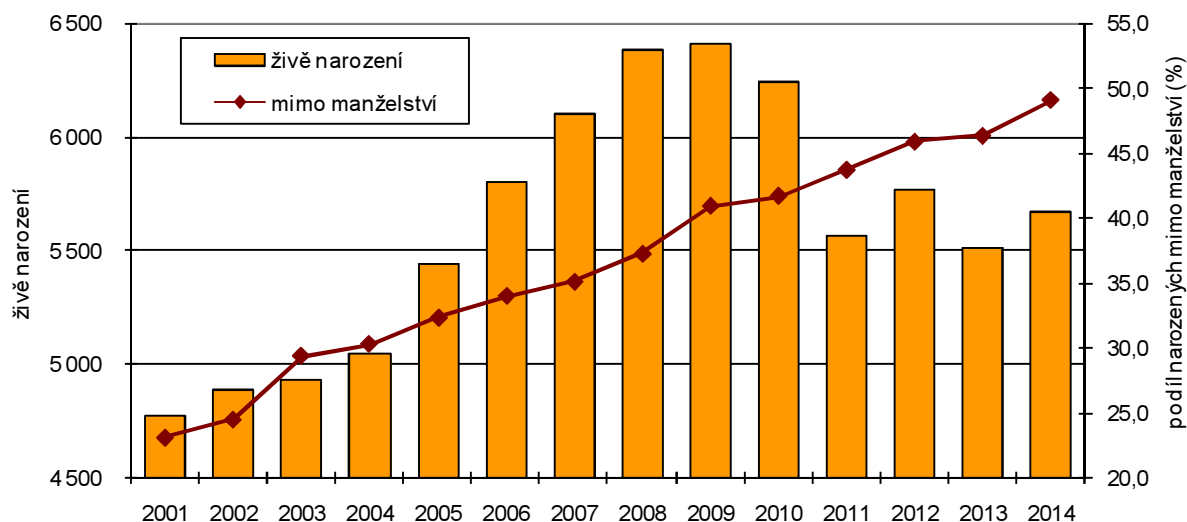
Také ukazatel úhrnné plodnosti má proměnlivý vývoj

Úhrnná plodnost, vyjádřená počtem živě narozených dětí v přepočtu na jednu ženu v reprodukčním věku 15 až 49 let, za posledních pět let zaznamenala proměnlivý vývoj. V roce 2014 dosáhla v Plzeňském kraji hodnoty 1,472, což znamená zvýšení proti předcházejícímu roku o 4,8 %. V mezikrajském srovnání má Plzeňský region čtvrtou nejnižší hodnotu v rámci ČR.

Počet živě narozených dětí mimo manželství stále stoupá

V roce 2014 se v Plzeňském kraji narodilo **mimo manželství** 2 786 dětí. Jedná se o nejvyšší počet dětí za poslední desetiletí, který tvoří v regionu téměř polovinu živě narozených dětí celkem. V předcházejícím roce 2013 byl podíl živě narozených dětí mimo manželství na celkovém počtu živě narozených o 2,7 procentního bodu nižší. Hodnota ukazatele 49,1 % pro rok 2014 leží o 2,4 procentního bodu nad republikovým průměrem a řadí tak Plzeňský kraj na páté nejvyšší místo v ČR.

Graf č. 2 Živě narození a podíl narozených mimo manželství v kraji v letech 2001 až 2014

Míra potratovosti ve srovnání s předchozím rokem stagnuje

Míra potratovosti definovaná jako počet potratů na 1 000 obyvatel středního stavu klesá. Zatímco v roce 2009 dosahovala výše 4,3 ‰, v roce 2014 jen 4,0 ‰. Především díky poklesu počtu umělých přerušení těhotenství (dále jen UPT), dochází i k poklesu ukazatele potratovosti (za posledních deset let o 0,6 procentních bodů), v meziročním srovnání však stagnuje. Z celkového počtu potratů (2 312) připadlo v roce 2014 na potraty samovolné 43,0 %. Jednou z možných příčin vysokého zastoupení samovolných potratů v celkovém počtu může být i posun mateřství do pozdějších let a s tím související možné zdravotní komplikace. Proměnlivé hodnoty zaznamenal vývoj **indexu potratovosti** vyjádřený poměrem počtu potratů celkem na 100 narozených dětí. Zatímco v roce 2005 dosahoval index potratovosti hodnoty 46,8, v roce 2014 již pouze 40,7. Ve srovnání s předcházejícím rokem index potratovosti klesl a to o 1,3 %. Nejčastěji docházelo k potratům ve věkové skupině 30 až 39 let a u svobodných žen. Z více jak jedné pětiny docházelo k UPT ze zdravotních důvodů. Plzeňský kraj má v celorepublikovém srovnání třetí nejvyšší hodnoty míry potratovosti a indexu potratovosti. Úhrnná potratovost se proti roku 2013 zvýšila o 3,5 %.

Úmrtnost po vzestupu v roce 2013 klesá

Úmrtnost vyjádřená v přepočtu zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu v roce 2014 klesá. V Plzeňském kraji v roce 2014 zemřelo 5 761 osob. V porovnání s předchozím rokem to bylo o 300 osob méně. Častější výskyt úmrtí u mužů než u žen je odrazem věkové struktury. Ženy se v porovnání s muži dožívají vyššího věku, a proto jich více umírá ve vyšších věkových ročnících. Zatímco v roce 2013 zemřelo ve věkové skupině 15 až 64 let 25,3 % mužů, žen v této kategorii zemřelo méně, a to pouze 11,2 %. Ve věkové skupině nad 65 let zemřelo 74,4 % mužů a 88,6 % žen. Pravděpodobnou příčinou úmrtí zejména mladších ročníků mužů je jejich poměrně rizikovější způsob života. Více mužů v porovnání s ženami také končí tragickou smrtí.

Naděje dožití se neustále zvyšuje

Příznivý trend v Plzeňském kraji zaznamenává ukazatel **naděje dožití při narození**, který vyjadřuje, kolik let má naději prožít osoba právě narozená za současných podmínek úmrtnosti (také střední délka života). Naděje dožití při narození se za posledních deset let zvýšila u mužů o 3,05 let (na 75,96 let)

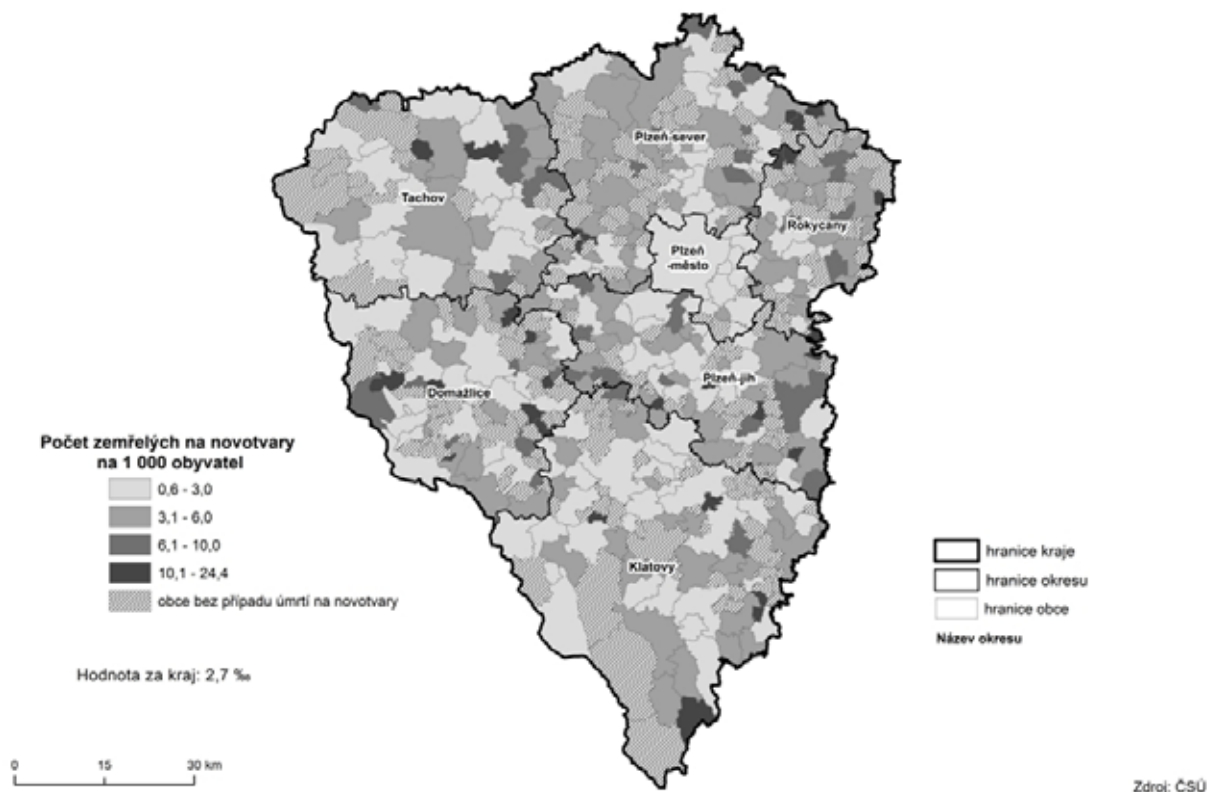

a u žen o 2,38 let (na 81,29 let). Srovnáme-li naději dožití při narození s výsledky za celou ČR, překračuje ukazatel za kraj hodnotu u mužů o 0,17 let a u žen naopak nedosahuje republikové hodnoty o 0,40 let. V rámci České republiky Plzeňský kraj v ukazateli naděje dožití při narození zaujímá u mužů šesté nejvyšší místo a u žen desáté nejvyšší. Rostoucí trend zaznamenal i ukazatel **naděje dožití ve věku 65 let**. U mužů hodnota vzrostla za uplynulých deset let o 1,60 let a u žen o 1,87 let.

Příčinami úmrtí jsou nejčastěji nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary

Nejčastější příčinou úmrtí jsou uváděny **nemoci oběhového systému** (infarkt myokardu, ischemická choroba, cévní poruchy mozku apod.) a **zhoubné novotvary**. Téměř u poloviny úmrtí v kraji byly příčinou nemoci oběhové soustavy, u více jak jedné čtvrtiny zhoubné novotvary. Na nemoci oběhové soustavy umíraly častěji ženy než muži. U úmrtí, kde příčinou byly zhoubné novotvary, je situace opačná. Ve srovnání s předcházejícím rokem ukazatel příčin úmrtí na zhoubné novotvary téměř stagnoval (nárůst o 0,3 %), naopak ukazatel příčin úmrtí na nemoci oběhové soustavy výrazně klesl a to o 12,8 %. Jednou ze sledovaných příčin úmrtí jsou **sebevraždy**. V retrospektivním pohledu mají dosti proměnlivý vývoj. K nejvyššímu počtu sebevražd došlo v Plzeňském kraji v roce 2006 a následně nyní v roce 2014 (90 sebevražd) a naopak nejnižší počet byl zaznamenán v roce 2011 (61 sebevražd). Z genderových statistik je patrné, že větší množství sebevražd s následkem smrti páchají muži. V roce 2014 spáchalo v regionu sebevraždu s následkem smrti 90 osob, v tom 80 % mužů a 20 % žen. Ve srovnání s rokem 2013 stoupl celkový počet sebevražd o 25 %, z toho u mužů o 41,2 %, u žen naopak klesl o 14,3 %.

Úmrtnost na novotvary v obcích Plzeňského kraje v roce 2014

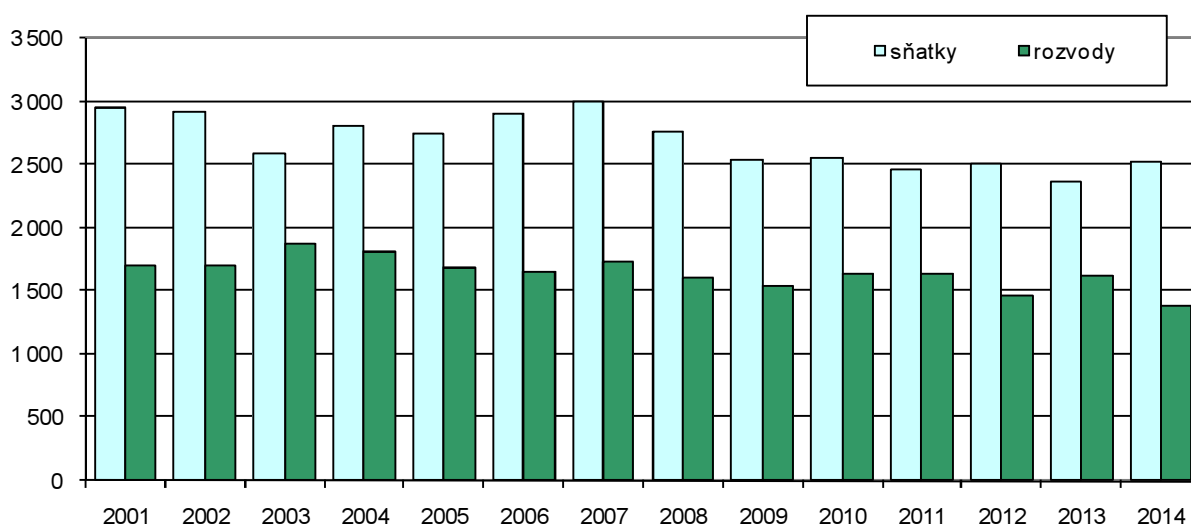
Novorozenecká a kojenecká úmrtnost má v časové řadě variabilní průběh

V roce 2014 dosáhla **novorozenecká úmrtnost** definovaná jako počet dětí zemřelých do 28 dní připadajících na 1 000 živě narozených hodnoty 1,4 ‰, zatímco v roce 2013 to bylo pouze 0,9 ‰. Hodnota dosažená v roce 2014 se pohybuje mírně pod republikovým průměrem (1,6 ‰) a řadí Plzeňský kraj na deváté nejvyšší místo v ČR. Vývoj kojenecké úmrtnosti vyjádřený jako počet dětí zemřelých do 1 roku připadajících na 1 000 živě narozených je poněkud příznivější. V roce 2014 dosáhl tento ukazatel hodnoty 1,9 ‰, což znamená pokles proti předcházejícímu roku o 0,6. V mezikrajském srovnání má Plzeňský kraj třetí nejnižší hodnotu a pohybuje se 0,5 ‰ pod republikovým průměrem.

Snižuje se počet sňatků a s tím i relativní ukazatel sňatečnosti

V Plzeňském kraji bylo v roce 2014 uzavřeno 2 519 manželství. Ve srovnání s předchozím rokem bylo uzavřeno o 152 sňatků více. Nejvíce manželství bylo uzavřeno v okresech Plzeň-město (33,8 %) a Klatovy (15,8 %). Průměrný věk ženicha při vstupu do manželství byl 35,5 let a nevěsty 32,6 let. Při prvním sňatku dosahoval věk ženicha v průměru 32,0 let a nevěsty 29,1 let. Do manželství vstupovali téměř ze tří čtvrtin snoubenci svobodní. Podle státního občanství se jednalo z cca 95 % o občany českého státního občanství. Relativní ukazatel počtu sňatků, přepočtených na 1 000 obyvatel středního stavu (ukazatel **sňatečnosti**) zaznamenal ve svém vývoji proměnlivý charakter. Po mírném oživení v roce 2012 (4,4 ‰) klesl na hodnotu 4,1 ‰ v roce 2013. Pro rok 2014 opět vzrostl na hodnotu 4,4 ‰. Touto hodnotou lehce převyšuje celorepublikový průměr (4,3 ‰) a řadí Plzeňský kraj v ukazateli sňatečnosti na páté nejvyšší místo.

Graf č. 3 Sňatky a rozvody v kraji v letech 2001 až 2014

Počet rozvodů proti předchozímu roku výrazně klesl

V Plzeňském kraji bylo v roce 2014 **rozvedeno 1 374** manželství, tj. o 14,8 % méně než v roce 2013. Nejčastěji docházelo k rozvodu u dlouhodobých manželství v trvání 15 a více let. Rozvody těchto manželství představovaly více než 42 % z celkového počtu rozvedených manželství. Téměř tři čtvrtiny rozvodů se týkaly manželství bezdětných a s jedním nezletilým dítětem. Více než jednu pětinu tvořily rozvody manželství se dvěma nezletilými dětmi. Ve většině případů se jednalo o první rozvod. Průměrný věk mužů při rozvodu dosáhl 43,5 let u žen 40,2 let. Při pohledu na časovou řadu je patrné, že se tento věk mírně zvyšuje. Zatímco v roce 2005 průměrný

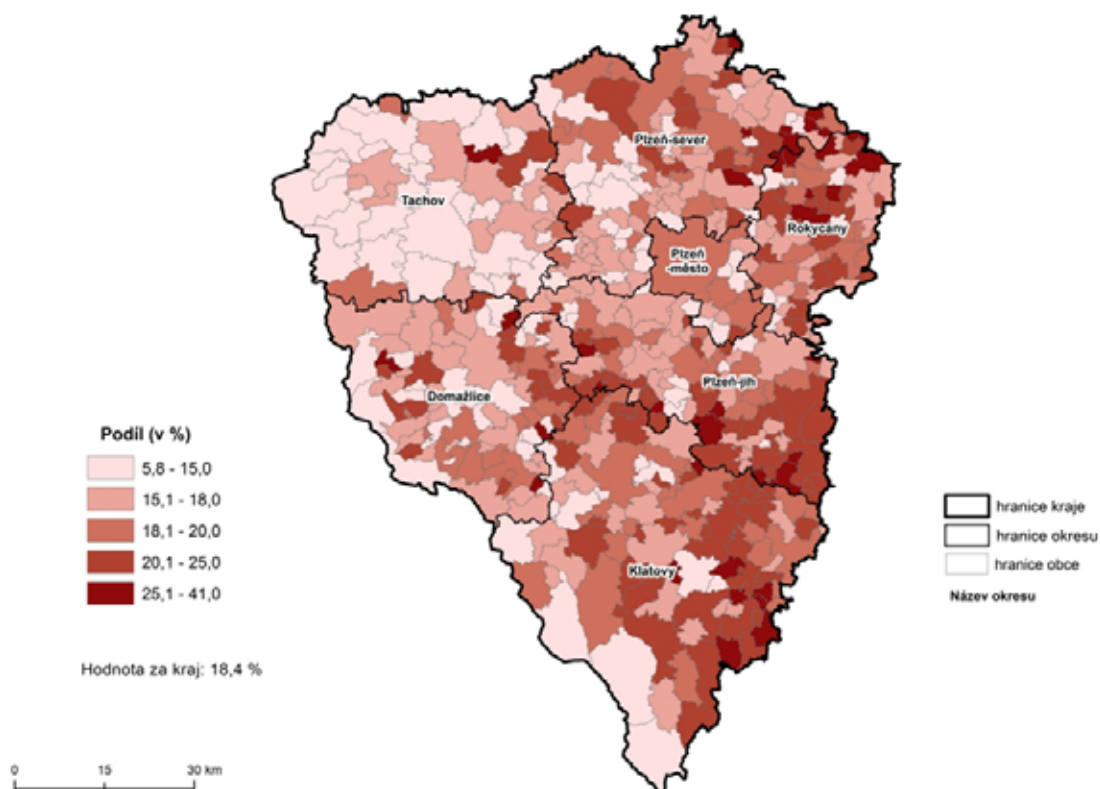

věk rozvádějícího muže dosahoval 40,1 let a ženy 37,1 let, v roce 2014 je v průměru o 3 roky vyšší. Nejčastějšími příčinami rozpadu manželství jsou rozdílné povahové rysy, názory a zájmy (cca 80 % rozvádějících se). Obdobný vývoj jako absolutní ukazatel počtu rozvodů má i relativní ukazatel **rozvodovosti** (počet rozvodů přepočtený na 1 000 obyvatel středního stavu). V roce 2014 dosáhl ukazatel rozvodovosti hodnoty 2,4. Jedná se o třetí nejnižší hodnotu mezi kraji ČR. V rámci kraje nejvyšší rozvodovosti dosahuje okres Rokycany (3,3), Plzeň-jih (2,6) a Tachov (2,5). Ve srovnání s rokem 2013 klesl ukazatel rozvodovosti o 0,4 procentních bodů.

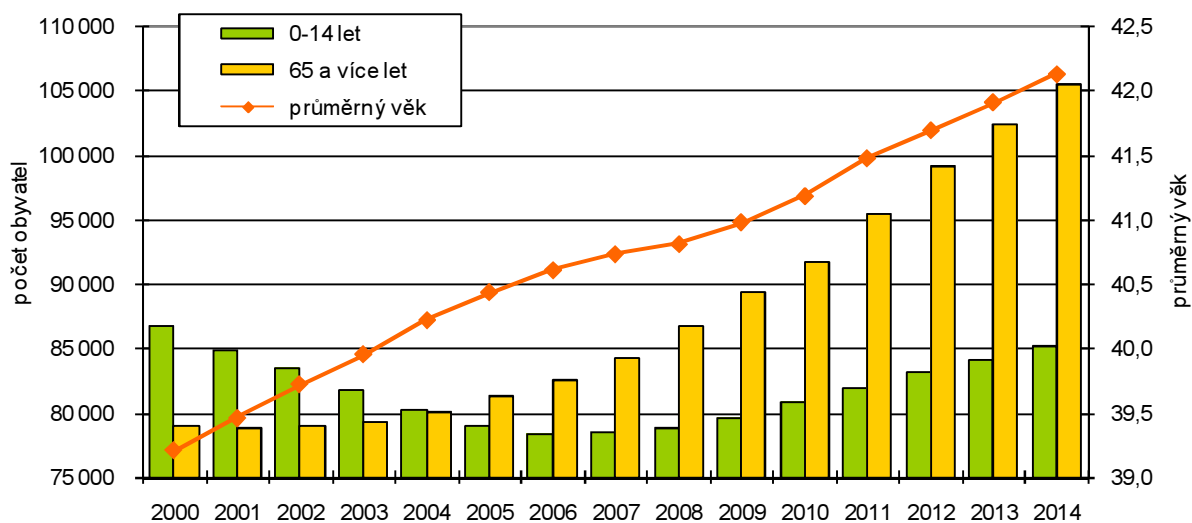
Index rozvodovosti se pohybuje pod republikovým průměrem

Index rozvodovosti definovaný jako počet rozvodů připadajících na 100 uzavřených sňatků dosáhl v roce 2014 hodnoty 54,5. Tato hodnota indexu rozvodovosti je nejnižší od roku 2005. Ve srovnání s předcházejícím rokem (68,1) klesla hodnota ukazatele o 13,6. V rámci kraje se na celkovém poklesu podílely všechny okresy s výjimkou okresu Plzeň-jih, jehož hodnota stagnovala, a Rokycany, kde se hodnota ukazatele zvýšila z roku na rok o 9,3. S průměrem 54,5 rozvodů na 100 uzavřených sňatků dosahuje Plzeňský kraj čtvrté nejnižší hodnoty v České republice. V porovnání s republikovým průměrem je hodnota indexu rozvodovosti v kraji nižší o 4,2 a to především díky narůstajícímu počtu sňatků a klesajícímu počtu rozvodů.

Podíl obyvatel ve věku 65 let a více v obcích Plzeňského kraje k 31. 12. 2014

Graf č. 4 Obyvatelstvo v předproduktivním a poproduktivním věku a průměrný věk v kraji v letech 2000 až 2014 (stav k 31. 12.)

Obyvatelstvo Plzeňského kraje patří v rámci republiky mezi nejstarší

V roce 2014 žilo v Plzeňském kraji 575 123 obyvatel. Z celkového počtu obyvatel tvořila dětská složka (0 až 14 let) 85 258 dětí. Ve srovnání s minulým rokem došlo v této věkové kategorii k zvýšení o 1 157 dětí, tj. 1,3 %. Z celkové populace regionu tvoří dětská složka 14,8 %. Rostoucím trendem pokračuje i vývoj v kategorii seniorů (65 a více let). Na území kraje jich v roce 2014 žilo 105 556 osob, tj. o 3,1 % více než v předchozím roce. Naopak se v roce 2014 snížil proti předchozímu období počet osob v produktivním věku a to o 0,7 % (na 384 309 osob). V roce 2005 tvořila dětská složka 14,3 % z celkového počtu populace, obyvatelstvo v produktivním věku 70,9 % a senioři 14,7 %. Během desetiletí se tento poměr obrátil ve prospěch seniorů. Dětská složka v roce 2014 zůstává téměř stejná (14,8 %), poměr obyvatelstva v produktivním věku k celkové populaci se snižuje (66,8 %) a výrazně roste podíl seniorů (18,4 %). Obyvatelstvo Plzeňského kraje patří v rámci republiky k nejstarším hned za kraji Královéhradeckým a Zlínským. V roce 2014 dosáhl **průměrný věk** obyvatel Plzeňského kraje 42,1 let (muži 40,9 let, ženy 43,3 let). V retrospektivním pohledu desetileté časové řady se jedná o dlouhodobý rostoucí trend, kdy se průměrný věk celkem zvýšil o 1,7 let (u mužů o 1,9 a u žen o 1,6 let).

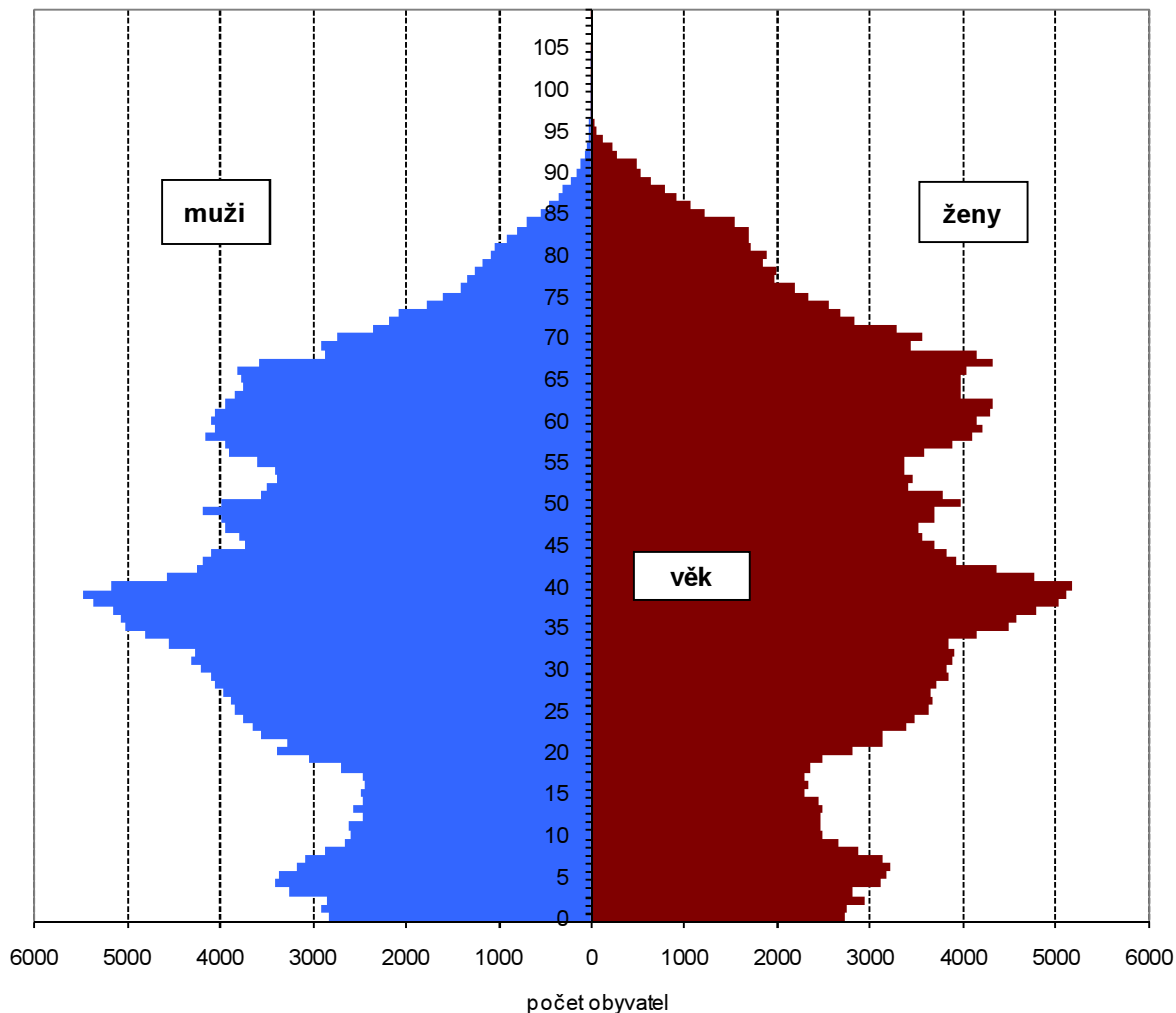
Index stáří jako základní indikátor stárnutí populace

Relativním ukazatelem pro charakteristiku vývoje věkové struktury a základním indikátorem stárnutí populace je **index stáří** vyjádřený poměrem seniorské a dětské složky populace. Vývoj ukazatele indexu stáří potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. Zatímco v roce 2005 dosahoval hodnoty 102,9 %, každoročním mírným zvýšením se jeho hodnota v roce 2014 zvýšila na 123,8 %, tj. zvýšení o 20,9 procentních bodů. Stejně tendence se projevují i z generového pohledu s tím rozdílem, že zatímco u mužů převládal až do roku 2012 počet dětí ve věkové skupině 0 až 14 let nad seniory ve věku 65 a více let (index stáří pod hranicí 100 %), u žen poprvé překročil index stáří sto procentní hranici v roce 1997. V rámci regionu nejvyšších hodnot dosahují okresy Klatovy (131,8 %), Plzeň-město (137,0 %) a Rokycany (128,2 %). V žádném z okresů Plzeňského kraje neleží v roce 2014 hodnota indexu stáří pod hranicí 100 %. V celorepublikovém srovnání

se hodnota ukazatele indexu stáří pohybuje vysoko nad republikovým průměrem (117,4 %) o 6,4 procentní body. Plzeňský kraj má čtvrtou nejvyšší hodnotu indexu stáří v ČR hned po kraji Královéhradeckém, Zlínském a Hl. městě Praha.

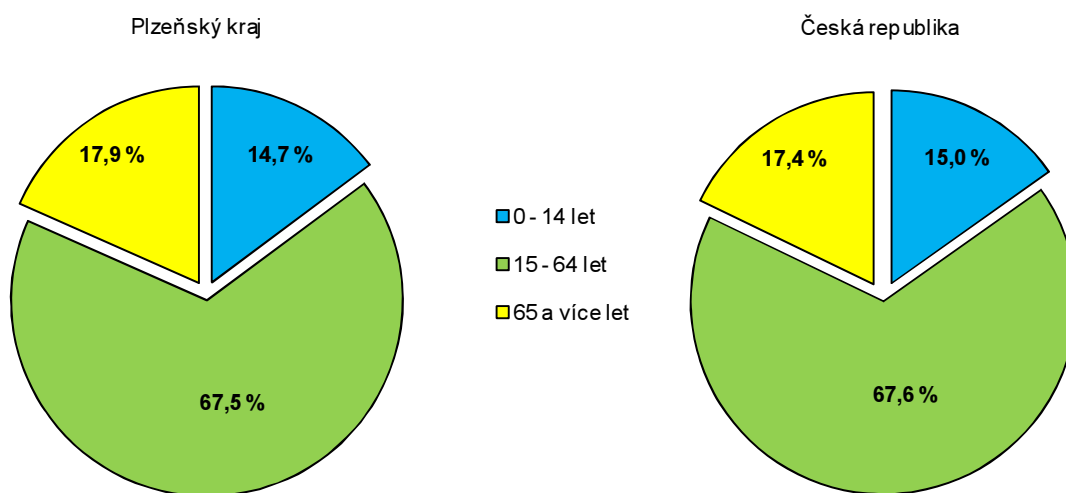
Graf č. 5 Věkové složení obyvatelstva kraje k 31. 12. 2014

Index ekonomického zatížení jako poměr ekonomicky aktivní a neaktivní složky populace

Index ekonomického zatížení definovaný jako poměr seniorů a dětské složky populace k ekonomicky aktivní části populace ve věku 15 až 64 let dosahoval v Plzeňském kraji hodnoty 49,7 %, což představuje o 1,5 procentního bodu více než v roce 2013. V retrospektivním pohledu má hodnota tohoto ukazatele rostoucí tendenci, od roku 2005 do roku 2014 vzrostla hodnota indexu ekonomického zatížení o 8,7 procentních bodů. V rámci kraje se nejvyšší hodnota indexu ekonomického zatížení vyskytuje u okresů, které mají i vysoký index stáří. Jedná se o okresy Plzeň-město, Klatovy a Rokycany. Relativně nejnižší index ekonomického zatížení má v meziokresním srovnání Tachov.

Graf č. 6 Věkové složení obyvatelstva v kraji a ČR k 31. 12. 2014

2. Sociální vývoj

Pracovní síla (podle VŠPS) téměř stagnuje

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil žilo v roce 2014 v Plzeňském kraji 489,3 osob starších 15 let, z toho 294,9 tvořilo **pracovní sílu**¹ (279,90 tis. zaměstnaných a 15,0 tis. nezaměstnaných). V kraji meziročně pracovní síla klesla o 1,1 tis. osob, z toho zaměstnaní o 0,6 tis. osob. Proti roku 2013 mírně stoupl i podíl žen na pracovní síle (ze 44,0 % na 44,1 %).

Počet zaměstnaných roste a s tím i jejich podíl na pracovní síle

Z celkového počtu ekonomicky aktivních osob (294,9 osob) bylo 279,9 osob zaměstnaných, tj. 94,9 %, a zároveň o 1,2 procentního bodu více než v roce 2005. Zaměstnanost má v posledních pěti letech relativně rostoucí trend. Obdobný vývoj až do roku 2013 měl i ukazatel **míry zaměstnanosti**². V roce 2014 se hodnota tohoto ukazatele meziročně snížila o 0,1 procentního bodu na 57,2 %. Dosaženou hodnotou převyšuje republikový průměr (55,7 %) o 1,5 procentního bodu. V mezikrajském srovnání obsadil Plzeňský kraj třetí nejvyšší příčku za HI. městem Prahou a krajem Středočeským. Podíl Plzeňského kraje na celkovém počtu zaměstnaných v ČR činí 5,6 %.

Nejpočetnější věkovou skupinou pracovní síly jsou osoby ve věku 30 až 44 let

Z hlediska věkové struktury pracovní síly jsou nejpočetnější skupinou osoby ve věku 30 až 44 let, které představují 42,1 % z celkové pracovní síly. Skoro stejné zastoupení v této věkové skupině je i u zaměstnaných (42,7 % ze zaměstnaných celkem). Také ženy jsou nejčastěji zastoupeny, i když ne s tak výrazným rozdílem mezi věkovými skupinami, v kategorii 30 až 44 let. U věkové kategorie ženské pracovní síly je rozdíl mezi skupinami 30 až 44 let (54,7 tis. osob) a 45 až 59 let (49,0 tis. osob) 5,7 tis. osob, u zaměstnaných žen činí tento rozdíl 5,1 tis. osob.

Úroveň vzdělanosti kolísá podle jednotlivých kategorií vzdělání

Zatímco v roce 2005 podíl vysokoškoláků na pracovní síle dosahoval výše 10,8 %, v roce 2014 již vzrostl na 17,7 %. Meziročně však tento podíl klesl z 18,1 % právě na 17,7 %. Svoji hodnotou však leží hluboko pod republikovým průměrem (22,0 %). Podíl středoškoláků bez maturity (vč. vyučených) na pracovní síle neustále klesá, v roce 2005 tento podíl činil 45,2 %, v roce 2014 již pouze 38,3 %. Naopak mírně se zvyšuje podíl středoškolsky vzdělaných osob s maturitou, meziročně o 0,9 procentního bodu. Podíly středoškolsky vzdělané pracovní síly (s maturitou i bez) převyšují republikový průměr o více než 3 procentní body.

Největší podíl zaměstnaných osob tvořili zaměstnanci

Ve vývoji **zaměstnanosti podle postavení v zaměstnání** se projevuje v Plzeňském kraji proměnlivý trend. Od roku 2005 střídavě stoupá a klesá podíl zaměstnanců, zaměstnavatelů i pracujících na vlastní účet. V roce 2014 tvořili největší podíl zaměstnaných osob zaměstnanci (vč. členů produkčních družstev), a to 83,9 %. Meziročně se tento podíl snížil o 1,2 procentního bodu. Dosažený podíl převyšuje republikovou hodnotu 82,0 % o 1,9 procentního bodu. Podnikatelské subjekty (zaměstnavatelé a osoby pracující na svůj účet) v roce 2014 tvořily 15,4 %. Meziročně se podíl podnikatelských subjektů na zaměstnaných zvýšil o 1,4 procentního bodu a pohybuje se zhruba 2 procentní body pod republikovým průměrem.

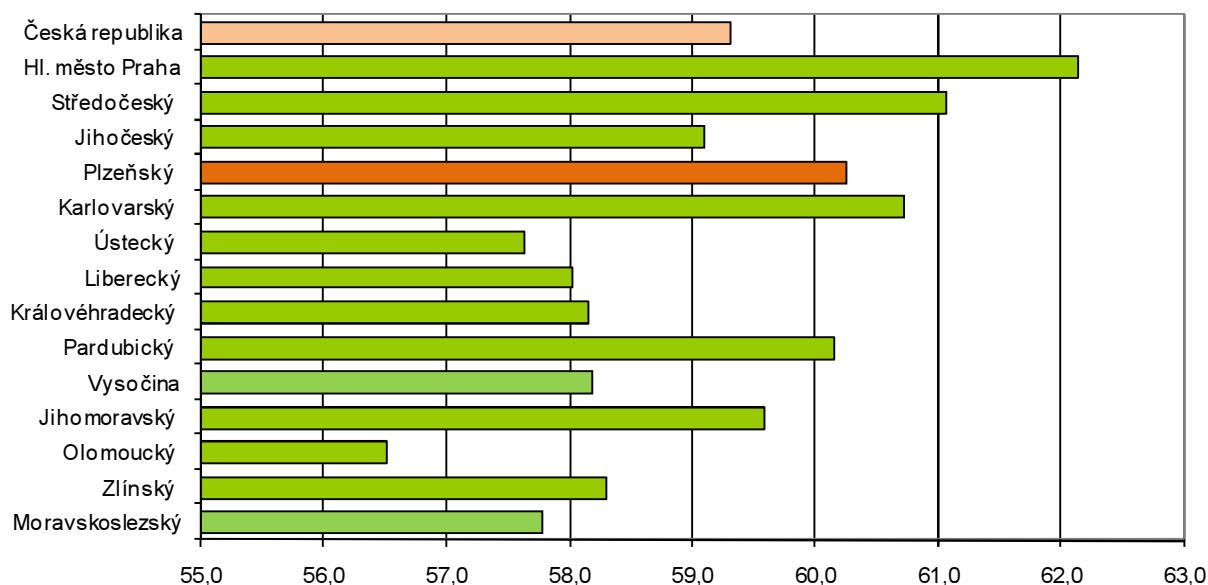
¹ Pracovní síla zahrnuje všechny ekonomicky aktivní osoby 15 leté a starší, které splňují požadavky na zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané

² Podíl počtu zaměstnaných na počtu všech obyvatel od 15 let a starších

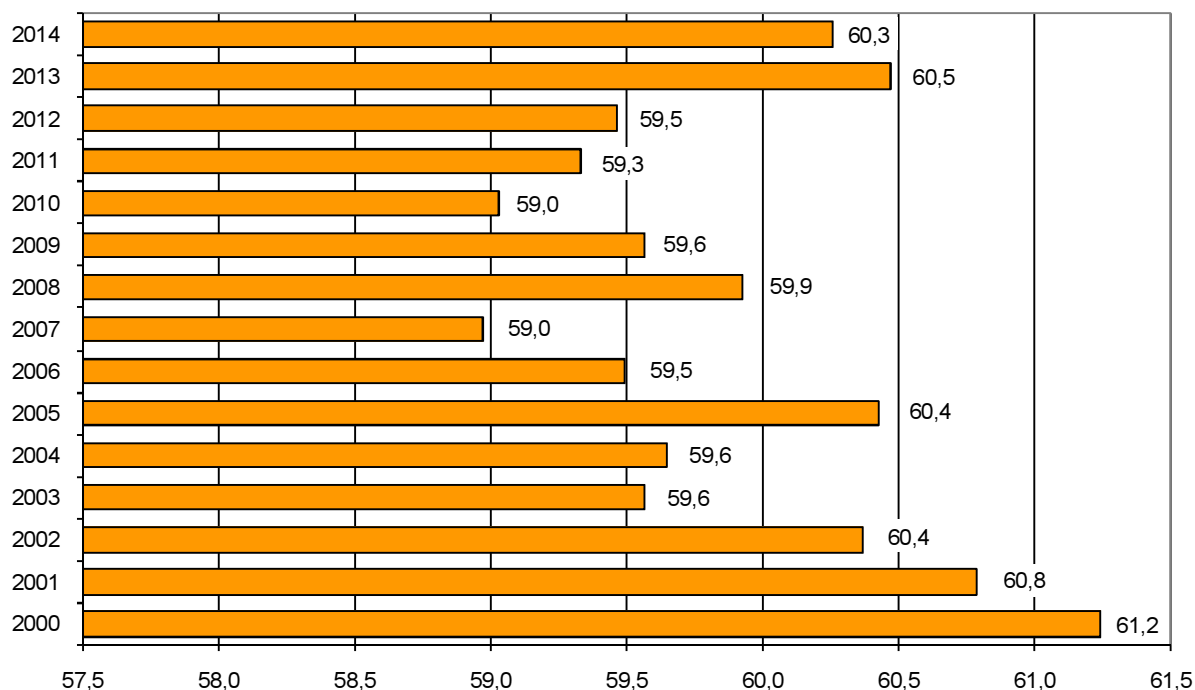
**Zaměstnanost
v terciárním sektoru
stagnuje**

Počet zaměstnaných v primárním sektoru v retrospektivním pohledu meziročně kolísá. V roce 2014 pracovalo v primárním sektoru 11,4 tis. osob, tj. 4,1 %. V porovnání s předcházejícím rokem došlo k nárůstu o 0,5 procentního bodu. V mezikrajském srovnání představuje podíl pracovní síly v primárním sektoru v našem kraji čtvrtý nejvyšší. **Počet zaměstnaných v sekundárním sektoru** (průmysl a stavebnictví) až do roku 2013 rostl, v roce 2014 se mírně snížil o 0,2 tis. osob. Podíl tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti však zůstává nezměněn. Hodnota podílu 43,8 % představuje šestý nejvyšší podíl v ČR. Zaměstnanost **v terciárním sektoru** (tržní a netržní služby) dosáhla v roce 2014 52,1 %, tj. páté nejnižší hodnoty v republikovém srovnání.

Graf č. 7 Míra ekonomické aktivity v krajích ČR v roce 2014

Graf č. 8 Míra ekonomické aktivity v kraji v letech 2000 až 2014

Míra ekonomické aktivity roste

Míra ekonomické aktivity³ v roce 2014 dosáhla v Plzeňském kraji 60,3 % (v ČR 59,3 %). Meziročně se nepatrně snížila o 0,2 procentního bodu. V retrospektivě posledních pěti let ukazuje vývoj tohoto ukazatele na narůstající tendenci. Zatímco u mužů míra ekonomické aktivity dosáhla 68,5 %, u žen 52,3 %. V případě mužů meziročně nepatrně klesla (o 0,4 p. b.), u žen ve srovnání s rokem 2013 stagnuje. V republikovém srovnání představuje míra ekonomické aktivity v Plzeňském kraji čtvrtou nejvyšší hodnotu za kraje Středočeským, Karlovarským a Hl. městem Prahou.

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo v kraji tvoří 39,8 % populace 15 let a starší

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvoří v Plzeňském kraji 39,7 % z populace starší 15 let. Od roku 2010, kdy počet ekonomicky neaktivních dosáhl svého maxima (201,8 tis. osob) stále klesá až do roku 2013. V roce 2014 nastává oživení, růst o 1,0 tis. osob. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo je z 64,0 % tvořeno osobami ve věku 60 a více let, další početnější věkovou skupinou jsou osoby ve věku 15 až 29 let (24,0 %). Dlouhodobě převažují ekonomicky neaktivní ženy, jejichž podíl z celkového počtu ekonomicky neaktivních činil 61,0 %. V retrospektivním pohledu podíl 60 a víceletých roste a naopak v další četnější věkové kategorii (15 až 29 let) klesá. Více než polovinu ekonomicky neaktivního obyvatelstva tvoří osoby se středoškolským vzděláním vč. vyučených, téměř jednu čtvrtinu osoby se vzděláním základním.

Nezaměstnanost (podle VŠPS), vyjádřená obecnou mírou nezaměstnanosti, je druhá nejnížší v ČR

Počet nezaměstnaných (podle výsledků VŠPS) klesl v roce 2014 na 15 tis. osob. Proti roku 2013 to znamená pokles o 0,5 tis. osob. Roční průměrná **obecná míra nezaměstnanosti** dosáhla v roce 2014 hodnoty 5,1 %, z toho u mužů 3,7 % a u žen 6,8 %. Ve srovnání s republikovým průměrem byla tato hodnota o 1 procentní bod nižší, než je republikový průměr. V mezikrajském srovnání se jedná o druhou nejnížší hodnotu v ČR (spolu s krajem Středočeským).

Počet uchazečů o zaměstnání (podle MPSV) ke konci roku 2014 klesl

Ke konci roku 2014 bylo na úřadech práce v kraji evidováno 22 641 **uchazečů o zaměstnání**, což znamená v meziročním srovnání o 3 068 osob, tj. o 11,9 % méně. **Dosažitelní**, tzn. osoby ve věku 15-64 let, které mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání, tvořili 96,7 % všech uchazečů (21 901 osob). Pokles zaznamenal i počet uchazečů o zaměstnání z řad absolventů škol a mladistvých o 26,7 % (na 1 223 osob), stejně tak jako osob se zdravotním postižením o 1,6 % (na 3 187 osob). Ženy tvořily z celkového počtu uchazečů 51,3 %. Také jejich počet meziročně klesl o 11,0 %. Nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo ve věku 35 až 44 let, průměrný věk uchazeče činil 40,8 let. Podle dosaženého vzdělání jsou nejhroženější skupinou osoby se středoškolským vzděláním (vč. vyučených) bez maturity, osoby s nižší kvalifikací a nekvalifikovaní. Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2014 pobíralo 5 582 uchazečů, což představuje cca jednu čtvrtinu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce (přesněji 24,7 %).

Podíl nezaměstnaných osob nahradil míru registrované nezaměstnanosti

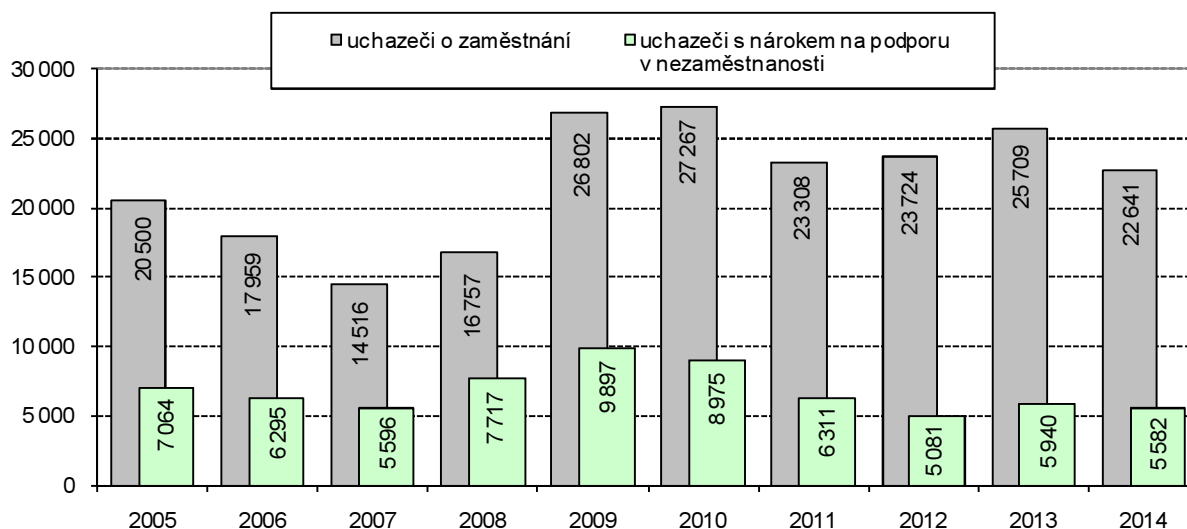
Podíl nezaměstnaných osob⁴ dosáhl v roce 2014 v Plzeňském kraji výše 5,70 %. V meziročním srovnání to znamená pokles o 0,75 procentního bodu. Výše podílu představuje v rámci ČR druhou nejnížší hodnotu hned po Hl. městě Praze (5,03 %). Ve vztahu k republikovému průměru (7,46 %) je

³ Podíl pracovní síly na počtu osob starších 15 let

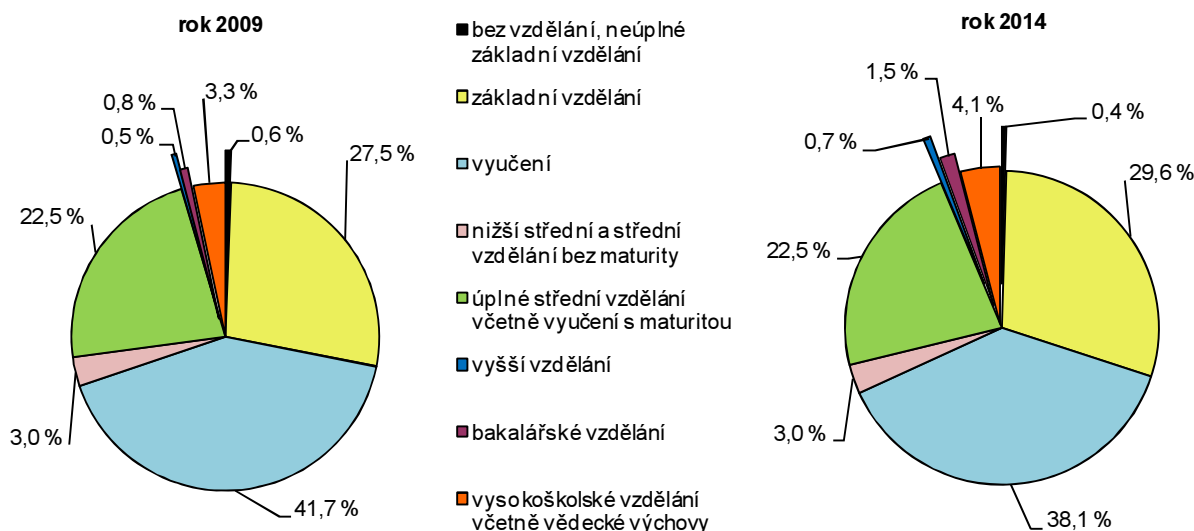
⁴ Podíl dosažitelných uchazečů ve věku 15 až 64 let na obyvatelstvu stejného věku

nižší o 1,76 p. b. Snížení podílu nezaměstnaných je patrné i z genderového pohledu na nezaměstnanost. Podíl nezaměstnaných mužů se meziročně snížil o 0,80 p. b., u žen o 0,70 p. b. Zatímco v kraji činil podíl u mužů 5,46 %, u žen 5,95 %, ve dvou okresech regionu je podíl u mužů vyšší než u žen (Klatovy a Tachov). Příčinu snížení podílu nezaměstnanosti lze vidět v příznivých klimatických podmínkách roku 2014 a v širší nabídce pracovních příležitostí zejména prací sezonního charakteru.

Graf č. 9 Uchazeči o zaměstnání a uchazeči s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v kraji v letech 2005 až 2014 (stav k 31. 12.)

Graf č. 10 Kvalifikační struktura neumístěných uchazečů o zaměstnání v kraji v roce 2009 a 2014 (stav k 31. 12.)

Dlouhodobě nezaměstnaní představují v kraji 38 % z celkového počtu nezaměstnaných

Celkem 8 599 nezaměstnaných bylo koncem roku 2014 v evidenci úřadu práce déle jak jeden rok. Tito uchazeči představovali v Plzeňském kraji 38,0 % všech nezaměstnaných, evidovaných úřadem práce. Ve srovnání s rokem 2013 to znamená pokles o 6,5 %. Podíl **dlouhodobě**

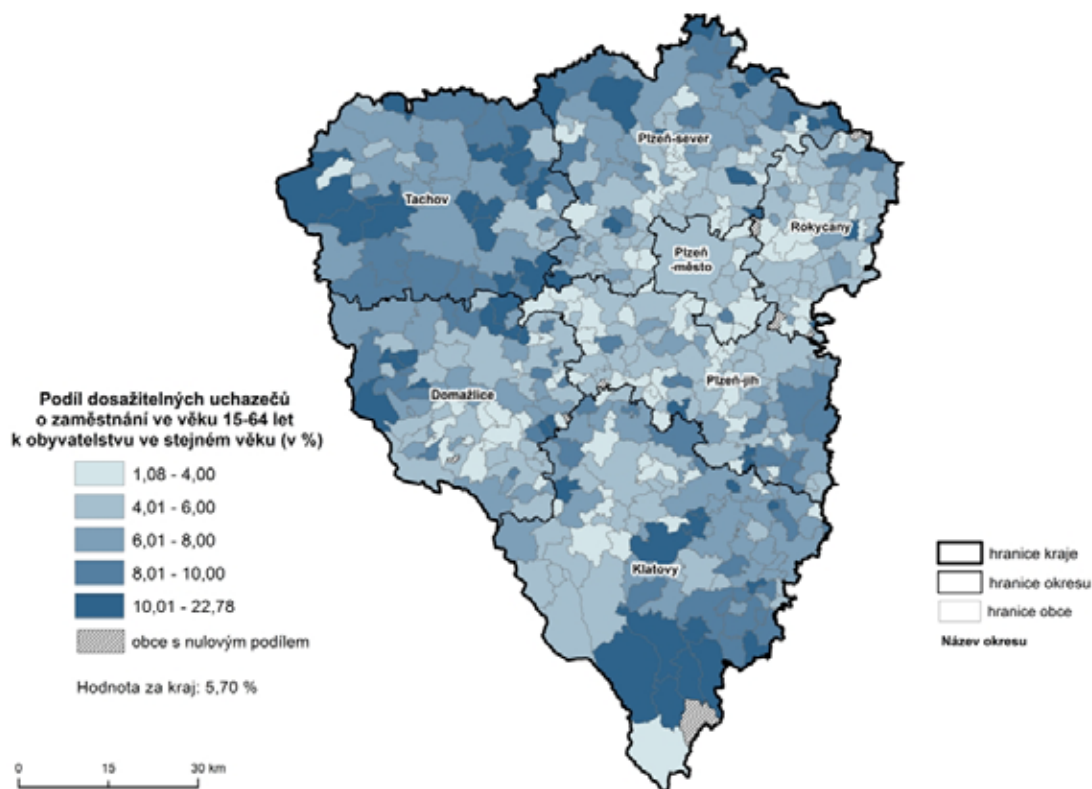

nezaměstnaných na osobách v produktivním věku (15 až 64 let) dosahoval hodnoty 2,24 %. Ve srovnání s předchozím rokem klesla hodnota tohoto podílu o 0,14 procentního bodu. V republikovém srovnání má Plzeňský kraj třetí nejnižší podíl dlouhodobé nezaměstnanosti a leží hluboko pod republikovým průměrem (3,36 %). S dlouhodobou nezaměstnaností se nejvíce potýká v Plzeňském kraji okres Tachov (3,28 %), naopak nejnižší byl dosažen v okrese Rokycany (1,58 %).

Ve všech okresech kraje došlo k poklesu počtu uchazečů o zaměstnání

Ve všech okresech Plzeňského kraje došlo k poklesu počtu uchazečů o zaměstnání, nejvíce v okresech Rokycany (o 19,5 %), Tachov (o 15,6 %) a Domažlice (o 14,4 %). Nejmenší snížení počtu uchazečů o zaměstnání zaznamenal okres Plzeň-jih (o 9,4 %). Podíl nezaměstnaných osob se nejvíce snížil v okresech Rokycany (o 1,01 procentní bod) a Tachov (o 1,20 procentního bodu). U mužů zaznamenal nejvyšší snížení tohoto ukazatele okres a Tachov (o 1,14 p. b.) a Domažlice (o 0,95 p. b.), u žen to byly okresy Rokycany (o 1,27 p. b.) a Tachov (o 1,25 p. b.).

Nezaměstnanost v obcích Plzeňského kraje k 31. 12. 2014

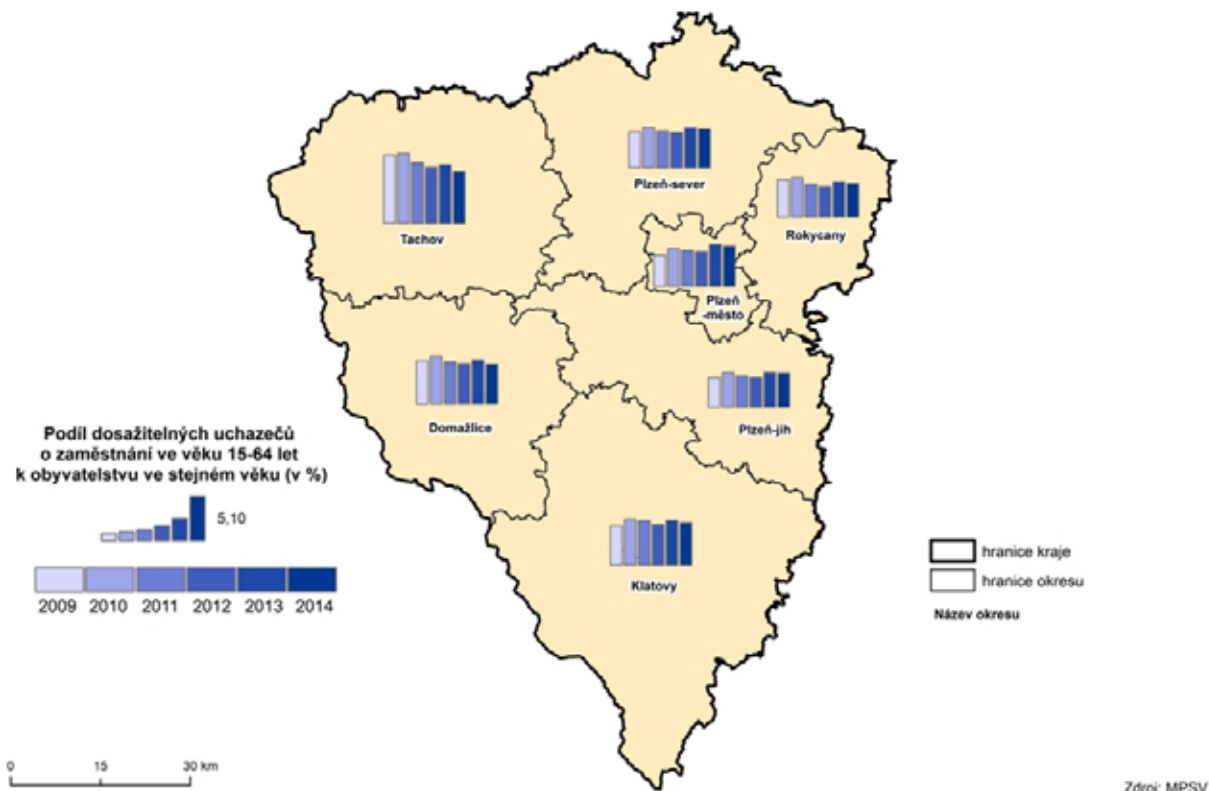

S klesajícím počtem uchazečů o zaměstnání roste nabídka volných pracovních míst

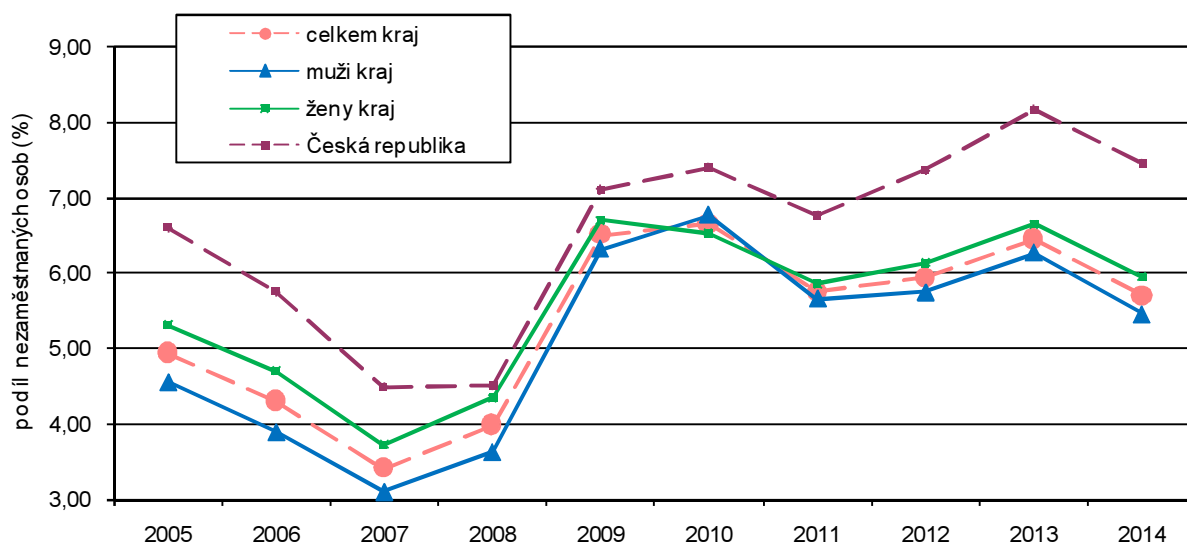
K 31. 12. 2014 bylo v Plzeňském kraji v nabídce úřadů práce 4 927 **volných míst**. V meziročním porovnání to znamená zvýšení nabídky o 2 352 volných míst, tj. o 91,3 %. V meziokresním srovnání největší nárůst vykazují okresy, kde se snížila i nezaměstnanost, a to Tachov (o 136,9 %), Domažlice (o 124,4 %) a Plzeň-město (o 115,8 %). Nejmenší navýšení v nabídce pracovních míst zaznamenal okres Rokycany o pouhých 9,7 %. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo činil v Plzeňském kraji 4,6 osob, proti roku 2013 se snížil o 54,0 %. Největší podíl nad sníženou nabídkou

v kraji mají okresy Tachov (o 64,4 %) a Domažlice (o 61,8 %). Naopak nejnižší snížení vykazuje okres Plzeň-sever (o 17,8 %). V rámci ČR má Plzeňský kraj spolu s Hl. městem Prahou nejnižší počet uchazečů na 1 volné pracovní místo a leží hluboko pod republikovým průměrem (9,2 uchazečů na 1 pracovní místo).

Nezaměstnanost v okresech Plzeňského kraje v letech 2009 až 2014 (roční průměry)

Graf č. 11 Podíl nezaměstnaných osob v kraji a ČR v letech 2005 až 2014 (stav k 31. 12.)

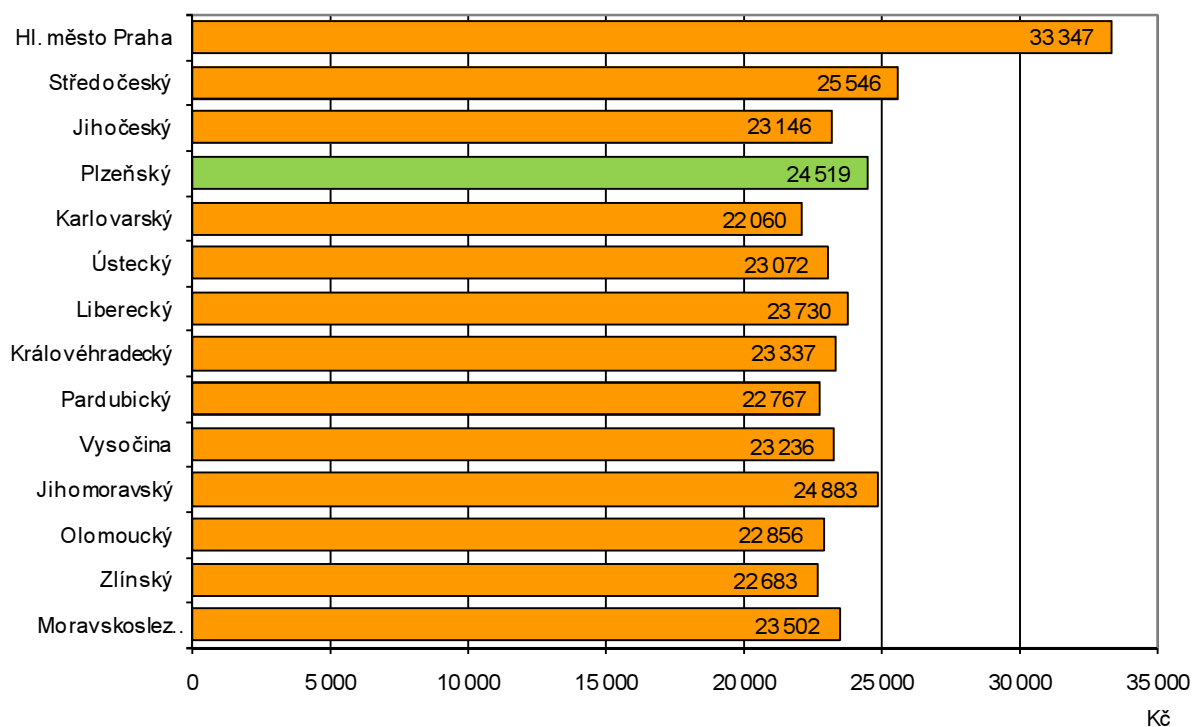
Průměrná hrubá měsíční nominální mzda představuje čtvrtou nejvyšší mzdu v ČR

Průměrná hrubá měsíční mzda⁵ dosáhla v roce 2014 v Plzeňském kraji výše 24 519 Kč. Tato mzda představovala čtvrtou nejvyšší hrubou mzdu v rámci České republiky, lépe na tom byly pouze zaměstnanci v Hl. městě Praze (33 347 Kč), v kraji Středočeském (25 546 Kč) a Jihomoravském (24 883 Kč). Svoji výší průměrná měsíční hrubá mzda přesto nedosahovala republikový průměr (o 1 167 Kč). V meziročním srovnání došlo u průměrné nominální mzdy k nárůstu 657 Kč (2,8 %). Reálná mzda, která je ovlivněna výší indexu spotřebitelských cen (v roce 2014 míra inflace činila 0,4 %), se zvýšila o 2,4 %. Průměrný reálný růst mzdy v České republice činil 2,0 %.

Medián v roce 2014 tvořil 89,4 % průměrné mzdy

Medián⁶ mezd dosáhl hodnoty 23 266 Kč a tvořil tak 89,4 % průměrné mzdy v kraji. U mužů dosahoval výše 25 228 Kč, u žen o 15,7 % méně, tj. o 3 970 Kč. V meziročním srovnání vzrostl o 3,5 %, a to nejvíce u mužů (4,0 %). Ve srovnání s průměrnou mzdou v kraji činil rozdíl 2 760 Kč. Ve všech regionech v rámci ČR leží medián pod úrovní průměrných mezd s největším rozdílem u regionů s vysokým podílem osob s extrémně vysokými příjmy a to Hl. město Praha a částečně i Jihomoravský kraj.

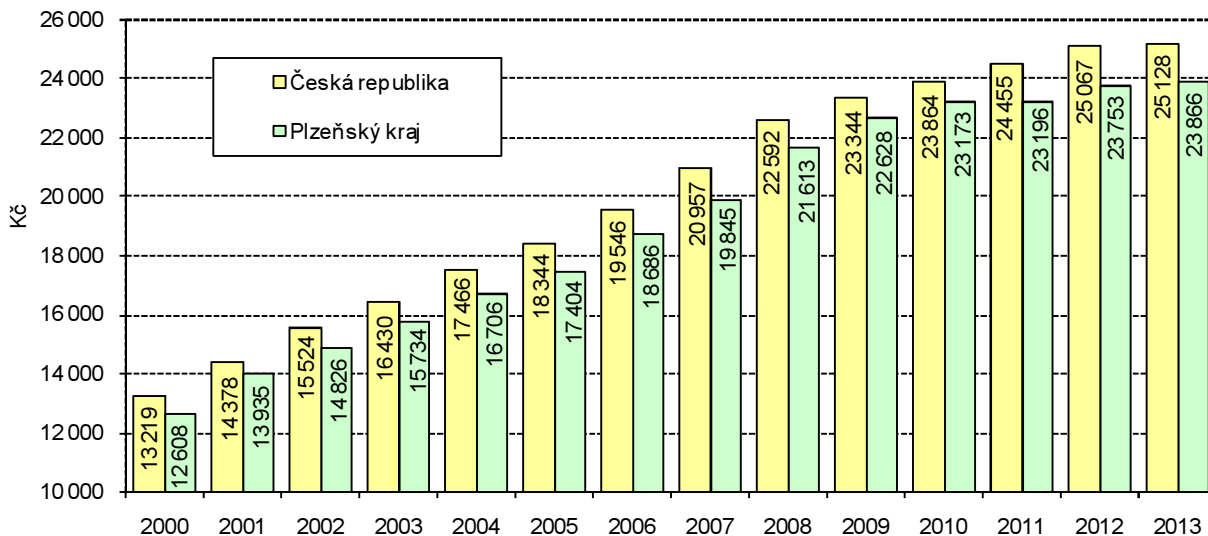
Graf č. 12 Průměrná hrubá měsíční mzda v krajích ČR v roce 2014 (pracovištní metoda)

⁵ Průměrná hrubá měsíční mzda zpracovaná tzv. pracovištní metodou za osoby přepočtené plně zaměstnané

⁶ Medián (střední hodnota) člení soubor mezd na dvě stejně četné poloviny (zjišťován strukturálním šetřením). Vzhledem k metodickým změnám nejsou údaje od roku 2011 srovnatelné s minulými roky.

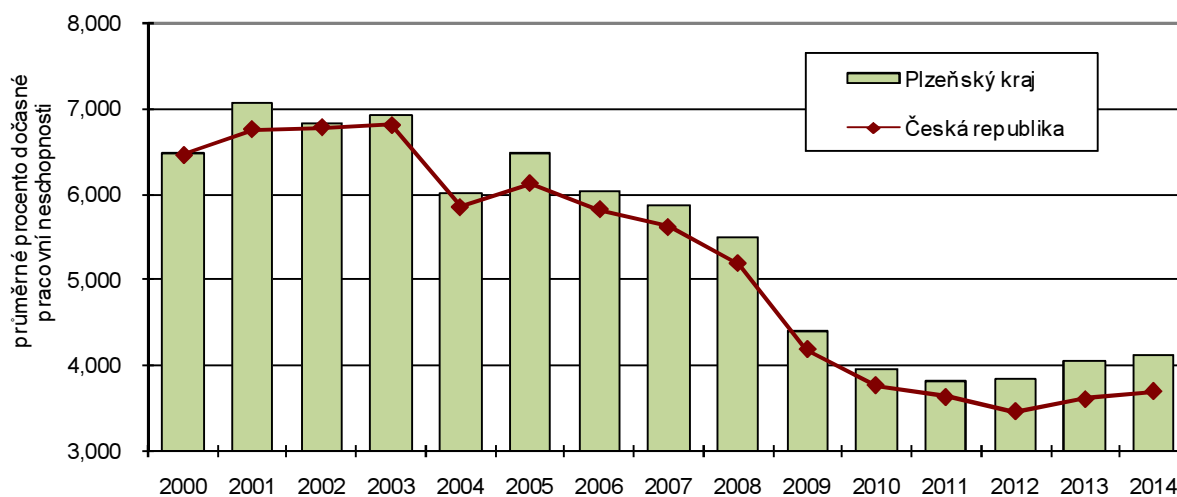
Graf č. 13 Průměrná mzda v kraji a ČR v letech 2000 až 2013 (pracovištní metoda)

Průměrný denní počet práce neschopných osob se třetím rokem zvyšuje

V Plzeňském kraji bylo v roce 2014 evidováno 217 654 **nemocensky pojištěných osob**, z toho 102 401 žen. Počet nemocensky pojištěných osob se meziročně zvýšil o 1,3 %. V tomtéž roce bylo hlášeno 77 329 nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti, což představovalo v průměru denně 8 962 práce neschopných (meziročně o 2,9 % více). Průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti v roce 2014 trvala 42,3 kalendářní dny, z toho pro nemoc 41,0 dnů, pro pracovní úraz 49,5 dne a pro ostatní úrazy 50,9 dne. Ve srovnání s republikovým průměrem byla celková doba trvání pracovní neschopnosti v ČR o 3,5 dne kratší.

Graf č. 14 Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v kraji a ČR v letech 2000 až 2014

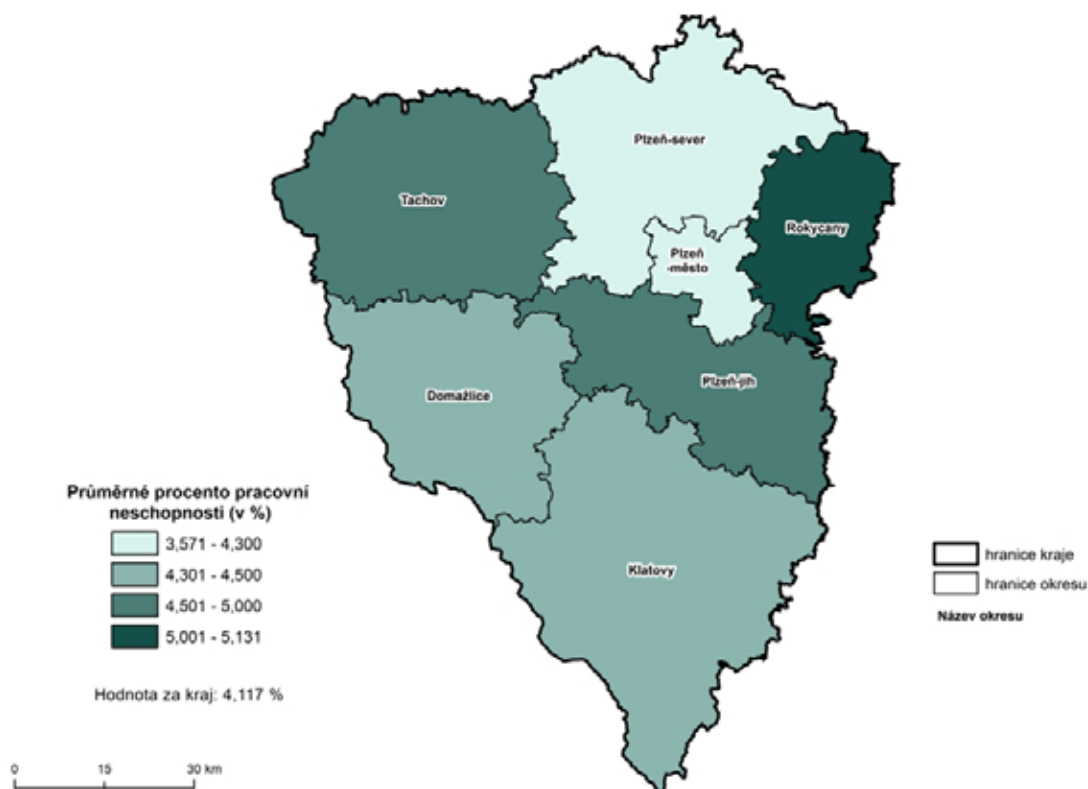
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti za poslední tři roky nejvyšší

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti dosáhlo v kraji hodnoty 4,117 % a za poslední tři roky bylo nejvyšší. Dlouhodobě vykazuje v meziokresním srovnání nejvyšší průměrné procento pracovní neschopnosti okres Rokycany (5,131 %), naopak nejnižší okres Plzeň-město (3,571 %). V rámci ČR má Plzeňský region čtvrtou nejvyšší hodnotu, nejnižší hodnotu

procenta pracovní neschopnosti vykazuje mezi kraji Hl. město Praha (2,823 %).

Pracovní neschopnost v okresech Plzeňského kraje v roce 2014

Zdroj: ČSÚ

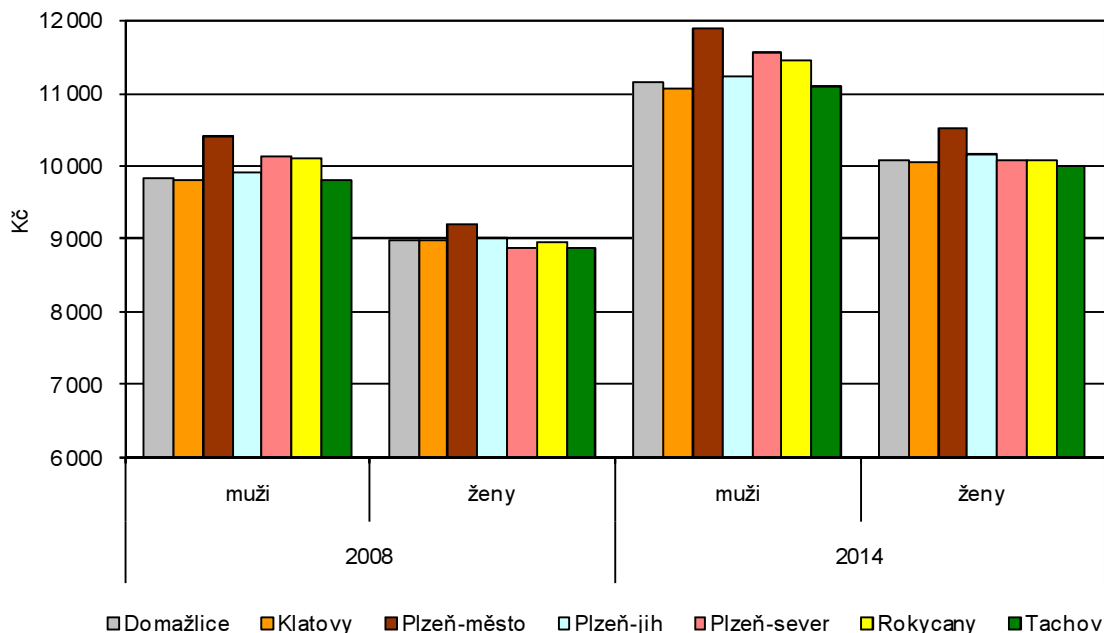
V roce 2014 pobíralo určitý druh důchodu celkem 159 593 osob

Podle údajů České správy sociálního zabezpečení pobíralo v roce 2014 celkem 159 593 osob určitý druh **důchodu**, z toho starobní (bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým) 60,5 %. Celkový počet důchodců se meziročně zvýšil o 823 příjemců, tj. o 0,5 %. Mezi příjemci starobních důchodů bylo 45 507 mužů a 51 015 žen, jejichž průměrná výše důchodu byly o 2 135 Kč nižší než důchod mužů. Celkový nárůst proti roku 2013 (o 823 osob) byl způsoben růstem v kategorii starobních důchodů (o 1 168 osob) a v kategorii důchodů pro invaliditu 2. stupně (o 206 osob). Celkový počet snižuje pokles počtu příjemců pro invaliditu 3. stupně (o 228 osob), příjemců vdovského (o 308 osob) a sirotčího důchodu (o 87 osob).

Průměrná měsíční výše důchodů i starobních se zvyšuje

Průměrná měsíční výše důchodu činila v kraji 10 721 Kč, což znamená meziroční zvýšení o 87 Kč, tj. 0,8 %. Starobní průměrný měsíční důchod se ve stejném období zvýšil o 105 Kč, tj. 1,0 %. Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) činila v roce 2014 v regionu 11 025 Kč. Výše starobních důchodů se v okresech Plzeňského kraje pohybuje od 10 720 Kč v okrese Klatovy do 11 300 Kč v okrese Plzeň-město. Průměrná výše starobního důchodu však netvoří v Plzeňském kraji ani polovinu mzdového mediánu. I když nejvyšší důchody byly zaznamenány v Hl. městě Praze, přesto v porovnání se mzdovým mediánem je na tom nejhůře ze všech krajů. Podíl představuje pouze 41,9 %. Republiková hodnota podílu výše starobního důchodu na mzdovém mediánu představovala 48,0 %.

Graf č. 15 Výše důchodu v okresech Plzeňského kraje v prosinci roku 2008 a 2014

Důvodem odchodu do předčasného důchodu je především ztráta zaměstnání

Podíl příjemců předčasně vyplácených starobních důchodů se meziročně zvýšil o 0,5 procentního bodu na 32,2 % z počtu příjemců plného starobního důchodu. V roce 2014 pobíralo předčasný důchod celkem 31 083 osob. Podíly předčasně vyplácených důchodů se v kraji pohybovaly mezi 26,2 % v okrese Tachov a 38,8 % v okrese Klatovy, stejné proporce se vyskytují i u rozdělení tohoto ukazatele podle pohlaví. Důvodem odchodu do předčasného důchodu je zejména ztráta zaměstnání v pokročilém věku, neochota firem zaměstnávat starší ročníky a především nedostatek pracovních příležitostí. V mezikrajském srovnání má Plzeňský kraj pátou nejvyšší hodnotu podílu příjemců předčasně vypláceného starobního důchodu na celkovém plném starobním důchodu. Plzeňský kraj s hodnotou podílu 32,2 % leží o 3,7 procentního bodu nad republikovým průměrem.

Počet dětí v předškolních zařízeních i žáků v základních školách roste

Demografický vývoj s relativně vyšší porodností je stále doprovázen potřebou vyšší kapacity předškolních zařízení. Ve školním roce 2014/2015 se v kraji nacházelo 272 mateřských školek s 848 třídami. Předškolní zařízení navštěvovalo 19 650 dětí. Meziročně došlo k mírnému nárůstu počtu dětí o 221 dětí, tj. 1,1 %. Průměrný počet dětí ve třídě se až do školního roku 2013/2014 téměř nezměnil, ve školním roce 2014/2015 však činil o 1 dítě méně (23,2 dětí). Baby boom z let 2005 až 2009 má stále ještě dopady na základní školství. Do 220 základních škol docházelo ve školním roce 2014/2015 celkem 46 307 žáků, v meziročním srovnání to představovalo o 1 649 žáků více, tj. o 3,7 %. S vyšším počtem žáků souvisí i vyšší počet učitelů. Počet vyučujících se ve školním roce 2014/2015 zvýšil o 44 učitelů. Průměrný počet žáků ve třídě se v tomto školním roce ve srovnání s posledními třemi roky téměř nezměnil.

Středoškoláků stále ubývá

Ve školním roce 2014/2015 se snížil počet středních škol (vč. konzervatoří) v Plzeňském kraji o 1 školu, podstatně více se snížil počet studentů (o 526 studentů, tj. o 2,4 %). Na středních školách studovalo ve školním roce

2014/2015 v Plzeňském kraji 21 309 studentů. Za období od roku 2009 dosáhl pokles 19,3 % (tj. 5 091 studentů). Pokles žáků středních škol je způsoben demografickým vývojem, a to zejména nízkou porodností v 90. letech minulého století.

Od roku 2009 se počet vysokoškolských studentů neustále snižuje

Západočeská univerzita v Plzni je jedinou univerzitní českou vysokoškolskou institucí (pomineme-li Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Plzni) sídlící na území Plzeňského kraje. Nabízí studentům na svých devíti fakultách bakalářská, magisterská a doktorská studia ve všech svých oborech a to formou prezenčního, distančního či kombinovaného studia. Od roku 2009 se počet studentů neustále snižuje. V akademickém roce 2014/2015 se snížil proti předchozímu období počet studentů s trvalým bydlištěm v Plzeňském kraji o 1 055 na 14 035 studentů. Meziročně ubylo i absolventů s místem výuky v kraji cca o 3 %.

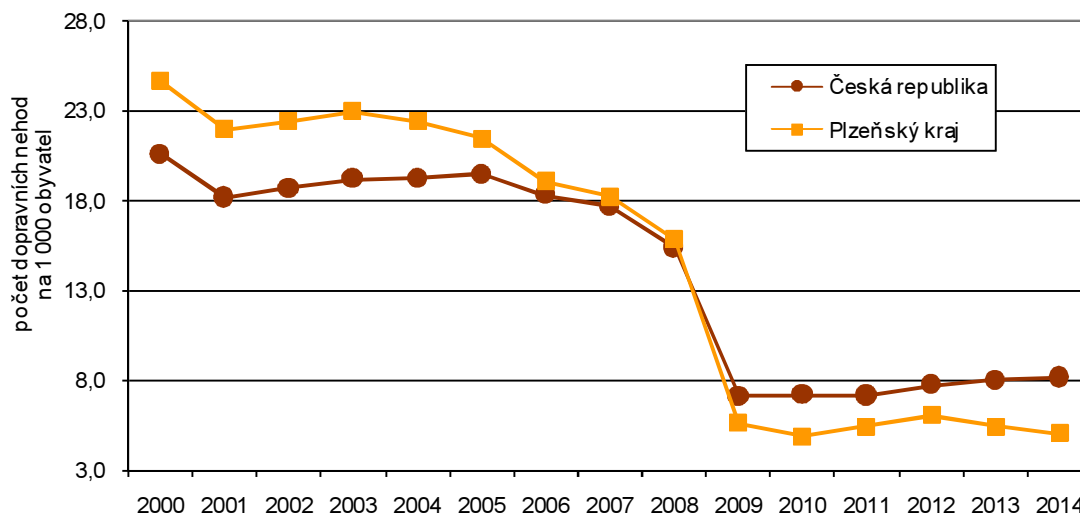
Počet lékařů přepočtený na 1 000 obyvatel je třetí nejvyšší v rámci ČR

V Plzeňském kraji v roce 2014 zabezpečovalo ve zdravotnictví lůžkovou péči 11 nemocnic s 3 268 lůžky a 6 odborných léčebných ústavů. Počet lékařů (ve státních i nestátních zařízeních) v Plzeňském kraji přepočtený na 1 000 obyvatel středního stavu je v mezikrajském srovnání s hodnotou 4,8 dlouhodobě třetí nejvyšší v rámci ČR. Vyšší podíl vykazuje pouze Hl. město Praha (7,9 lékařů) a Jihomoravský kraj (5,4 lékaře). V dlouhodobém pohledu se počty lékařů stále mírně zvyšují. V rámci regionu je však dostupná lékařská péče rozdílná, zatímco venkovské oblasti trpí nedostatkem lékařů, což názorně dokazuje okres Plzeň-sever (1,6 lékaře), naopak podíl lékařů na 1 000 obyvatel v okrese Plzeň-město činí 8,9 lékaře. Meziročně se tento relativní ukazatel v rámci kraje snížil u třech okresů a to Klatovy, Plzeň-jih a Plzeň-sever. Ambulantní péči zajišťovalo v kraji 1 983 lékařů, což v přepočtu na 10 000 obyvatel středního stavu představovalo 34,6 lékaře. Na jednoho lékaře v ambulantní péči připadá v roce 2014 celkem 289 obyvatel, proti roku 2013 to představuje snížení o 14 obyvatel. Nejvíce pacientů na 1 lékaře v ambulantní péči připadá v okresech Plzeň-sever (642), Plzeň-jih (560) a Domažlice (519).

Zjištěných trestných činů v kraji meziročně ubylo

V Plzeňském kraji bylo v roce 2014 zjištěno 11 991 trestných činů. V meziročním porovnání to znamená snížení o 1 722 trestných činů (o 12,6 %). Téměř 78 % spáchaných trestných činů připadalo na kriminalitu obecnou (loupeže, vloupání do bytů, znásilnění aj.). Na 1 000 obyvatel připadalo v kraji 20,9 zjištěných trestných činů. Nejvyšších hodnot tohoto relativního ukazatele dosahuje Hl. město Praha a kraje potýkající se s vysokou nezaměstnaností (Ústecký a Moravskoslezský). V rámci kraje vykazuje nejvyšší hodnotu zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel okres Plzeň-město (30 trestných činů) a dále okres Tachov (22,3 trestných činů). Ve zbývajících pěti okresech se pohybuje hodnota ukazatele v intervalu 12,5 až 19,3 trestných činů na 1 000 obyvatel. Z celkového počtu zjištěných trestných činů bylo 54,4 % objasněno.

Graf č. 16 Počet dopravních nehod na 1 000 obyvatel v kraji a ČR v letech 2000 až 2014

Na silnicích zemřelo v roce 2014 nejméně osob od roku 2009

V Plzeňském kraji v roce 2014 došlo ke 2 905 nehodám, při kterých bylo 40 osob usmrceno, 113 osob zraněno těžce a 1 517 osob zraněno lehce. Celkové škody se vyšplhaly na 248,2 mil. Kč. Pod vlivem alkoholu zavinili řidiči 302 nehody se škodou 21,3 mil. Kč, s 6 usmrcenými osobami a 17 těžce zraněnými. S výjimkou lehce zraněných osob se ostatní ukazatele nehodovosti snížily a to nejvíce u počtu těžce zraněných (o 27,1 %). V rámci ČR v relativním přepočtu na 1 obyvatele má Plzeňský kraj nejnižší počet nehod (5,1 nehod na obyvatele). V rámci kraje je nejvyšší nehodovost v přepočtu na obyvatele v okresech Tachov a Domažlice, které jsou nejméně lidnaté, ale dopravně významné (hraniční přechody).

Průměrný věk kandidátů do zastupitelstev obcí byl v Plzeňském kraji 46,3 let

V roce 2014 také proběhly volby do Evropského parlamentu, jedné třetiny Senátu Parlamentu ČR a na podzim řádné volby do zastupitelstev obcí (měst, městysů a městských obvodů a částí statutárních měst). V Plzeňském kraji do zastupitelstev obcí (bez městských obvodů Plzně) kandidovalo celkem 12 784 kandidátů, tj. o 4,3 % více než ve volbách konaných v roce 2010. Z celkového počtu kandidátů bylo 69,7 % mužů a 30,3 % žen. Průměrný věk kandidátů činil 46,3 let. Za politické strany, hnutí sdružení či koalice kandidovalo ve volbách do zastupitelstev obcí pouze 39,8 % kandidátů, ostatních 60,2 % kandidovalo jako nezávislí. Za deset městských obvodů kandidovalo 1 699 osob, z toho 35,3 % žen. Nejvyšší průměrný věk byl zaznamenán v Plzni 7-Radčicích (51,8 let) a nejnižší v Plzni 10-Lhotě (40,7 let).

Průměrný věk zvolených zastupitelů do obcí Plzeňského kraje činil 47,4 let

Z celkového počtu zvolených zastupitelů (4 498 osob) v Plzeňském kraji byly z více jak jedné čtvrtiny zastoupeny ženy. Průměrný věk zvolených zastupitelů činil 47,4 let. V městských obvodech činil podíl žen více jak jednu pětinu. Nejvyšší průměrný věk u zastupitelů byl zaznamenán v Plzni 7-Radčicích (52,6 let) a nejnižší v Plzni 10-Lhotě (40,3 let).

Účast voličů ve volbách do zastupitelstev obcí zaznamenala ve všech krajích pokles proti volbám minulým

Účast voličů ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014 zaznamenala ve všech krajích proti roku 2010 pokles voličů, nejvíce však v Hl. městě Praze (o 6,71 procentních bodů). V Plzeňském kraji se snížila účast v komunálních volbách o 3,49 procentních bodů. V mezikrajském srovnání v roce 2014 dosahuje kraj osmé nejvyšší účasti (45,74 %) a svým procentem účasti převyšuje celorepublikový průměr o 1,28 procentního bodu.

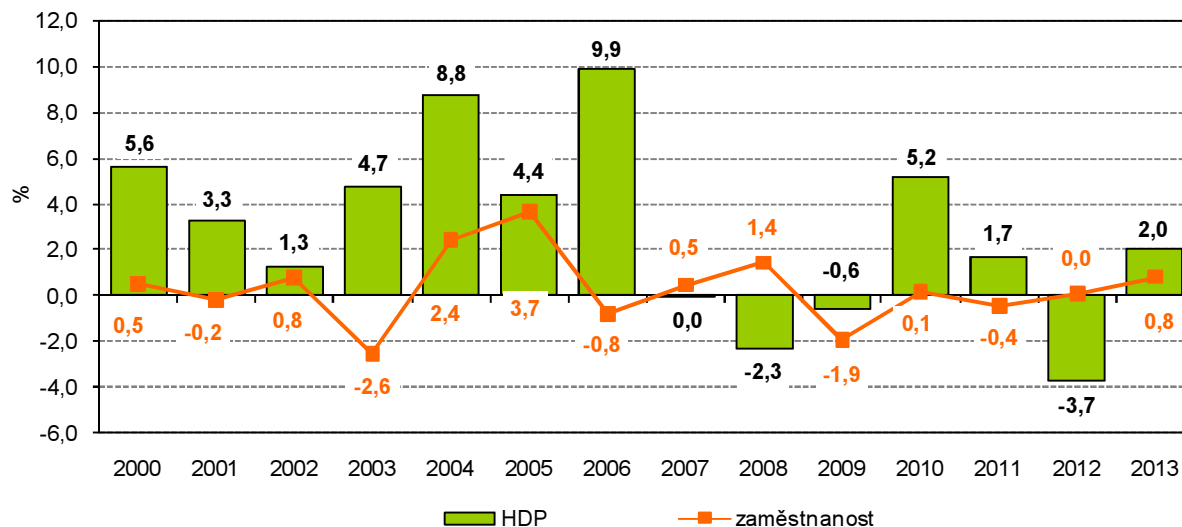

3. Ekonomický vývoj

HDP za poslední léta je v roce 2013 nejvyšší

Makroekonomická data za rok 2014 na regionální úrovni nejsou zatím k dispozici. V roce 2013 dosáhl **hrubý domácí produkt** (dále jen HDP) hodnoty 206 mld. Kč (běžné ceny). Ve srovnání s předchozím rokem se hodnota HDP zvýšila o 8 177 mil. Kč. Podíl regionálního HDP na republikové hodnotě dosáhl 5,0 %. Proti minulému období je to zvýšení o 0,1 procentního bodu. V mezikrajském srovnání je podíl HDP v Plzeňském kraji sedmý nejvyšší. Největší hodnotu podílu dosáhly kraje Hl. město Praha (24,9 %), Středočeský (11,0 %) a Jihomoravský kraj (10,9 %). Naopak nejnižšího podílu dosahuje kraj Karlovarský (2,0 %). V relativním ukazateli, tj. v přepočtu HDP na 1 obyvatele je hodnota HDP v roce 2013 nejvyšší za posledních deset let. V roce 2013 činila hodnota HDP v přepočtu na jednoho obyvatele 359,6 tis. Kč. Meziroční růst HDP na obyvatele o 4,0 % způsobuje, že Plzeňský kraj s podílem 92,5 % průměru ČR zaujímá v rámci České republiky třetí nejvyšší místo.

Graf č. 17 HDP ve s.c. a zaměstnanost v kraji v letech 2000 až 2013 (předchozí rok = 100 %)

Významným indikátorem pro ekonomiku jako celek je produktivita práce

Produktivita práce měřená podílem regionálního HDP na 1 zaměstnaného dosáhla v roce 2013 hodnoty 735,4 tis. Kč a představovala tak 91,5 % průměru ČR, což zajistilo pro Plzeňský kraj šesté nejvyšší místo. V retrospektivním pohledu má takto vyjádřený ukazatel produktivity práce výrazně rostoucí tendenci.

Podíl sekundárního sektoru na celkové HPH v regionu se zvyšuje

Hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) dosáhla v roce 2013 výše 184,7 mld. Kč, meziročně se zvýšila o 6 649 tis. Kč. Podle jednotlivých sektorů je nejméně zastoupen sektor primární (zemědělství, lesnictví a rybolov), jehož podíl na HPH činí 3,62 %. V meziročním srovnání se snížil o 0,09 procentních bodů. Největší význam pro hodnocení ekonomické výkonnosti kraje má sekundární sektor zastoupený průmyslem a stavebnictvím. Meziročně se HPH v tomto sektoru mírně zvýšila (o 1,60 p. b.) na 44,07 % (o 7,38 p. b. nad republikovým průměrem). Terciární sektor (odvětví tržních a netržních služeb, doprava, ubytování apod.) má z dlouhodobého pohledu proměnlivý charakter, pohybuje

se v intervalu 52 až 55 %. V roce 2013 dosáhla HPH v tomto sektoru 52,31 %. V meziročním srovnání to znamená pokles o 1,5 procentního bodu. V rámci ČR má HPH v primárním i terciárním sektoru sedmou nejvyšší hodnotu, v sekundárním sektoru pak osmou nejvyšší hodnotu.

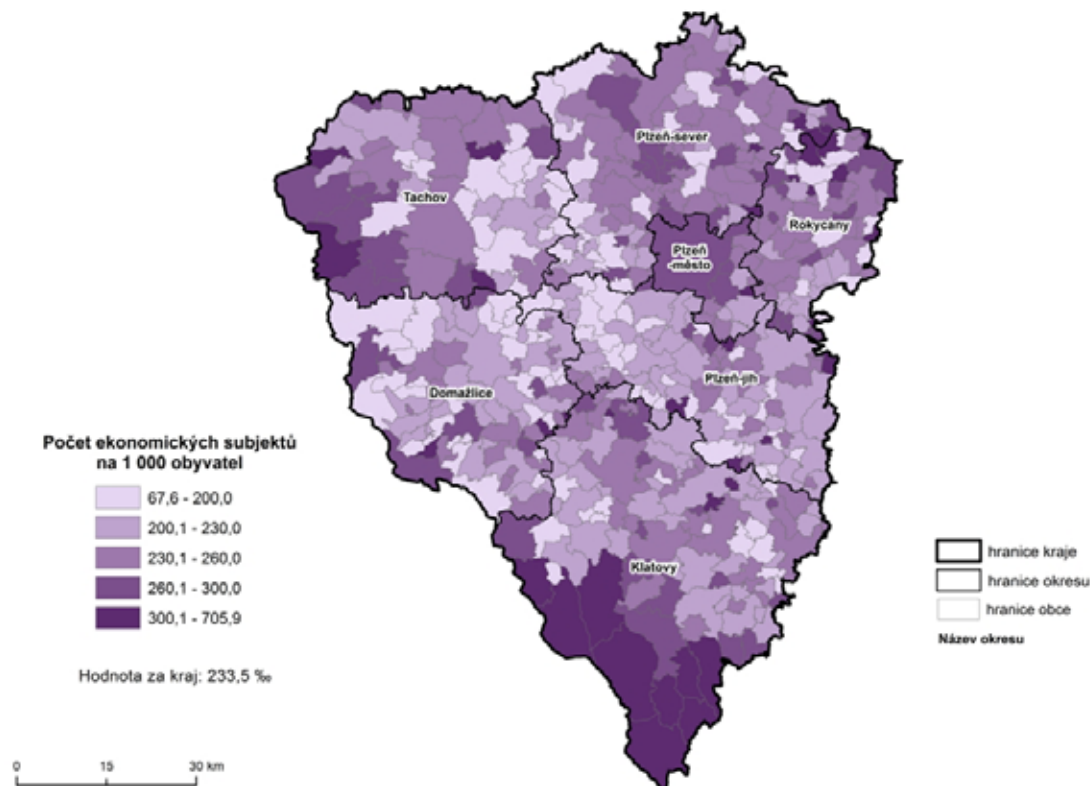
Tvorba hrubého fixního kapitálu v regionu se podílí na celkové THFK 4,4 %

Investice vyjádřené **tvorbou hrubého fixního kapitálu**⁷ (dále jen THFK) dosáhly v roce 2012⁸ hodnoty 46,5 mld. Kč (v běžných cenách), což v přepočtu na 1 obyvatele představuje 81,4 tis. Kč. V ukazateli THFK na 1 obyvatele dosahuje Plzeňský kraj hodnoty, která je o 19,0 % nižší než republikový průměr. Podíl regionu na celkové THFK v ČR činil 4,4 % a v meziročním srovnání se kraj s dosaženým podílem umístil na osmém místě mezi regiony.

Více jak tři čtvrtiny z registrovaných ekonomických subjektů tvoří fyzické osoby, zejména živnostníci

Vlivem zpřesnění dat z registru osob (ROS) nejsou údaje organizační struktury od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky. K 31. 12. 2014 bylo v Plzeňském kraji **evidováno v registru ekonomických subjektů** (dále jen RES) 142 307 subjektů, z toho 72 481 se zjištěnou aktivitou. Více jak tři čtvrtiny (78,0 %) tvořily fyzické osoby, zejména živnostníci (86,7 %). Z počtu právnických subjektů (31 327 subjektů) téměř polovinu (48,3 %) tvořily obchodní společnosti. Během roku 2014 **vzniklo** v Plzeňském kraji 3 852 subjektů, z toho téměř tři čtvrtiny fyzické osoby a to především živnostníci (94,6 %). Z právnických osob nejvíce vznikaly společnosti s ručením omezeným (62,4 %). Mezi **zaniklými subjekty** (3 074 subjektů) převažovali živnostníci (79,3 %).

Ekonomické subjekty v obcích Plzeňského kraje k 31. 12. 2014

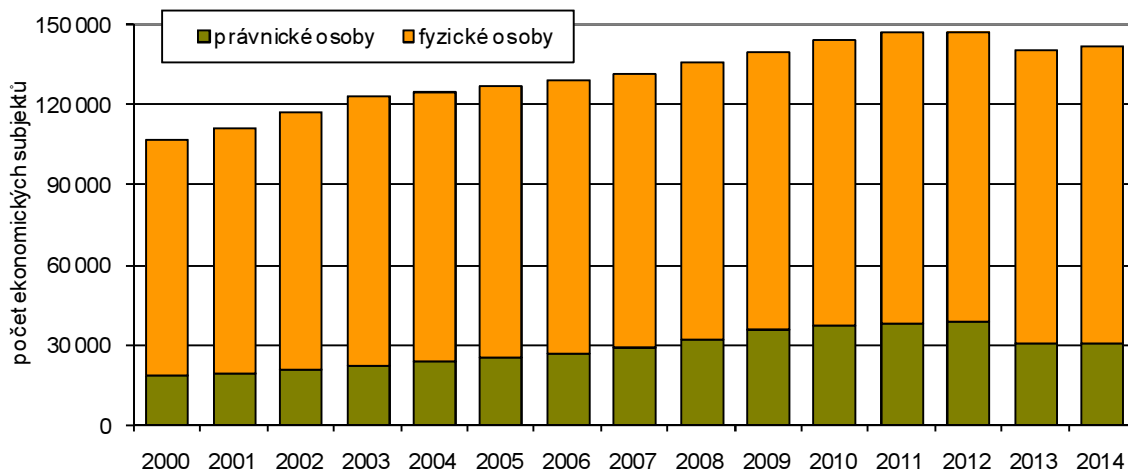
Zdroj: ČSÚ

⁷ THFK představuje pořízení a úbytky hmotných i nehmotných aktiv

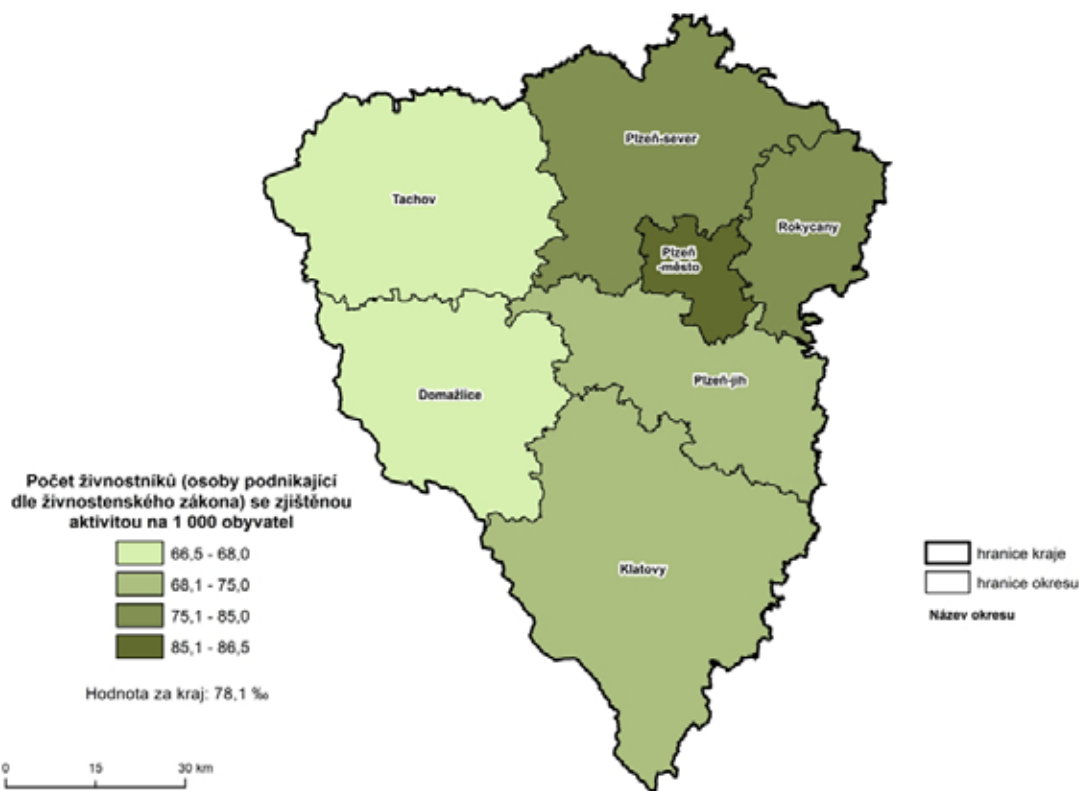
⁸ Údaje roku 2013 nejsou zatím k dispozici

Graf č. 18 Ekonomické subjekty v kraji v letech 2000 až 2014 (stav k 31. 12.)

Živnostníci v okresech Plzeňského kraje k 31. 12. 2014

Zdroj: ČSÚ

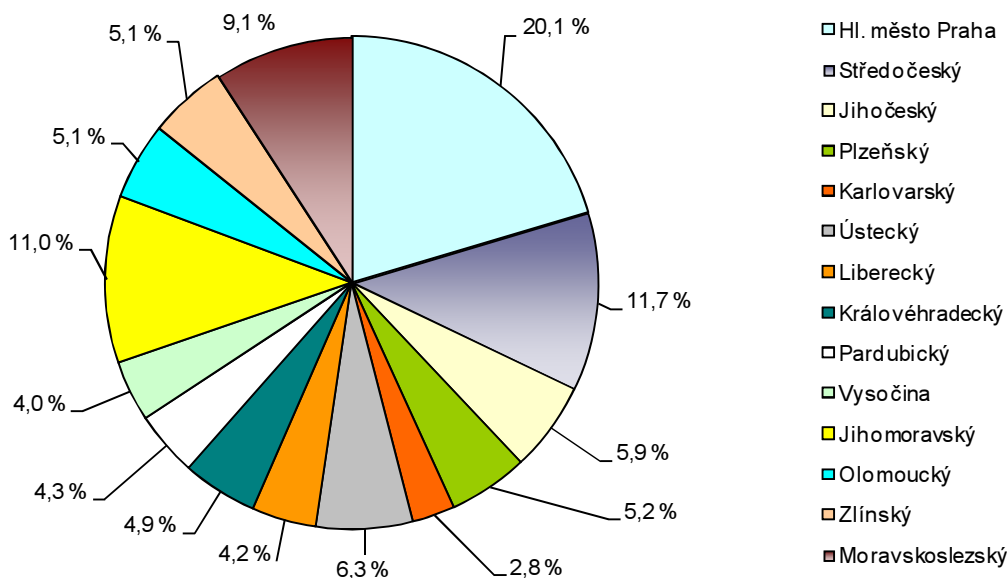
Nejvíce ekonomických subjektů se zaměřuje do oblastí obchodu, průmyslu a stavebnictví

Z hlediska odvětví se nejvíce ekonomických subjektů zaměřuje na odvětví velkoobchodu, maloobchodu a opravy a údržby motorových vozidel (22,1 %), průmyslu (13,0 %), stavebnictví (11,3 %) a profesních, vědeckých a technických činností (9,4 %). Z celkového počtu ekonomických subjektů 59,4 % neuvadlo počet zaměstnanců firmy a 31,7 % pracuje bez zaměstnanců (živnostníci, zemědělští podnikatelé aj.). S více jak 100 zaměstnanci pracuje v Plzeňském kraji 334 subjektů, z toho téměř polovina v okrese Plzeň-město (46,7 %).

Míra podnikatelské aktivity je sedmá nejvyšší v rámci ČR

Míra podnikatelské aktivity⁹ v Plzeňském kraji (95,1 fyzických osob na 1 000 obyvatel) dosahuje nejvyšších hodnot v okrese Plzeň-město a dalších okresech s většími městy (Klatovy a Rokycany). Naopak podprůměrná je v okresech řídko osídlených s nízkou hustotou obyvatel (Domažlice a Tachov). V mezikrajském srovnání je míra podnikatelské aktivity v Plzeňském kraji osmá nejvyšší a leží o 3 fyzické osoby na 1 000 obyvatel pod republikovým průměrem (98,1 fyzických osob na 1 000 obyvatel).

Graf č. 19 Podíl počtu ekonomických subjektů v krajích ČR k 31. 12. 2014

Přepočtený počet výzkumných pracovníků neustále roste

V roce 2013¹⁰ v Plzeňském kraji klesl počet pracovišť **výzkumu a vývoje** (o 12 pracovišť) na 107. Více než tři čtvrtiny těchto pracovišť patří do podnikatelského sektoru a více jak jedna desetina do sektoru vysokoškolského. Ve vědě a výzkumu pracovalo v Plzeňském kraji 2 708 zaměstnanců (přepočtené osoby na plně zaměstnané), z toho 1 548 výzkumných pracovníků (meziroční nárůst o 12,7 %) a 970 techniků (meziroční pokles o 4,9 %). Z počtu 1 548 výzkumných pracovníků tvořily 14,5 % ženy.

Celkové výdaje kraje na výzkum a vývoj představovaly 5,3 % republikových výdajů

Celkové výdaje na výzkum a vývoj dosáhly v regionu v roce 2013 částky 4,1 mld. Kč, což představovalo 5,3 % z celkových republikových výdajů. Ve srovnání s předcházejícím rokem se celková částka v kraji zvýšila o 9,4 %. Nejvíce finančních prostředků bylo vynaloženo na experimentální vývoj (49,7 %) a do aplikovaného výzkumu (28,9 %). Z hlediska zdrojů financování nejvíce prostředků pocházelo z financování podnikatelským sektorem (52,9 %) a ze zahraničních zdrojů (26,0 %). Z veřejných zdrojů byla proinvestována z celkových investičních výdajů na výzkum a vývoj v kraji více jak jedna pětina. V rámci České republiky má Plzeňský kraj čtvrtý nejnižší podíl financování z veřejných prostředků na celkových výdajích na výzkum a vývoj (21,0 %). Významným centrem výzkumu a vývoje v meziokresním srovnání je okres Plzeň-město.

⁹ Vypočtená jako podíl počtu fyzických osob (subjekty se zjištěnou aktivitou) a počtu obyvatel (střední stav)

¹⁰ Data za rok 2014 nejsou zatím k dispozici

Ve vybavení PC i internetem lze pozorovat jak u jednotlivců, tak i u domácností rostoucí trend

V roce 2013¹¹ používalo v Plzeňském kraji osobní počítač (dále jen PC) 70,1 % jednotlivců a 67,8 % domácností bylo PC vybaveno. V mezikrajském srovnání se jedná o osmý nejvyšší podíl vybavení domácností PC v rámci ČR. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl tento podíl o 1,1 procentní body. Podíl osob využívajících internet činil v kraji 70,4 % a u domácností 65,8 %. Proti roku 2012 to znamená u domácností zvýšení o 2,2 p. b. Celorepublikově se umístil Plzeňský kraj s podílem 65,8 % na pátém nejnižším místě. U jednotlivců i domácností vybavených PC a používajících internet (i vysokorychlostní) lze zaznamenat v uplynulém období rostoucí trend. Nákupy přes internet realizovalo téměř 34 % osob ve věku 16 a více let.

V rámci ČR má kraj šestý nejnižší podíl zemědělské produkce na 1 ha obhospodařované půdy

Podle výsledků **hrubé zemědělské produkce** (dále jen HZP) vyjádřené souhrnným zemědělským účtem dosáhla HZP (v běžných cenách) v roce 2013¹² hodnoty 10,2 mld. Kč. Meziročně to znamenalo zvýšení o 3,2 procentního bodu. V retrospektivním pohledu zaznamenávala HZP od roku 2009 rostoucí trend. Na celkové produkci se Plzeňský kraj podílel 8 %, což představuje pátý nejvyšší podíl v ČR. Podíl **rostlinné produkce** v peněžním vyjádření v kraji v roce 2013 představoval 50,3 %. Ve srovnání s rokem 2012 podíl klesl o 0,7 procentního bodu. Významnými komoditami, které mají největší podíl na rostlinné produkci, jsou obiloviny (43,4 %), technické plodiny, zejména semena řepky a řepice (24,0 %) a pícniny (25,2 %). V **živočišné produkci** kromě zvířat (42,9 %) je významným reprezentantem zastupujícím živočišné produkty mléko s 50,0 % podílem. V rámci republiky má Plzeňský kraj šestý nejnižší podíl zemědělské produkce na 1 ha obhospodařované půdy (32,7 tis. Kč). Výše podílu leží o 3,8 tis. Kč pod republikovým průměrem (36,4 tis. Kč).

Téměř 63 % obhospodařované zemědělské půdy představuje obhospodařovaná půda orná

Na výměře 315 043 ha obhospodařované **zemědělské půdy** celkem v roce 2014 se podílela obhospodařovaná **orná půda** 62,5 %. Z dlouhodobého pohledu klesají **osevní plochy** obilovin (od roku 2009 došlo k poklesu o 10,6 %). Podíl na poklesu má snížení osevních ploch zejména ječmene. Přestože až do roku 2012 klesala výměra osevních ploch pšenice až na 56 665 ha, v dalším období již vzrostla. Ze srovnání s rokem 2013 je zřejmý mírný meziroční nárůst osevních ploch pšenice o 1,3 %. S dlouhodobým nárůstem stavu hospodářských zvířat v živočišné výrobě dochází i k nárůstu osevních ploch pícnin a krmných plodin. V roce 2014 dosáhla výměra osevní plochy pícnin nejvyšší hodnoty (49 013 ha) od roku 2005. Naopak se snižují osevní plochy řepky proti roku 2013 o 11 %. Po kolísavém průběhu posledních let se ustálila výměra orné půdy pro pěstování brambor na 992 ha orné půdy. Proti roku 2013 to znamená nárůst o 19,4 %.

Téměř všechny hektarové výnosy zemědělských plodin v Plzeňském kraji se meziročně zvýšily

Meziročně vzrostla **sklizeň** obilovin o 21,4 %, a to jak u pšenice (18,5 %), tak u ječmene (24,3 %). K velkému nárůstu dochází také u brambor, kterých bylo sklizeno 32 006 t, což představuje meziroční nárůst o 58,1 %. K výraznému vzestupu došlo i u sklizně pícnin na orné půdě (o 28,4 %) zejména u kukuřice na zeleno a na siláž¹³ (27,5 %). Ze sklizňové plochy 106 409 ha bylo sklizeno v roce 2014 celkem 626 742 t obilovin, výnos 5,89 t/ha byl meziročně vyšší o cca 1 t/ha, přesto zaostává za republikovým průměrem (6,23 t/ha) a v rámci

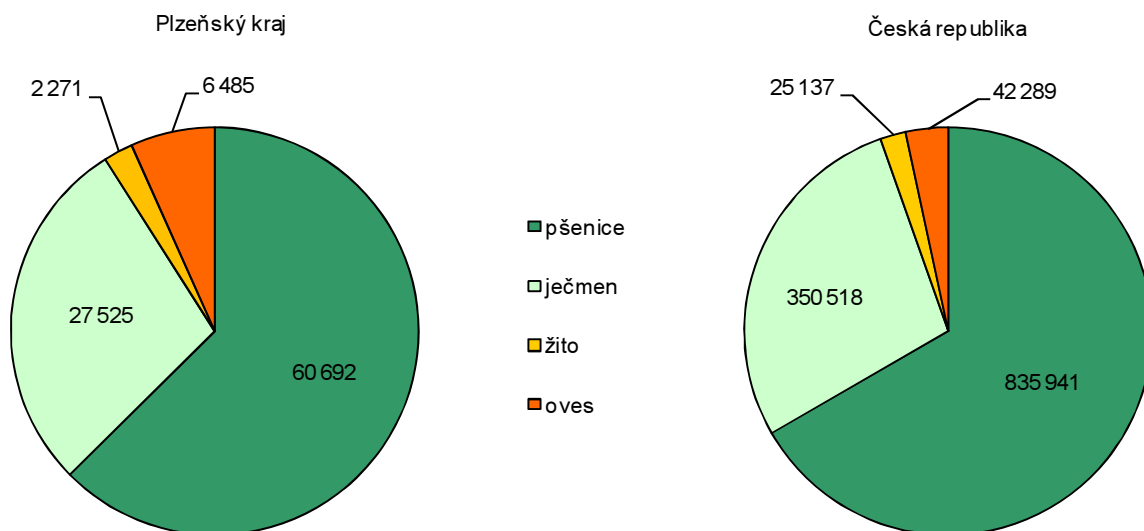
¹¹ Údaje jsou publikovány jako tříleté klouzavé průměry

¹² Výsledky HZP za rok 2014 nejsou dosud k dispozici, data za rok 2013 jsou semidefinitivní

¹³ V zeleném stavu

ČR zaujímá páté nejvyšší místo. Všechny druhy obilovin zaznamenaly v roce 2014 meziroční nárůst hektarových výnosů. Velký nárůst hektarových výnosů zaznamenaly i výnosy brambor. Brambory sklizené ze sklizňové plochy 992 ha dosáhly výnosu 32,25 t/ha, což znamená meziroční nárůst o téměř 8 t z hektaru, tj. 32,5 %. Hektarový výnos brambor v Plzeňském kraji dosáhl hodnoty vyšší o více jak 3 t/ha nad republikovým průměrem.

Graf č. 20 Sklizňové plochy obilovin v kraji a ČR v roce 2014

Stavy skotu a především krav se meziročně zvýšily

Podle **soupisu hospodářských zvířat** k 1. 4. 2015 se stavy skotu meziročně zvýšily a to o 2 777 kusů skotu, tj. o 1,7 %. Příznivější situace je u krav, meziročně se stavy krav zvýšily o 1 594 krav, tj. 2,4 %. Naopak nepříznivý je vývoj u prasat, kdy došlo za posledních deset let k poklesu o více jak polovinu. Obdobná situace nastává i u prasnic. Stavy ovcí téměř stagnují, pohybují se kolem 20 tisíc kusů.

Relativní ukazatele intenzity chovu...

Intenzita chovu skotu¹⁴ se meziročně mírně zvýšila o 0,8 %. V dlouhodobějším pohledu má kolísající tendenci. V mezikrajském srovnání má druhou nejvyšší hodnotu (52,3 kusů skotu na 100 ha zemědělské obhospodařované půdy) v rámci ČR. Ukazatel **intenzity chovu prasat**¹⁵ má výrazný klesající trend. Za posledních deset let klesl o 43,9 %. V rámci ČR má nyní sedmou nejvyšší hodnotu, která je o 7,3 nižší než republikový průměr.

Výroba hovězího masa klesá, vepřového roste

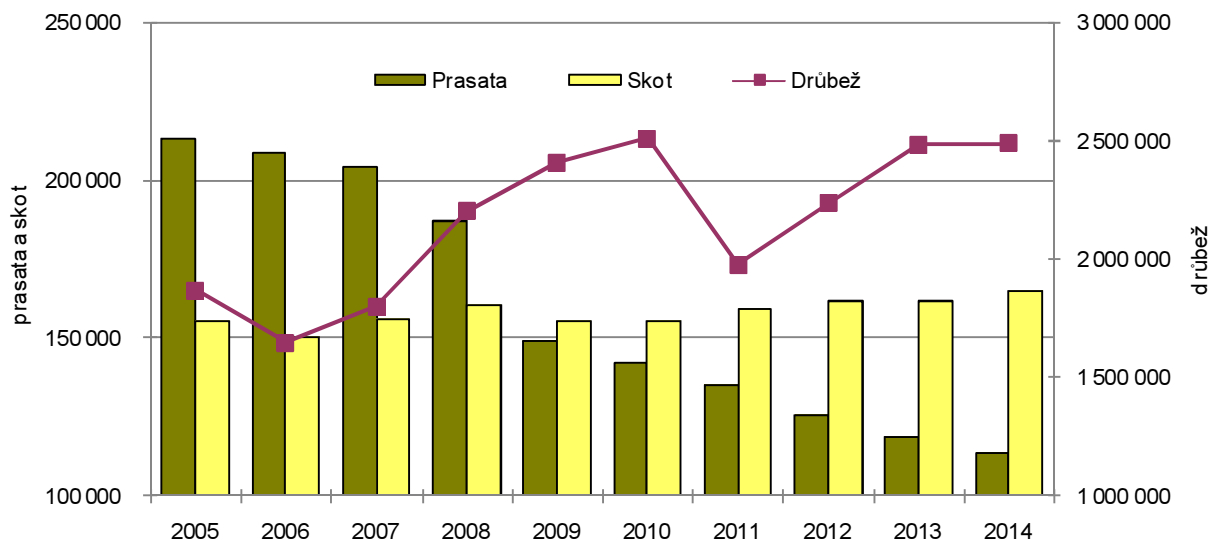
S nárůstem stavu hospodářských zvířat souvisí i produkce masa jako jeden z výsledků chovu. V roce 2014 se zvýšila celková produkce masa (bez drůbežího) proti roku 2013 o 9 % na 23 052 t. U hovězího masa došlo k poklesu o 1,9 % (o 143 t) a u vepřového k nárůstu o 14,1 % (o 2 190 t).

¹⁴ Podíl stavu skotu na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy

¹⁵ Podíl stavu prasat na 100 ha obhospodařované orné půdy

Graf č. 21 Stavby hospodářských zvířat v kraji v letech 2005 až 2014 (stav k 1. 4.)

Výroba mléka i průměrná dojivost se zvýšila, současně s tím se snížila průměrná snáška vajec

Výroba mléka v Plzeňském kraji se meziročně zvýšila o 12 102 tis. litrů, tj. o 4,1 %. V mezikrajském srovnání se jedná o čtvrtou nejvyšší produkci mléka v České republice. Se zvýšenou produkcí mléka se současně zvýšila i průměrná dojivost (7 588,6 litrů), která však i v retrospektivním pohledu má rostoucí tendenci. V rámci krajů má však Plzeňský kraj pátou nejnižší hodnotu průměrné dojivosti. Průměrná snáška vajec jedné nosnice činila 311 vajec a proti republikovému průměru (299 vajec) byla cca o 12 vajec vyšší. Přestože se snáška vajec meziročně snížila o 1,7 %, v rámci republiky zaujímá páté nejvyšší místo.

Dřevo jako významný obnovitelný zdroj energie...

Lesní ekosystémy zaujímaly v roce 2014 v Plzeňském kraji 39,7 % z celkové výměry, tj. 300,4 tis. ha. Významný podíl ve výměře lesních ploch mají z meziokresního hlediska (cca 43 % z celkové výměry pozemků) Klatovsko (část šumavských lesů), Tachovsko (část Českého lesa) a Rokycansko (část křivoklátských lesů). V mezikrajském srovnání se řadí Plzeňský kraj s podílem 39,7 % z celkové výměry na čtvrté místo v ČR. Hodnota krajského podílu je o 5,9 procentních bodů vyšší než republikový průměr. V retrospektivě má výměra lesních ploch rostoucí tendenci. Jedním z důvodů může být i zalesňování zemědělských půd. V roce 2014 bylo v kraji zalesněno 2 236 ha, což je o 93 ha méně než v předchozím roce. Ze zalesněných ploch bylo více jak 70 % osázeno jehličnany (zejména smrkem) a zbylých téměř 30 % listnatými stromy. V Plzeňském kraji bylo vytěženo v roce 2014 celkem 1,6 mil. m³ b. k. dřeva, z toho nejvíce je zastoupeno dřevo jehličnaté (93,7 %).

Plzeňský kraj dosahuje páté nejvyšší průměrné měsíční hrubé mzdy v průměru

V roce 2014 se proti roku 2013 v Plzeňském kraji **snížil** počet velkých **průmyslových podniků**¹⁶, a to o 4 subjekty. Současně s tím se **zvýšil průměrný evidenční počet zaměstnanců** o 2 362 osob na 57 646 zaměstnanců. Index (změna) průměrného evidenčního počtu zaměstnanců (104,3 %) představuje v rámci ČR druhý nejvyšší index hned za krajem Olomouckým. O 891 Kč (na 27 837 Kč) se také zvýšila **průměrná hrubá**

¹⁶ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

měsíční mzda zaměstnance. V mezikrajském srovnání se jednalo o pátou nejvyšší měsíční hrubou mzdu, která však nedosahuje výše průměrné mzdy v průmyslu za ČR (28 220 Kč). Republiková průměrná měsíční hrubá mzda je ovlivněna dosahovanou výší mzdy v Hl. městě Praha (35 016 Kč) a ve Středočeském kraji (33 268 Kč).

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy se meziročně zvýšily o 8,3 %

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy dosáhly v roce 2014 v běžných cenách hodnoty 208 753 mil. Kč, což znamená v porovnání s předchozím rokem zvýšení o 8,3 %. Podíl tržeb za přímý vývoz na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy činil v roce 2014 v Plzeňském kraji 69,5 % a jedná se o pátý nejvyšší podíl v ČR. Republikový průměr převyšuje o 9,4 procentního bodu. **Produktivita práce** vyjádřená jako podíl tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy na zaměstnance meziročně vzrostla o 3,8 % na absolutní částku 3 621 tis. Kč. V mezikrajském srovnání dosáhla šesté nejvyšší hodnoty, ležící o 577 tis. Kč pod průměrem ČR.

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb ve zpracovatelském průmyslu představují 97,6 % z tržeb celkem

Objem tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb ve **zpracovatelském průmyslu** dosáhl výše 203 658 mil. Kč, což představuje 97,6 % z celkových tržeb v průmyslu. Na této výši se především podílí z 25,3 % odvětví výroby motorových vozidel (mimo motocyklů), přívěsů a návěsů, ze 13,3 % odvětví výroby strojů a zařízení a z 11,3 % odvětví výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení. Významné zastoupení má i odvětví potravinářské výroby (zejména nápojů).

Objem ZSV podle sídla podniku roste zejména výrazným nárůstem v inženýrských stavbách

Počet stavebních podniků zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců se v Plzeňském kraji dlouhodobě snižuje (z 35 v roce 2009 na 26 v roce 2014). Meziročně se snížil průměrný evidenční počet zaměstnanců o 363 osob na 3 033 zaměstnanců. Průměrná hrubá měsíční mzda v Plzeňském kraji v odvětví stavebnictví meziročně stoupla o 7,5 % na 29 407 Kč. V roce 2014 tvořila dosažená výše průměrné měsíční hrubé mzdy v kraji 98,8 % mzdy v celé ČR. **Objem základní stavební výroby (dále jen ZSV) podle sídla podniku** meziročně vzrostl o 11,3 % na 5 220 mil. Kč (v běžných cenách). V mezikrajském srovnání se jedná o čtvrtý nejvyšší nárůst objemu ZSV hned za kraji Olomouckým, Pardubickým a Karlovarským. Objem ZSV podle sídla podniku v pozemním stavitelství meziročně klesl o 18,2 %, naopak objem inženýrských staveb vzrostl o 21,2 %.

Objem stavebních prací S podle místa stavby se meziročně nejvíce zvýšil v okrese Tachov

Objem stavebních prací S v tuzemsku podle místa stavby¹⁷ se meziročně zvýšil o 27,8 % a to zejména vlivem zvýšení stavebních prací typu nová výstavba, rekonstrukce a modernizace a bytové budovy. V rámci kraje se zvýšil objem stavebních prací S podle místa stavby na Tachovsku o 158,8 %, zejména vlivem nové výstavby, rekonstrukcí a modernizací (o 163,4 %) a výstavbou nebytových budov (o 256,9 %). Dalším okresem s vysokým meziročním nárůstem stavebních prací S (o 80,8 %) je okres Rokycany, kde převládala především výstavba bytových budov (meziročně o 162,7 %). Největší meziroční nárůst **veřejných zakázek** zaznamenaly okresy Klatovy (o 59,5 %), Rokycany (o 56,5 %) a Tachov (o 48,6 %). V přepočtu **objemu stavebních prací S na 1 obyvatele** dosahuje Plzeňský kraj v mezikrajském srovnání šesté místo v rámci ČR.

¹⁷ Za subjekty s 20 a více zaměstnanci

I v roce 2014 pokračuje trend poklesu vydaných stavebních povolení

I v roce 2014 pokračuje trend poklesu vydaných stavebních povolení. Ve sledovaném roce bylo v Plzeňském kraji stavebními úřady vydáno 4 973 stavebních povolení. Meziročně jejich počet klesl celkem o 922 stavebních povolení. Kromě okresu Domažlice, kde došlo k nárůstu o 4,3 %, došlo v ostatních okresech Plzeňského kraje k meziročnímu poklesu, nejvýraznějšímu v okrese Plzeň-sever (o 33,8 %). Na sníženém počtu stavebních povolení v okrese Plzeň-sever se podílí zejména snížení počtu stavebních povolení v nové nebytové výstavbě a ve změnách dokončených bytových budov.

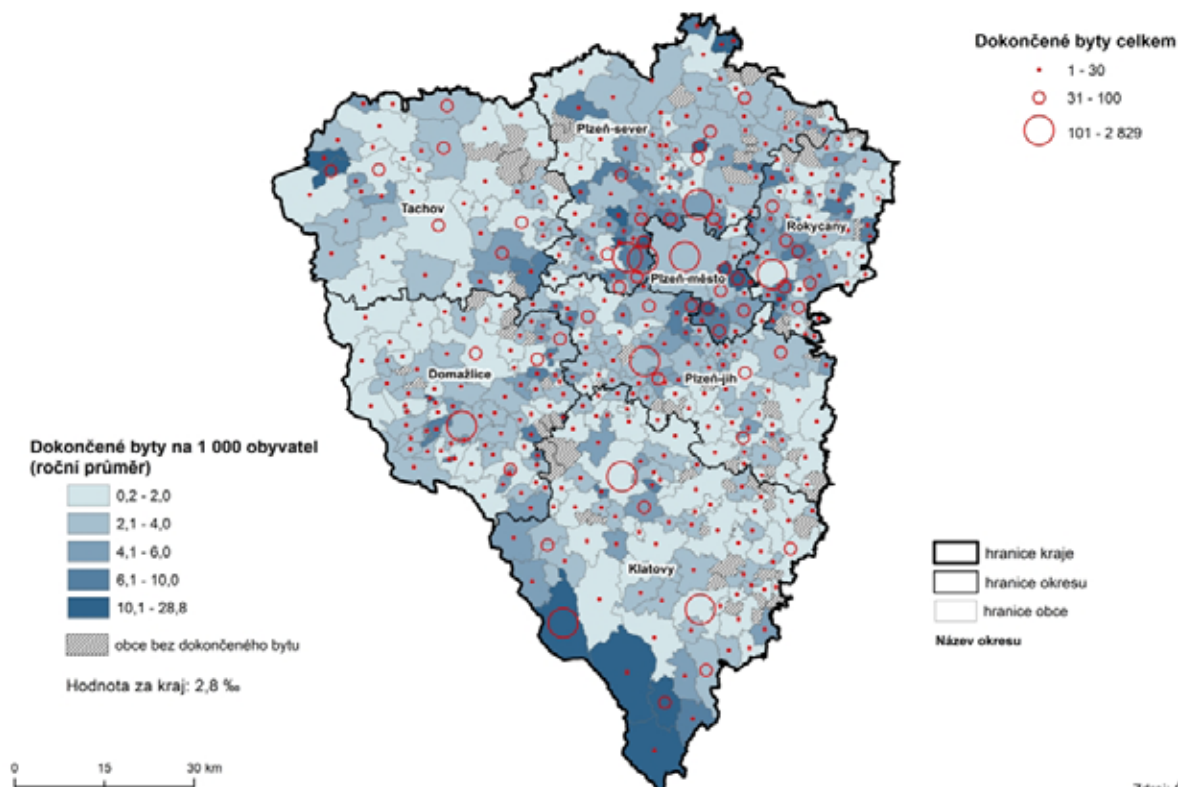
Orientační hodnota staveb se v roce 2014 snížila

Od roku 2009 klesá i předpokládaná (orientační) hodnota staveb, ve srovnání s rokem 2013 je to o 20,1 %. Značný pokles v kraji byl zaznamenán v orientační hodnotě staveb na ochranu životního prostředí (o 75,0 %) a to zejména vlivem poklesu orientační hodnoty staveb na ochranu životního prostředí v okrese Plzeň-sever (o 94,0 %). V roce 2014 poklesla i průměrná hodnota na 1 stavební povolení o 5,2 % na 2 211 tis. Kč. Nejvyšší průměrnou orientační hodnotu staveb na 1 stavební povolení dosáhl okres Tachov (4 348 tis. Kč).

Celkový pokles zahajovaných bytů je způsoben poklesem počtu bytů v rodinných i bytových domech

V roce 2014 byla zahájena výstavba 1 300 bytů, tedy o 8 % méně než v roce 2013. Celkový pokles byl způsoben jak poklesem ve výstavbě bytů v rodinných domech (o 9,9 %), tak poklesem výstavby bytů v domech bytových (o 6,4 %). Z celkového počtu zahájených bytů v roce 2014 připadalo 55,5 % na byty v rodinných domech. Nejvíce zahajovaných bytů bylo soustředěno do okresů Plzeň-město (503 bytů) a Plzeň-sever (247 bytů). Zatímco v okrese Plzeň-město se jednalo hlavně o byty v domech bytových, v okrese Plzeň-sever převažovaly byty v domech rodinných.

Bytová výstavba v obcích Plzeňského kraje v letech 2009 až 2014

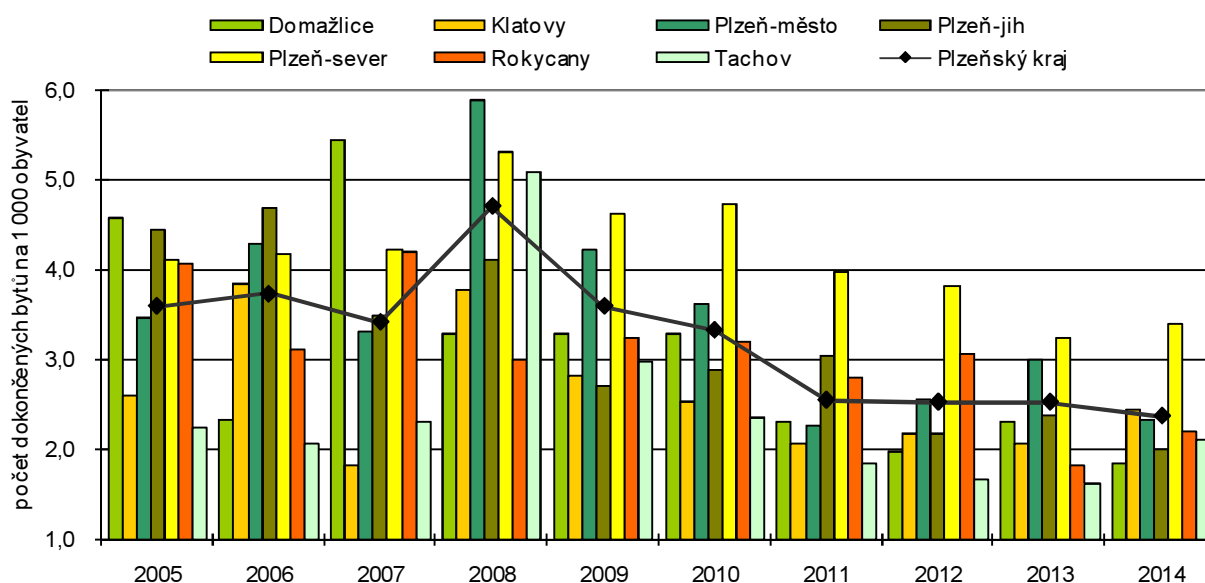

Zdroj: ČSÚ

Meziroční pokles počtu dokončených bytů v rodinných i bytových domech

V Plzeňském kraji bylo v roce 2014 dokončeno 1 362 bytů. Z celkového počtu dokončených bytů připadlo 60,9 % na byty v rodinných domech a 21,9 % na byty v domech bytových. Přístavbami k rodinným a bytovým domům vzniklo v kraji 87 nových bytů. Meziročně klesl počet dokončených bytů o 5,7 % a to vlivem poklesu obou druhů dokončených bytů jak v rodinných, tak i bytových domech. Nejvíce bytů bylo v roce 2014 dokončeno (stejně tak jako zahajováno) v okresech Plzeň-město (435 bytů) a Plzeň-sever (261 bytů). Relativní ukazatel **Intenzita bytové výstavby**¹⁸ klesl proti roku 2013 na hodnotu 2,37 bytů na 1 000 obyvatel. Nejvíce bytů se dokončilo v roce 2014 v přepočtu na 1 000 obyvatel v okrese Plzeň-sever (3,40 bytů). Ve srovnání s ostatními kraji je Plzeňský kraj o 0,10 bytu nad republikovým průměrem (2,28 bytů) a na čtvrtém nejvyšším místě za Hl. městem Prahou a kraji Středočeským a Jihomoravským.

Graf č. 22 Intenzita bytové výstavby v okresech Plzeňského kraje v letech 2005 až 2014

Dopravních prostředků na silnicích stále přibývá

Podle údajů z centrálního registru vozidel bylo v roce 2014 evidováno v Plzeňském kraji 289 942 osobních aut (vč. dodávkových). Ve srovnání s rokem 2013 to znamená nárůst o 2,4 % (o 6 827 aut). Silniční síť (bez dálnice D5) je tvořena v Plzeňském kraji 5 130,4 km komunikací I. až III. třídy. Ve srovnání s předchozím rokem délka silnic nepatrně vzrostla (o 0,1 %). Převážnou část dopravních komunikací tvoří silnice III. třídy (60,4 %). Dálnice D5 měří 109,2 km a prochází pěti okresy kraje (Rokycany, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever a Tachov). Nejdelší část probíhá právě okresem Tachov (41,0 % km z délky dálnice v kraji).

Počet hromadných ubytovacích zařízení se meziročně snížil o 9,8 %

Plzeňský kraj patří ke krajům s bohatou historií, tradicemi a nezapomenutelným folklórem. K využití služeb **cestovního ruchu** bylo v regionu k dispozici v roce 2014 celkem 517 **hromadných ubytovacích zařízení** (dále jen HUZ) s 28 044 lůžky. Celkový počet zařízení byl tvořen z 21,9 % hotely a ze 40,4 % penziony. Počet HUZ se meziročně snížil a to o 56 zařízení. Lůžková kapacita se meziročně snížila o 1 545 lůžek, tj. 5,2 %. Využití pokojů v hotelích a podobných HUZ dosahuje v Plzeňském kraji

¹⁸ Podíl počtu dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu

hodnoty 33,2 %, což představuje šestou nejvyšší hodnotu v ČR. **Průměrný počet přenocování** meziročně klesl o téměř dvě procenta na 2,58 dne. Tato hodnota je o 0,18 dne pod republikovým průměrem.

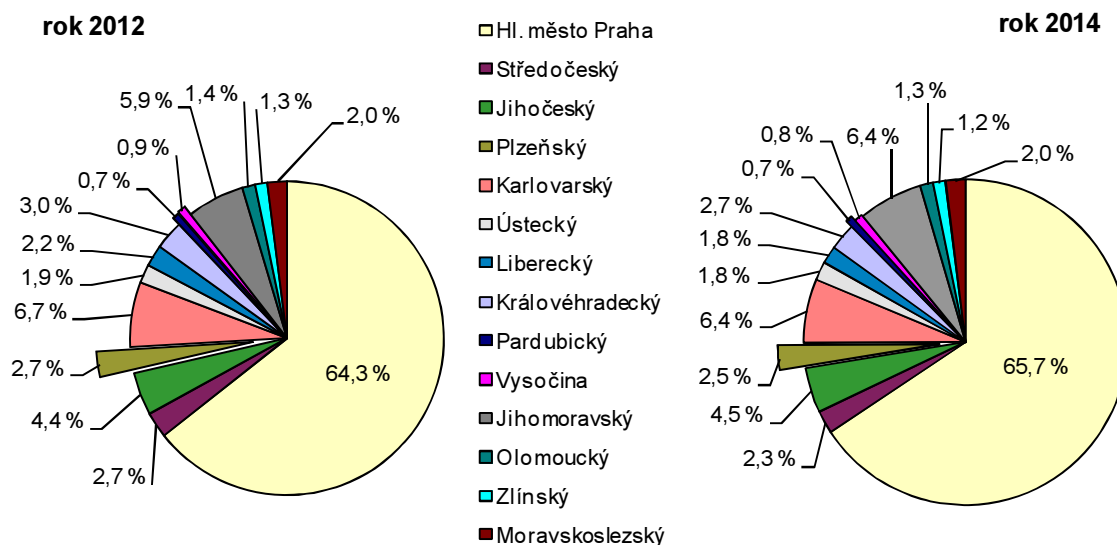
Počet hostů v Plzeňském kraji představuje 3,6 % klientely v České republice

V roce 2014 využilo služeb cestovního ruchu 568 746 hostů, z toho 202 596 cizinců (nerezidentů). **Počet hostů** v Plzeňském kraji představuje 3,6 % z celkového počtu návštěvníků ČR. V přepočtu na počet hostů v HUZ na 1 000 obyvatel středního stavu zaujímá kraj osmé nejvyšší místo mezi kraji ČR. Ve srovnání s rokem 2013 se zvýšil počet hostů o 1,8 %. Na zvýšeném počtu návštěvníků se podíleli zahraniční klienti (zvýšením o 8,5 %), jejichž nárůst kompenzuje pokles klientely domácí (o 1,6 %). Průměrná doba pobytu dosáhla 3,58 dne, z toho nerezidentů 3,15 dne.

Mezi zahraniční klientelou mají nejvyšší zastoupení v Plzeňském kraji turisté z Německa

Mezi zahraniční klientelou mají nejvyšší zastoupení turisté z Německa, tvoří 43,5 % zahraničních návštěvníků, dále z Ruska (6,9 %) a ze Slovenska (4,9 %). Z celkového počtu německých turistů v ČR navštívilo Plzeňský kraj pouhých 5,7 %. Ve srovnání s rokem 2013 došlo k růstu počtu turistů z Jižní Koreje (o 25,8 %) a naopak výraznému snížení počtu hostů z Ruska (o 19,2 %), i když mají mezi nerezidenty stále ještě velké zastoupení. Obecně lze říci, že průměrná doba pobytu nerezidentů se nepatrně prodlužuje, zatímco rezidentů se zkracuje.

Graf č. 23 Cizinci v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích ČR v roce 2012 a 2014

Cestovní ruch v Plzeňském kraji má dlouholetou tradici

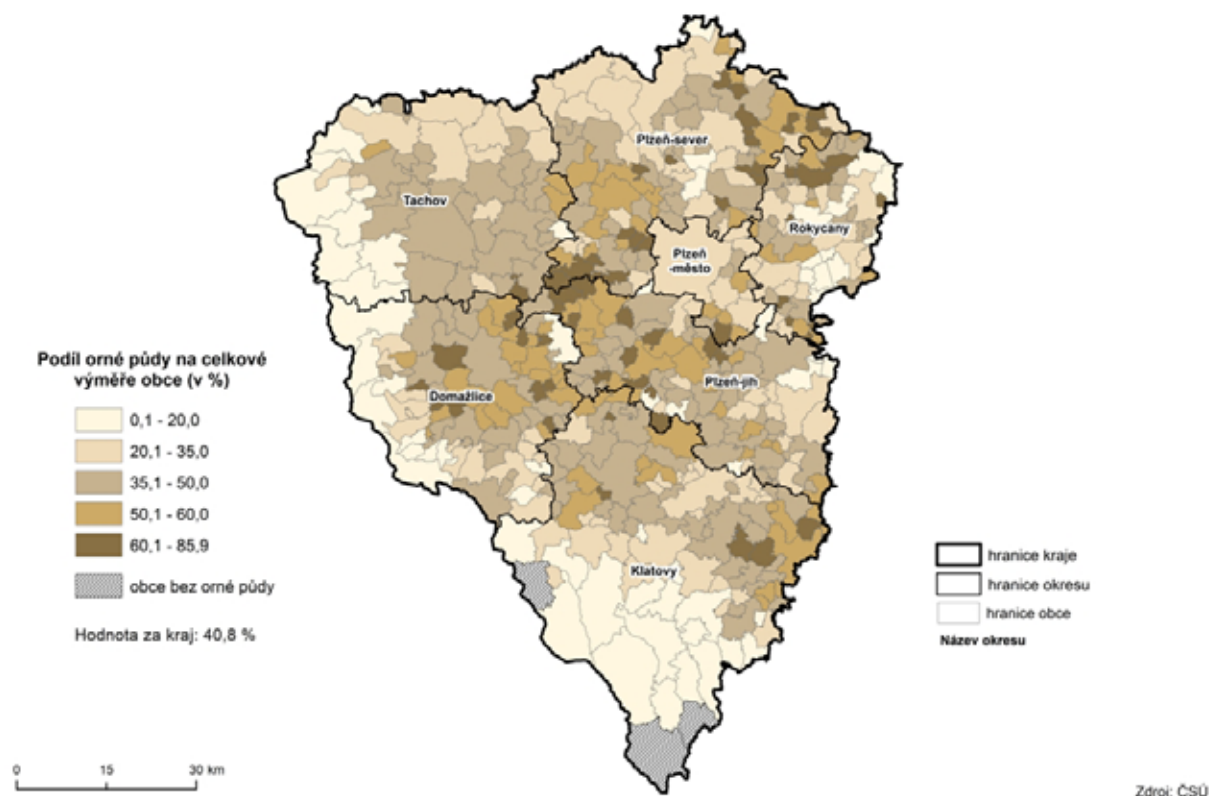
Rozvoj cestovního ruchu v Plzeňském kraji je determinován nejen přírodními podmínkami regionu, úrovní životního prostředí, ale i množstvím kulturních a historických památek. Přispívá k tomu i významná strategická poloha kraje spojující východ a západ. Stává se tak atraktivní destinací nejen pro návštěvníky toužící po poznání, ale i pro turisty-sportovce.

4. Vývoj životního prostředí

Klesající trend u zemědělské půdy se ve srovnání s minulým obdobím téměř nezměnil

Jedním z důležitých atributů ochrany přírody je péče o **půdu**. Půda je důsledkem vývoje v živé a neživé přírodě, její vývoj je podmíněn odlišnými geologickými, hydrologickými podmínkami a do jisté míry determinuje i floru a faunu v dané lokalitě. Celková výměra Plzeňského kraje k 31. 12. 2014 činila 7 561 km², z toho je tvořeno 50,0 % půdou zemědělskou, 39,7 % lesními pozemky, 14,5 % trvale travními porosty a 1,6 % zaujímají vodní plochy. Klesající trend u zemědělské půdy, ovlivněný především snížením objemu zemědělské výroby se ve srovnání s minulým obdobím téměř nezměnil. Nadále přetrvává snižování výměry orné půdy při současném mírném nárůstu trvalých travních porostů a lesních pozemků. Nejvýraznější pokles podílu orné půdy na celkové výměře má v dlouhodobém pohledu okres Tachov (od roku 2009 došlo ke snížení o 1,7 procentního bodu). Nejvyšší podíl orné půdy na celkové výměře mají v roce 2014 okresy ležící v blízkosti města Plzně s převážně zemědělským charakterem a to Plzeň-jih (42,9 %) a Plzeň-sever (41,2 %). Oba okresy svojí dosaženou hodnotou přesahují republikový podíl (33,7 %). Z analýzy půdního fondu podle jeho struktury je v retrospektivním pohledu patrná určitá stagnace podílu zastavěných ploch. V meziokresním srovnání má nejvyšší podíl okres Plzeň-město (4,9 z celkové výměry). Jako jeden z faktorů ovlivňujících vývoj půdního fondu se nadále projevuje i nadměrná urbanizace.

Orná půda v obcích Plzeňského kraje k 31. 12. 2014

Výměra lesních pozemků dosáhla hodnoty 39,7 %

Výměra lesních pozemků v přepočtu k celkové výměře dosáhla v roce 2014 hodnoty 39,7 % a překročila tak republikový podíl o 5,9 procentních bodů.

Jedná se o lesní plochy nacházející se zejména v horských a podhorských částech Šumavy, Českého lesa a severovýchodně v oblasti Brdská a Křivoklátska. Nejvyšší podíl lesních ploch na celkové výměře mají právě okresy Tachov a Rokycany (43,4 %) a Klatovy (43,3 %). Převážnou část lesních pozemků pokrývají lesy jehličnaté, zejména smrkové.

Koeficient ekologické stability Plzeňského kraje dosahuje hodnoty 1,36

Jedním z environmentálních indikátorů oblasti životního prostředí je **koeficient ekologické stability**¹⁹, který charakterizuje krajinný typ z pohledu využití pozemků. Koeficient ekologické stability v Plzeňském kraji dosahuje hodnoty 1,36 a u lesnatých okresů regionu se pohybuje v intervalu 1,04 až 1,93, což znamená relativně vyváženou krajinu. V ostatních okresech kraje (Plzeň-město a Plzeň-jih) se hodnota koeficientu ekologické stability pohybuje v rozmezí 0,70 až do 0,95, což představuje území intenzivně využívané zejména pro zemědělskou výrobu nebo vyšší podíl zastavěných ploch na celkové výměře.

Podíl ekologicky obhospodařované půdy na výměře zemědělské půdy je šestý nejvyšší v ČR

Ekologické zemědělství představuje moderní formu hospodaření při respektování přírodních zákonitostí, přirozené kvality a úrodnosti půdy. Též minimalizuje použití chemických prostředků v zemědělství a tím i negativní dopady na životní prostředí. V roce 2014 podíl **ekologicky obhospodařované půdy**²⁰ (včetně přechodného období) na celkové výměře zemědělské půdy dosáhl 14,5 %. Ve srovnání s rokem 2013 vzrostl tento podíl o 0,3 procentního bodu. Dosažená hodnota v regionu celkově převyšuje republikový průměr o 3,2 procentního bodu a zajišťuje Plzeňskému kraji v mezikrajském srovnání šesté nejvyšší místo v rámci ČR.

Specifické množství vody fakturované domácnostem meziročně výrazně vzrostlo

Délka vodovodní sítě v Plzeňském kraji v roce 2014 měřila 4 268 km. Proti roku 2013 se zvýšila o 183 km, tj. o 4,5 %. **Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů** v roce činil 84,1 %. Meziročně to znamená zvýšení o 0,8 procentních bodů. Hodnota relativního ukazatele **Specifické množství vody fakturované domácnostem** se proti roku 2013 zvýšila na 87,3 litru na osobu a den (o 6,8 l/os./den). V rámci ČR bylo dosaženo nejvyšší hodnoty v Hl. městě Praze (106 l/os./den) a naopak nejnižší v krajích Pardubickém a Zlínském (75,7 l/os./den). Výše ukazatele specifického množství vody fakturovaného domácnostem v Plzeňském kraji je totožná s dosaženou hodnotou za celou republiku. **Cena pitné vody** stoupla o 1,50 Kč/m³ z 31,8 Kč/m³ v roce 2013 na 33,3 Kč/m³ (bez DPH) v roce 2014.

Roste podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci s ČOV

Kvalita povrchových vod do jisté míry souvisí s čištěním **vod odpadních**. Největšími zdroji odpadních vod jsou osídlené lokality kraje (města a obce). V roce 2014 dosáhla **délka kanalizační sítě** v Plzeňském kraji 2 947 km, tj. o 8,8 % více než v roce 2013. V témže roce bylo napojeno na veřejnou kanalizační síť 82,4 % obyvatel, což v meziročním srovnání představuje nárůst o 1,5 procentního bodu. Zhruba stejný meziroční nárůst vykazuje i ukazatel na kanalizaci **podílu obyvatelstva bydlícího v domech napojených s čističkou odpadních vod** (dále jen ČOV) s hodnotou 76,3 %. V roce 2014 bylo vypouštěno do kanalizace 33 270 tis. m³ odpadních vod, tzn. o 4,7 % více než v roce předchozím. Negativní tendence se projevíly

¹⁹ Poměr ekologicky stabilních (lesy, trvalé travní porosty, sady, zahrady, vinice, chmelnice a vodní plochy) a nestabilních (orná půda, zastavěné a ostatní plochy) krajinnotvorných prvků na daném území

²⁰ Podle statistických údajů Ministerstva zemědělství

i v množství čištěných vod (bez srážkových). Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových) se meziročně snížil o 2,6 procentního bodu na 93,9 %. V Plzeňském kraji bylo v roce 2014 v provozu 199 ČOV (tj. o 10 více než v roce 2013), s celkovou kapacitou 175,4 tis. m³/den. Z celkového počtu ČOV byly všechny ČOV mechanicko-biologické.

Ovzduší v Plzeňském kraji lze hodnotit jako relativně čisté

Kvalita ovzduší je hodnocena podle celkového množství emisí²¹ (vypouštění resp. únik znečišťujících látek do prostředí). Základní sledované znečišťující látky jsou tuhé látky, oxid siřičitý (SO₂), oxid dusíku (NO_x) a oxid uhelnatý (CO). Zdroje těchto znečišťujících látek (REZZO) jsou podle zákona o ovzduší rozděleny na **stacionární** (REZZO 1-3; velké, střední a malé) a **mobilní** (REZZO 4). Proti roku 2012 došlo k poklesu emisí hlavních znečišťujících látek u velkých a středních zdrojů znečišťování zejména v důsledku probíhajících změn výrobních procesů, omezování případné likvidace některých zastaralých provozů a do jisté míry i přechodem na ekologičtější způsob vytápění (plynofikace). Intenzivní rozvoj automobilové dopravy především v souvislosti s provozem dálnice D5 výrazně ovlivňuje kvalitu ovzduší v kraji (zejména emise REZZO 4). Z analýzy údajů o měrných emisích (REZZO 1-4) je patrné, že došlo k meziročnímu poklesu měrných emisí SO₂ (o 0,02 t/km²) a NO_x (o 0,06 t/km²), a to především vlivem poklesu stacionárních zdrojů (REZZO 1-3). V rámci ČR lze hodnotit ovzduší v Plzeňském kraji jako relativně čisté. Výjimku tvoří město Plzeň a území okresních měst, zbývající části kraje patří k územím s mírně znečištěným ovzduším. Nejvíce zatížená emisemi znečišťujících látek jsou území s vysokou koncentrací průmyslových aktivit, s vysokou hustotou osídlení a značně soustředěnou dopravou. Mezi nejméně zatížené oblasti patří horské partie Šumavy, Českého lesa a západní části Brd.

Okresem nejvíce zatíženým emisemi znečišťujících látek je Plzeň-město

Při meziokresním srovnání lze vycházet pouze z údajů za stacionární zdroje (REZZO 1-3). Emise tuhých znečišťujících látek klesly meziročně pouze v okrese Tachov (o 0,02 t/km²). Hodnota emisí SO₂ klesla pouze v okrese Plzeň-město (o 0,87 t/km²) a emisí NO_x v okresech Plzeň-město (o 1,54 t/km²) a Tachov (0,02 t/km²). Emise CO zaznamenaly růst ve všech okresech kraje. Z údajů o měrných emisích vyplývá, že okresem nejvíce zatíženým emisemi znečišťujících látek (zejména NO_x a SO₂) i přes pokles v roce 2013 setrvává Plzeň-město, naopak nejčistšími okresy jsou Tachov a Klatovy.

Ve všech vybraných skupinách znečišťujících látek se hodnota Plzeňského kraje pohybuje pod republikovým průměrem

V mezikrajském srovnání se u všech vybraných skupin znečišťujících látek hodnota Plzeňského kraje pohybuje pod republikovým průměrem, který však ovlivňují kraje se silně znečištěným ovzduším jako například Ústecký, Moravskoslezský apod. Plzeňský kraj v roce 2013 dosáhl u emisí tuhých látek šesté nejnižší hodnoty, u emisí SO₂ sedmé nejnižší, u emisí NO_x třetí nejnižší a u emisí CO čtvrté nejnižší hodnoty.

Produkce odpadů vzniká v závislosti na materiálové a energetické náročnosti výroby či zpracování

Odpady jsou jedním z negativních dopadů ovlivňujících environmentální oblasti. Současná situace v odpadovém hospodářství je charakteristická poměrně značným množstvím vznikajícího odpadu a jeho relativně malým využitím jako zdroje druhotných surovin a energie. Produkce odpadů (podniková) vzniká v přímé závislosti na materiálové a energetické

²¹ Data za rok 2014 nejsou k dispozici

náročnosti výroby či zpracování. V Plzeňském kraji bylo vyprodukováno v roce 2013²² celkem 970,5 tis. tun podnikového odpadu. Meziročně to znamená snížení o 4,3 %. V retrospektivním pohledu má vývoj produkce odpadů proměnlivý charakter s mírnými výkyvy, a to jak v absolutních hodnotách, tak i v **přepočtu celkového množství vyprodukovaného odpadu na 1 obyvatele v kraji**. Hodnota tohoto relativního ukazatele dosahovala v roce 2013 v Plzeňském kraji 1 694 kg/obyvatele. Jedná se o čtvrtý nejvyšší produkovaný odpad na obyvatele v ČR (1 915 kg/obyvatele). Objem vznikajícího podnikového odpadu do jisté míry determinuje i odvětvová struktura výroby. Ve vybraných odvětví národního hospodářství největším producentem podnikového odpadu je odvětví stavebnictví s 49,1 % (především odpad stavební a demoliční) a některá vybraná odvětví zpracovatelského průmyslu (21,9 %), zejména výroba kovových a nekovových výrobků a výroba motorových vozidel. Jedním ze základních indikátorů odpadového hospodářství, vypovídající o stavu podnikové **produkce odpadů** je hodnota této produkce **ve vztahu k dosaženému HDP**²³ jako základnímu ukazateli, jehož výše je rozhodujícím kritériem hodnocení ekonomické úrovně jednotlivých regionů. V Plzeňském kraji měla hodnota tohoto ukazatele proti pětiletému období (od roku 2009) mírně klesající, místy stagnující tendenci. Hodnota se pohybovala od 5,91 kg/tis. Kč HDP (v roce 2009) do 4,71 kg/tis. Kč HDP (v roce 2013). Plzeňský kraj obsadil svojí dosaženou hodnotou v roce 2013 šesté nejvyšší místo v České republice (4,93 kg/ tis. Kč HDP).

Z celkové produkce odpadů v kraji bylo předmětem nakládání 65,6 % odpadů

V souvislosti s produkcí odpadů je nutno definovat **nakládání se vznikajícími odpady**. Podle zákona o odpadech (§ 4 písm. d) se pod tímto pojmem rozumí „jejich shromažďování, soustřeďování, sběr, výkup, třídění, přeprava a doprava, skladování, úprava, využívání a odstraňování“. Z celkové produkce odpadů v Plzeňském kraji bylo v roce 2013 předmětem nakládání 65,6 %, což je o 24,4 procentní body nižší než v předcházejícím roce. V rámci nakládání s odpadem je nutno věnovat zvláštní kategorii **nebezpečného odpadu** (např. hořlavý, výbušný apod.). V Plzeňském kraji bylo z celkového množství manipulovaného odpadu pouze 1,8 % odpadu nebezpečného. Na tuto oblast je kladen velký důraz především z hlediska prevence a ochrany lidského zdraví i krajinných ekosystémů.

K nežádoucímu poklesu došlo proti roku 2012 v podílu recyklovaných odpadů

V souladu s principy udržitelného rozvoje v environmentální oblasti je žádoucí při nakládání s odpady preferovat jejich opakované **využívání** a to jako zdroj energie nebo pro recyklaci (opětovné zhodnocení) vč. regenerace. V Plzeňském kraji bylo v roce 2013 využito 36,1 % odpadů z celkového množství manipulovaného odpadu. Meziročně se snížil objem využívaného odpadu a to o 3,9 procentních bodů. K nežádoucímu poklesu došlo proti roku 2012 v podílu **recyklovaných odpadů** (o 11,6 procentních bodů). V retrospektivním pohledu se jedná o nejnižší podíl (14,8 %) recyklovaného odpadu z celkového nakládání s odpady, řadí tak Plzeňský kraj na šesté nejvyšší místo v ČR (21,1 %). Dalším nejvíce využívaným způsobem manipulace s odpadem je jejich **odstraňování** (21,1 %), zejména **skládkování** (19,1 %). S téměř polovinou (42,8 %) je v kraji nakládáno ostatními způsoby, nejčastějším je využití odpadů na rekultivace a terénní

²² Data za odpady vyprodukováno k dispozici pouze za rok 2013

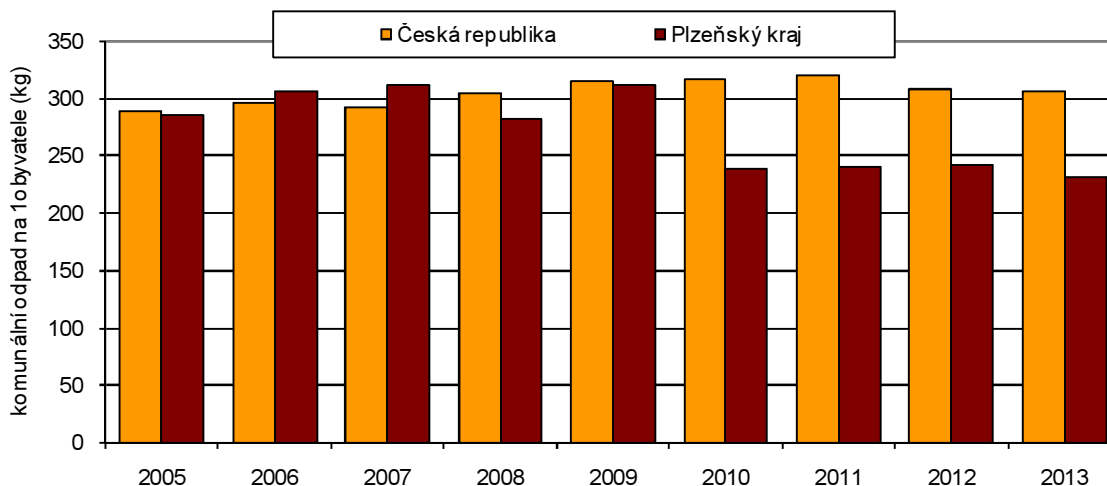
²³ HDP v běžných cenách

úpravy (10,6 %). Základní prioritou v oblasti životního prostředí je upřednostňování využití odpadů před jejich odstraňováním. Skládání a spalování znamená v mnoha případech zdroj znečištění životního prostředí (zejména vody, půdy a ovzduší) s negativním dopadem do krajiny.

Plzeňskému kraji patří prvenství v rámci republiky v podílu tříděného odpadu i vyprodukovaného komunálního odpadu na obyvatele

Zvláštní kategorií odpadů je **odpad komunální**. V Plzeňském kraji bylo v roce 2013 vyprodukováno 132,3 tis. tun komunálního odpadu. Ve srovnání s rokem 2012 došlo ke snížení o 4,8 %. Podle způsobu sběru komunálního odpadu největší zastoupení má běžný svoz (59,4 %). V retrospektivě se snižují všechny způsoby sběru, běžný svoz (o 35,5 %), svoz objemného odpadu (o 68,3 %) a odděleně sbírané složky (o 21,6 %). Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu z celkové produkce tohoto odpadu činil v Plzeňském kraji 17,8 %, nejvyšší hodnotu v ČR, zatímco republikový průměr dosahoval hodnoty 13,9 %. Plzeňský kraj si v třídění komunálního odpadu již delší dobu drží prvenství v rámci ČR. V přepočtu produkovaného komunálního odpadu na 1 obyvatele došlo proti roku 2012 ke snížení a to o 4,9 %. Prvenství v rámci ČR obhájil Plzeňský kraj s vyprodukovaným komunálním odpadem 231 kg/osobu, což je v republikovém měřítku (307 kg/osobu) nejnižší hodnota relativního ukazatele.

Graf č. 24 Produkce komunálního odpadu v kraji a ČR v letech 2005 až 2013

Objem pořízených investic na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele se meziročně výrazně zvýšil

V roce 2014 dosahoval **objem pořízených investic na ochranu životního prostředí** podle místa investice 4 344 Kč/obyvatele, což v meziročním srovnání představuje zvýšení o 87,1 %. Zatímco v roce 2013 zaujímal Plzeňský kraj s hodnotou 2 322 Kč/obyvatele v mezikrajském srovnání sedmé nejvyšší místo, v roce 2014 již postoupil na místo třetí. Z hlediska struktury pořízených investic (podle sídla investora) bylo nejvíce **investičních prostředků** vloženo do oblasti nakládání s odpady (64,3 %) a nakládání s odpadními vodami (20,5 %). V retrospektivě se vložené finanční prostředky do oblasti nakládání s odpadními vodami snižují ve prospěch nakládání s odpady. Ve struktuře **neinvestičních nákladů** environmentálního charakteru (podle sídla investora) jsou finanční prostředky z větší části směřovány do oblasti nakládání s odpady (68,8 %).

5. Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
Přirůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
Živě narození mimo manželství (%)															
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) (%)															
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011 ¹⁾	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,1	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
2014	75,5	77,5	75,7	75,8	76,0	74,1	73,6	75,1	76,2	76,1	76,2	76,0	74,9	75,1	74,1
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,0	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
2014	81,4	82,5	81,3	81,2	81,3	80,3	79,3	81,5	81,8	81,6	82,4	82,0	81,9	81,5	80,6
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,5	2,4	4,4	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	1,9
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2009	7,1	3,2	5,5	5,9	6,5	8,7	9,9	8,3	6,0	7,3	7,7	8,1	8,9	8,0	8,9
2010	7,4	3,6	6,1	6,4	6,6	8,9	10,2	8,1	6,3	7,5	8,1	8,5	9,1	7,9	9,0
2011	6,8	3,6	5,6	5,8	5,7	8,0	9,8	7,3	5,7	6,5	7,2	7,6	8,3	7,0	8,3
2012	7,4	4,2	6,1	6,4	5,9	8,5	10,5	7,7	6,5	7,0	7,6	8,1	8,9	7,8	9,2
2013	8,2	5,1	6,9	7,1	6,4	9,3	11,5	8,5	7,3	7,4	8,1	8,9	9,8	8,3	10,5
2014	7,5	5,0	6,4	6,2	5,7	8,2	10,7	7,7	6,4	6,2	7,4	8,2	8,8	7,4	9,8
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2009	1,7	0,4	1,0	1,0	1,3	2,4	3,2	1,9	0,9	1,5	1,7	2,0	1,8	1,8	2,7
2010	2,4	0,8	1,7	1,5	1,9	3,3	4,1	2,8	1,5	2,2	2,5	2,8	3,1	2,8	3,6
2011	2,5	0,9	1,9	1,7	1,9	3,3	4,3	2,8	1,6	2,2	2,6	2,9	3,3	2,7	3,7
2012	2,7	1,1	2,1	1,8	1,9	3,3	4,6	2,9	1,9	2,2	2,6	3,0	3,5	2,7	3,8
2013	3,3	1,8	2,6	2,3	2,4	4,0	5,5	3,5	2,5	2,7	3,1	3,7	4,1	3,3	4,9
2014	3,4	2,0	2,7	2,2	2,2	4,1	5,6	3,4	2,5	2,4	3,1	3,7	4,1	3,0	5,1
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2009	195,8	256,7	212,9	190,8	195,0	175,5	175,2	181,4	191,5	183,1	186,3	189,2	179,1	181,1	177,8
2010	196,6	264,9	216,1	185,8	194,9	173,8	174,0	185,1	189,7	180,7	185,0	193,3	174,6	178,8	176,4
2011	197,1	262,1	214,9	187,6	196,7	176,3	175,8	182,5	188,7	183,1	188,5	191,1	178,1	182,2	178,6
2012	198,9	260,5	218,5	188,2	201,4	174,7	173,6	183,7	192,6	188,6	189,2	195,6	180,7	185,1	179,5
2013	195,9	257,7	210,8	183,7	200,5	174,9	170,9	180,8	190,1	184,5	190,4	196,0	175,4	181,9	175,6
2014
Medián mezd (Kč)³⁾ (MPSV, MF)															
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011	21 782	27 162	22 447	20 303	21 554	19 183	20 533	21 017	20 266	20 527	20 378	21 127	20 717	20 153	21 383
2012	22 262	27 454	22 904	21 104	22 192	19 837	21 176	21 436	21 178	20 946	20 869	21 732	21 011	20 403	21 987
2013	22 493	27 685	23 128	21 306	22 476	20 240	21 417	21 711	21 372	21 160	21 243	21 924	21 276	20 775	22 110
2014	23 078	28 254	23 979	21 665	23 266	20 505	21 772	22 476	21 885	21 796	22 027	22 546	21 919	21 542	22 633
Průměrná výše starobního důchodu (bez souběhu s vdovským a vdoveckým) (ČSSZ)															
2009	10 045	10 730	10 101	9 942	10 009	9 855	9 968	9 984	9 932	9 835	9 771	9 941	9 766	9 833	10 084
2010	10 123	10 817	10 184	10 014	10 075	9 925	10 047	10 056	10 003	9 909	9 847	10 003	9 829	9 900	10 194
2011	10 552	11 266	10 629	10 449	10 507	10 330	10 466	10 482	10 438	10 333	10 279	10 430	10 245	10 323	10 619
2012	10 778	11 520	10 868	10 669	10 727	10 536	10 687	10 701	10 661	10 553	10 498	10 649	10 457	10 546	10 845
2013	10 970	11 726	11 074	10 861	10 920	10 707	10 871	10 893	10 848	10 740	10 689	10 832	10 636	10 739	11 035
2014	11 075	11 837	11 194	10 974	11 025	10 799	10 969	10 997	10 949	10 848	10 798	10 937	10 736	10 843	11 135
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu (bez souběhu) na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2009 ⁵⁾	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010	23,2	12,5	20,1	24,0	27,4	25,1	26,7	21,5	23,3	27,8	30,4	21,9	25,5	24,3	27,2
2011	26,0	13,8	22,8	27,2	30,1	28,4	29,5	24,7	26,5	31,2	33,4	24,7	29,1	27,6	30,1
2012	27,0	14,3	23,6	28,4	31,0	29,2	30,2	25,6	27,6	32,3	34,6	25,6	30,3	28,7	31,2
2013	27,8	14,6	24,2	29,3	31,7	30,1	30,9	26,4	28,6	33,2	35,6	26,4	31,3	29,7	32,1
2014	28,5	14,9	24,8	30,1	32,2	30,7	31,5	27,2	29,6	34,2	36,5	27,0	32,3	30,6	33,0

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15-64 let, jmenovatel v letech 2009–2012

3) od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1-9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

4) předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v prosinci

5) rok 2009 bez převedených invalidních důchodců ve věku 65 a více let mezi starobní důchodce

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2009	373,8	805,7	338,7	319,5	338,5	274,3	306,6	281,0	323,4	303,4	302,2	350,5	279,2	316,0	303,4
2010	375,9	811,8	333,7	317,1	346,5	269,2	298,6	287,1	327,4	308,8	300,5	353,2	285,6	313,1	311,6
2011	383,2	809,7	346,5	318,7	350,5	273,1	304,5	292,5	328,7	322,1	316,6	358,7	296,9	320,9	329,0
2012	385,2	804,0	346,9	328,0	345,8	271,9	302,1	301,7	332,6	309,0	323,3	369,1	300,6	323,9	332,7
2013	388,8	816,4	345,2	330,8	359,6	277,3	298,0	303,2	338,5	312,9	327,2	381,0	299,4	329,4	326,0
2014
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2009	101,4	236,7	95,3	81,2	100,1	65,9	80,8	68,2	69,6	69,9	72,3	100,6	90,1	68,3	79,0
2010	101,4	222,7	92,8	89,0	87,5	79,1	98,6	66,6	66,1	82,8	70,5	100,5	82,7	74,2	79,8
2011	101,8	224,1	102,9	80,3	86,3	79,0	95,0	71,7	61,3	76,4	72,6	100,7	76,4	75,8	84,9
2012	100,4	216,0	103,4	82,2	81,4	81,7	89,6	79,0	59,4	77,5	76,5	100,8	73,2	73,7	82,5
2013
2014
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2009	27,7	30,9	24,4	24,7	13,4	24,3	18,7	31,3	30,9	29,3	33,4	27,1	26,9	25,0	
2010	29,2	33,4	26,6	26,6	16,2	24,4	18,8	32,7	31,6	31,3	34,1	29,1	27,4	25,7	
2011	33,8	38,9	29,2	30,5	17,7	27,7	21,6	36,0	38,7	36,5	42,0	33,6	32,4	29,0	
2012	34,7	40,7	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,1	38,2	37,3	33,7	34,3	30,3	
2013 ¹⁾	36,4	42,3	31,5	32,7	17,9	30,8	23,9	38,7	43,0	40,1	42,9	35,6	36,6	31,0	
2014	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2009	782,8	76,3	94,0	45,7	51,5	20,6	56,0	41,4	39,2	42,6	44,4	69,1	44,3	47,0	110,6
2010	749,7	73,9	90,9	41,5	50,5	20,7	52,5	40,1	37,1	41,8	44,1	63,2	40,6	44,4	108,6
2011	775,2	80,1	86,4	43,6	53,0	20,3	52,9	40,2	40,4	43,2	47,1	70,0	41,2	46,3	110,4
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2009	3,7	6,0	6,0	3,4	3,6	1,7	1,3	3,4	2,7	3,1	2,7	4,3	3,2	3,2	2,4
2010	3,5	4,9	5,9	3,4	3,3	2,8	1,3	2,9	3,3	3,2	3,4	3,9	2,6	2,4	2,3
2011	2,7	2,8	5,0	3,2	2,5	2,1	1,5	2,2	2,4	2,5	2,6	3,1	2,0	1,8	2,0
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních³⁾ (tis.)															
2009	11 986	4 347	645	917	479	666	336	653	810	321	359	1 041	377	448	586
2010	12 212	4 743	631	893	484	670	290	633	804	317	336	1 042	378	463	527
2011	12 899	5 051	695	916	496	710	337	633	826	324	358	1 115	397	469	572
2012	15 099	5 726	853	1 107	595	809	417	754	969	366	439	1 318	475	572	699
2013	15 408	5 900	820	1 139	559	787	427	753	965	369	448	1 427	512	603	698
2014	15 587	6 096	800	1 176	569	777	432	700	937	360	448	1 500	488	603	703

1) semidefinitivní údaje

2) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

3) na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²)															
2009	2,1	3,0	1,8	0,9	1,3	2,7	11,6	0,7	1,1	2,5	0,3	0,5	0,8	1,2	3,9
2010	2,0	2,7	2,0	0,9	0,9	2,8	10,8	0,6	1,2	2,7	0,3	0,4	0,7	1,1	4,0
2011	2,0	1,0	2,0	0,8	0,9	2,6	11,5	0,4	1,1	2,7	0,3	0,4	0,7	1,1	4,0
2012	2,0	0,8	1,9	0,8	0,9	2,8	10,6	0,5	1,1	2,6	0,4	0,3	0,7	1,2	3,8
2013	1,7	0,8	1,9	0,8	0,9	2,9	7,8	0,5	1,0	2,6	0,3	0,2	0,7	1,2	3,6
2014
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²)															
2009	2,9	19,2	3,0	1,2	1,3	3,1	11,5	1,2	1,6	3,3	1,5	2,2	1,8	1,8	4,8
2010	2,8	17,2	2,9	1,1	1,3	3,0	10,6	1,1	1,4	3,4	1,4	2,0	1,7	1,7	5,1
2011	2,6	15,1	2,7	1,1	1,2	2,6	9,8	1,1	1,4	3,2	1,4	1,9	1,7	1,6	4,7
2012	2,5	13,8	2,6	1,0	1,2	2,5	8,5	1,0	1,3	3,1	1,3	1,8	1,6	1,6	4,4
2013	2,3	13,4	2,4	1,0	1,2	2,2	7,2	1,0	1,4	3,0	1,3	1,7	1,6	1,5	4,5
2014
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	.	302	296	307	298	335
2011	320	307	517	310	240	311	320	287	277	273	311	279	300	291	293
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013	307	303	372	315	231	289	327	265	275	299	318	288	308	297	317
2014
Podíl oddělené sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	14,4	15,6	9,5	18,5	20,5	11,5	13,1	16,8	19,2	15,6	16,6	12,9	14,0	18,3	14,6
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013	13,9	16,8	10,9	14,0	17,8	13,1	10,7	14,6	17,1	14,1	16,9	10,9	12,0	17,4	14,9
2014
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011	18,6	10,1	9,5	29,5	28,8	4,3	12,7	6,9	11,2	12,4	9,0	26,4	21,4	12,0	36,1
2012	20,4	12,2	13,0	26,0	26,4	38,5	13,9	7,8	10,3	13,5	11,5	25,7	17,8	14,3	39,2
2013	21,1	10,6	12,6	27,2	14,8	10,3	19,4	9,2	11,6	12,9	13,7	23,5	34,4	14,1	43,2
2014
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	2 364	1 598	1 965	2 330	2 678	2 255	3 009	3 445	1 959	2 283	2 518	1 607	1 423	2 207	4 056
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013	2 576	1 549	2 687	2 303	2 322	1 558	4 198	2 173	2 536	3 363	2 687	2 174	1 902	2 080	3 676
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	osoby	571 863	572 045	571 709	572 687	573 469	575 123
v tom: muži		282 848	282 760	282 798	283 250	283 647	284 689
ženy		289 015	289 285	288 911	289 437	289 822	290 434
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	4,8	4,4	4,2	4,2	4,4	4,5
Sňatky	počet	2 528	2 545	2 454	2 498	2 367	2 519
Rozvody	počet	1 543	1 626	1 630	1 452	1 613	1 374
Rozvody na 100 sňatků	počet	61,0	63,9	66,4	58,1	68,1	54,5
Živě narození	osoby	6 412	6 242	5 566	5 768	5 510	5 674
z toho mimo manželství	%	40,9	41,7	43,8	45,9	46,4	49,1
Úhrnná plodnost ²⁾		1,512	1,489	1,367	1,448	1,405	1,472
Potraty	počet	2 458	2 423	2 387	2 405	2 279	2 312
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 396	1 341	1 347	1 332	1 242	1 223
Potraty na 100 narozených	počet	38,2	38,8	42,7	41,6	41,2	40,7
Zemřelí celkem	osoby	5 859	5 816	5 888	6 003	6 061	5 761
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		2 888	2 916	2 842	2 877	2 828	1 526
novotvary		1 615	1 580	1 637	1 583	1 498	1 526
Přirozený přírůstek	osoby	553	426	-322	-235	-551	-87
Přistěhovalí celkem	osoby	6 484	4 828	4 279	4 761	5 160	5 365
z toho z ciziny		2 130	1 418	774	1 430	1 632	1 906
Vystěhovalí celkem	osoby	4 801	5 072	3 504	3 548	3 827	3 624
z toho do ciziny		1 068	672	254	803	1 012	809
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	1 683	-244	775	1 213	1 333	1 741
z toho s cizinou		1 062	746	520	627	620	1 097
Celkový přírůstek	osoby	2 236	182	453	978	782	1 654
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	11,2	10,9	9,7	10,1	9,6	9,9
zemřelí	‰	10,3	10,2	10,3	10,5	10,6	10,0
přirozený přírůstek	‰	1,0	0,7	-0,6	-0,4	-1,0	-0,2
přistěhovalí	‰	11,4	8,4	7,5	8,3	9,0	9,3
vystěhovalí	‰	8,4	8,9	6,1	6,2	6,7	6,3
přírůstek stěhováním	‰	2,9	-0,4	1,4	2,1	2,3	3,0
celkový přírůstek	‰	3,9	0,3	0,8	1,7	1,4	2,9
Mrtvorozenost	‰	2,7	1,6	3,4	2,9	3,8	2,3
Kojenecká úmrtnost	‰	2,0	2,9	2,3	2,6	2,5	1,9
Novorozenecká úmrtnost	‰	0,9	1,1	2,0	1,9	0,9	1,4
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku ¹⁾ :							
0–14 let	osoby	79 631	80 836	81 913	83 171	84 101	85 258
%		13,9	14,1	14,3	14,5	14,7	14,8
15–64 let	osoby	402 844	399 505	394 320	390 337	386 964	384 309
%		70,4	69,8	69,0	68,2	67,5	66,8
65 a více let	osoby	89 388	91 704	95 476	99 179	102 404	105 556
%		15,6	16,0	16,7	17,3	17,9	18,4
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	roky	41,0	41,2	41,5	41,7	41,9	42,1
v tom: muži		39,6	39,8	40,2	40,4	40,7	40,9
ženy		42,3	42,5	42,7	42,9	43,1	43,3
Index stáří (65 a více let / 0–14 let) ¹⁾	%	112,3	113,4	116,6	119,2	121,8	123,8
Index ekonomického zatížení (0–14 let + 65 a více let / 15–64 let) ¹⁾	%	42,0	43,2	45,0	46,7	48,2	49,7
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	74,49	74,89	75,06	75,15	75,52	75,96
ženy	roky	80,23	80,14	80,37	80,79	80,89	81,29
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	15,04	15,16	15,31	15,35	15,49	15,78
ženy	roky	18,37	18,23	18,44	18,66	18,63	19,01

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011²⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	492,3	492,5	490,0	489,9	489,4	489,3
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	17,2	15,4	14,4	14,5	13,4	12,8
střední bez maturity	%	37,5	37,5	37,0	36,5	36,6	36,7
střední s maturitou	%	33,7	35,0	35,5	34,3	35,1	36,0
vysokoškolské ²⁾	%	11,7	12,0	13,0	14,6	14,8	14,5
Pracovní síla	tis. osob	293,2	290,8	290,7	291,3	295,9	294,9
v tom: zaměstnaní v NH		274,8	273,7	275,8	277,2	280,5	279,9
z toho ženy		116,8	116,3	117,3	117,3	120,9	121,1
nezaměstnaní		18,4	17,1	15,0	14,1	15,4	15,0
z toho ženy		9,8	9,7	8,6	8,2	9,1	8,8
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	199,0	201,8	199,3	198,6	193,4	194,5
z toho: studující (vč. učňů)		46,0	46,4	43,5	42,4	.	.
důchodci (starobní a invalidní)		126,4	129,1	129,5	129,1	.	.
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	4,1	5,0	4,9	4,4	3,5	4,1
průmysl a stavebnictví	%	40,8	41,1	42,7	41,3	43,8	43,8
služby	%	55,1	53,9	52,1	54,3	52,7	52,1
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	84,3	83,7	81,9	82,5	85,2	83,9
zaměstnavatelé	%	4,1	3,2	4,2	3,8	3,4	3,5
pracující na vlastní účet	%	10,9	12,3	13,3	13,1	10,6	11,9
Míra ekonomické aktivity	%	59,6	59,0	59,4	59,5	60,5	60,3
v tom: muži		68,8	68,0	68,5	68,8	68,9	68,5
ženy		50,6	50,4	50,6	50,4	52,3	52,3
Míra zaměstnanosti	%	55,8	55,6	56,3	56,6	57,3	57,2
v tom: muži		65,2	65,0	65,8	66,4	66,3	65,9
ženy		46,7	46,5	47,1	47,1	48,6	48,7
Obecná míra nezaměstnanosti	%	6,3	5,9	5,2	4,8	5,2	5,1
v tom: muži		5,2	4,4	3,9	3,5	3,8	3,7
ženy		7,8	7,7	6,8	6,5	7,0	6,8
NEZAMĚSTANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	26 802	27 267	23 308	23 724	25 709	22 641
z toho: ženy		13 596	13 226	11 710	12 023	13 057	11 619
absolventi škol a mladiství		1 564	1 608	1 331	1 676	1 668	1 223
osoby se zdravotním postižením		3 362	3 365	3 084	3 116	3 240	3 187
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		9 897	8 975	6 311	5 081	5 940	5 582
dosažitelní ⁴⁾		26 212	26 561	22 669	23 210	25 008	21 901
v tom podle věku:							
15–24 let		5 109	4 798	4 201	4 269	4 162	3 336
25–34 let		6 347	6 150	5 195	5 098	5 662	4 847
35–44 let		5 554	5 930	5 187	5 350	5 883	5 322
45–54 let		6 083	6 102	5 344	5 231	5 527	4 878
55 a více let		3 709	4 287	3 381	3 776	4 475	4 258
průměrný věk	roky	38,9	39,5	39,3	38,9	39,7	40,8
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	7 533	7 417	6 949	6 908	7 609	6 802
střední bez maturity	osoby	11 996	12 094	9 740	10 133	10 723	9 313
střední s maturitou	osoby	6 038	6 332	5 259	5 286	5 849	5 097
vyšší odborné vč. nástavbového	osoby	139	152	139	160	190	168
vysokoškolské	osoby	1 096	1 272	1 221	1 237	1 338	1 261

¹⁾ do roku 2010 údaje vážené na data demografické statistiky před promítnutím Sčítání lidu, domů a bytů 2011

²⁾ zahrnuje vyšší odborné vzdělání

³⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁴⁾ od roku 2014 dosažitelní ve věku 15-64 let

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		3 531	3 537	2 857	2 030	2 817	2 613
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		6 459	6 650	6 551	6 297	8 029	6 921
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6–8)		6 417	6 449	5 566	5 561	7 547	5 928
nekvalifikovaní (třída 9)		5 798	6 151	6 285	4 998	6 578	6 242
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	8 818	10 268	7 942	7 971	7 160	7 149
3–6 měsíců	osoby	6 501	4 758	4 089	4 365	4 698	3 665
6–12 měsíců	osoby	6 221	4 466	3 605	3 804	4 650	3 228
od 1 roku do 2 let	osoby	2 904	4 547	3 415	3 108	4 026	3 222
více než 2 roky	osoby	2 358	3 228	4 257	4 476	5 175	5 377
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	5 931	5 854	5 802	6 094	6 475	6 286
Podíl nezaměstnaných osob ⁵⁾	%	6,5	6,6	5,7	5,9	6,4	5,7
v tom: muži		6,3	6,8	5,7	5,8	6,3	5,5
ženy		6,7	6,5	5,8	6,1	6,6	5,9
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁶⁾	%	1,3	1,9	1,9	1,9	2,4	2,2
Volná pracovní místa	počet	2 078	2 161	2 603	2 417	2 575	4 927
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	12,9	12,6	9,0	9,8	10,0	4,6
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	22 714	21 809	20 815	.	.	.
z toho ze zemí mimo EU		12 447	10 717	9 097	.	.	.
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	13 426	12 902	13 304	.	.	.
z toho ženy		5 219	4 993	5 152	.	.	.
s platným živnostenským oprávněním	osoby	9 288	8 907	7 511	6 492	5 841	5 594
z toho ženy		2 980	2 912	2 586	2 194	1 985	1 853
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	111 361	111 511	112 417	115 196	114 851	.
na 1 obyvatele	Kč	194 960	194 941	196 706	201 386	200 479	.
průměr ČR = 100	%	99,6	99,2	99,8	101,2	102,4	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁷⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	25 176	25 482	24 086	24 835	25 069	26 026
v tom: muži		27 558	27 888	26 563	27 308	27 432	28 645
ženy		21 722	22 141	21 183	21 803	22 141	22 874
Medián mezd	Kč	22 191	22 634	21 554	22 192	22 476	23 266
v tom: muži		23 833	24 387	23 398	24 009	24 264	25 228
ženy		19 945	20 349	19 554	19 989	20 584	21 258
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA⁸⁾							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	v tis.	714,5	630,4	541,1	507,8	504,6	491
z toho přídavek na dítě		359,1	275,4	253,3	239,5	236,1	222
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	2 051	2 023	1 765	1 701	1 733	1 703
z toho přídavek na dítě		206	167	152	143	141	132
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 591	3 536	3 089	2 973	3 025	2 967

⁵⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁶⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁷⁾ zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výdělku) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob⁸⁾ data do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů	počet	152 941	155 168	159 341	159 033	158 770	159 593
z toho ženy		92 683	93 537	95 451	95 087	94 649	94 825
Příjemci starobního důchodu ⁹⁾	počet	84 779	90 582	95 292	95 284	95 354	96 522
z toho ženy		45 942	48 540	50 889	50 739	50 602	51 015
Příjemci předčasného starobního důchodu ¹⁰⁾	počet	23 201	24 801	28 637	29 506	30 192	31 083
z toho ženy		12 777	13 534	15 429	15 862	16 198	16 629
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu	%	27,4	27,4	30,1	31,0	31,7	32,2
v tom: muži		26,8	26,8	29,7	30,6	31,3	31,8
ženy		27,8	27,9	30,3	31,3	32,0	32,6
Průměrná měsíční výše důchodu	Kč	9 817	9 882	10 290	10 475	10 634	10 721
v tom: muži		10 498	10 569	10 999	11 195	11 353	11 451
ženy		9 375	9 430	9 815	9 991	10 147	10 223
Průměrná měsíční výše starobního důchodu ⁹⁾	Kč	10 009	10 075	10 507	10 727	10 920	11 025
v tom: muži		11 089	11 144	11 607	11 847	12 043	12 153
ženy		9 096	9 150	9 547	9 745	9 925	10 018
Podíl průměrné výše starobního důchodu ⁹⁾ na mzdovém mediánu	%	45,1	44,5	48,7	48,3	48,5	47,4
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 413 543	1 162 439	1 057 040	984 522	1 033 265	1 149 293
z toho dávky:							
nemocenské		1 025 610	800 888	694 565	633 910	673 882	782 612
peněžitá pomoc v mateřství		342 294	336 547	324 714	308 232	305 171	311 262
ošetřovné		45 431	24 867	37 669	42 131	53 999	55 035
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	2 561	2 576	2 625	2 657	2 672	2 763
z toho lékaři v nestátních zařízeních		1 774	1 820	1 825	1 856	1 877	1 963
Lékaři na 1 000 obyvatel	počet	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	4,8
Nemocnice							
lůžka	počet	3 520	3 508	3 545	3 462	3 320	3 268
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	111 326	111 624	111 283	114 610	115 843	118 207
průměrná ošetřovací doba	dny	7,9	7,7	7,7	7,4	7,4	7,3
využití lůžek	dny	247,9	246,4	241,7	243,5	254,8	264,4
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		16 795	17 818	18 549	19 055	19 429	19 650
základních škol		42 191	42 078	42 457	43 369	44 658	46 307
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		26 400	25 242	24 175	22 774	21 835	21 309
vyšších odborných škol (denní studium)		1 067	1 139	1 126	1 100	1 139	1 151
Studenti vysokých škol (občané ČR) k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		16 255	16 268	16 282	15 915	15 090	14 035
s místem výuky v kraji		19 201	17 802	17 324	16 307	14 988	13 879
z toho v prezenčním studiu	%	81,7	81,5	81,8	80,6	81,9	81,1
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	počet	4 007	4 069	4 287	4 071	3 627	3 509
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	14 296	13 843	13 752	12 822	13 713	11 991
na 1 000 obyvatel		25,0	24,2	24,1	22,4	23,9	20,9
Objasněné trestné činy	počet	6 734	6 436	6 950	6 905	7 384	6 520
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	61	49	45	52	43	40

⁹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdovečským; od roku 2010 se invalidní důchod vyplácený ke dni dovršení věku 65 let mění na starobní důchod

¹⁰⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	193 336	198 183	200 303	197 809	205 986	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	99,4	105,2	101,7	96,3	102,0	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	338 474	346 460	350 488	345 810	359 561	.
průměr ČR = 100	%	90,5	92,2	91,5	89,8	92,5	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	693 796	710 254	721 090	711 797	735 362	.
průměr ČR = 100	%	90,4	90,9	90,4	89,1	91,5	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	175 162	179 597	181 092	178 088	184 737	.
v tom sektory:							
primární	%	2,8	2,7	3,4	3,7	3,6	.
sekundární	%	43,7	44,1	43,7	42,5	44,1	.
terciární	%	53,5	53,2	52,9	53,8	52,3	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	57 204	50 035	49 324	46 534	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	99	86	85	81	.	.
průměr ČR = 100	%	109,4	87,9	78,5	82,5	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	278 664	279 031	277 778	277 901	280 115	.
z toho zaměstnanci		237 018	235 141	232 463	235 471	245 860	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	30 327	31 270	32 096	32 679	32 856	.
z toho: přímé náklady		21 906	22 596	23 189	23 705	23 781	.
sociální požitky		354	333	316	281	291	.
sociální náklady a výdaje		7 827	8 113	8 370	8 494	8 561	.
personální náklady a výdaje		282	263	267	258	267	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	1 600	2 295	3 131	3 779	4 133	.
z toho: mzdové		688	854	1 064	1 265	1 288	.
financované z veřejných zdrojů		569	601	676	795	867	.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	1 951	1 933	2 196	2 712	2 708	.
z toho výzkumní pracovníci		886	992	1 276	1 374	1 548	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ²⁾							
osobní počítač	%	52,5	59,9	64,7	66,6	67,8	.
internet	%	48,8	56,6	62,1	63,6	65,8	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ³⁾							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	140 383	144 632	147 419	147 750	141 202	142 307
z toho fyzické osoby		103 896	106 541	108 733	108 514	110 011	110 980
z toho živnostníci		96 425	98 824	101 031	100 512	93 677	96 262
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou k 31. 12.	počet	72 337	75 384	77 246	78 591	75 152	72 481
z toho fyzické osoby		53 292	53 882	55 803	56 337	55 005	54 615
z toho živnostníci		47 912	47 930	49 610	49 880	43 999	44 805
Vzniklé subjekty	počet	7 890	6 286	5 503	4 576	4 159	3 852
z toho fyzické osoby		3 718	4 240	4 037	3 362	3 067	2 743
z toho živnostníci		3 415	3 719	3 884	3 172	2 638	2 594
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁴⁾	mil. Kč	7 743	8 325	9 540	9 924	10 247	.
z toho: rostlinná produkce		3 403	3 935	4 788	5 064	5 158	.
živočišná produkce		4 067	3 948	4 377	4 452	4 708	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	313 124	314 533	311 108	315 055	312 009	315 043
z toho orná		203 677	201 410	198 403	200 831	197 016	196 790
Sklizeň: obilovin	t	557 318	493 053	564 414	466 494	516 219	626 742
brambor	t	27 134	19 921	28 417	26 257	20 241	32 006

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2012 je vypočten z dat roku 2011, 2012 a 2013)

³⁾ vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje před rokem 2013 plně srovnatelné

⁴⁾ v roce 2013 semidefinitivní výsledky

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stavy hospodářských zvířat k 1. 4.							
skot	počet	155 176	155 450	159 054	161 734	161 991	164 768
prasata	počet	149 158	141 938	134 986	125 513	118 666	113 449
drůbež	počet	2 407 689	2 509 575	1 976 466	2 236 599	2 486 865	2 489 931
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežního)	t	27 307	25 179	26 830	26 758	22 994	25 052
z toho: hovězí (včetně telecího)		7 119	6 785	7 214	8 124	7 457	7 314
vepřové		20 169	18 381	19 591	18 607	15 514	17 704
Výroba mléka	tis. l	269 531	268 854	274 057	292 945	291 940	304 042
Snáška vajec (komzumních)	tis. ks	136 853	138 047	127 877	123 541	185 672	197 805
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	2 450	2 445	2 385	2 433	2 329	2 236
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 835 007	1 886 221	1 684 029	1 578 792	1 654 301	1 614 564
z toho nahodilá živelní		234 605	356 922	302 903	135 816	226 834	217 323
PRŮMYSL							
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	165	150	158	158	164	160
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	152 408	169 868	174 379	176 805	192 794	208 753
na 1 zaměstnance	tis. Kč	2 961	3 365	3 288	3 273	3 487	3 621
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	51 470	50 478	53 037	54 027	55 284	57 646
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	24 182	25 299	25 827	26 353	26 946	27 837
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	35	32	31	30	29	26
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	6 094	5 649	5 479	5 503	4 676	5 220
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 717	1 510	1 469	1 513	1 377	1 721
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	3 550	3 742	3 731	3 638	3 396	3 033
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	25 294	26 263	27 088	28 096	27 366	29 407
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁵⁾	mil. Kč	14 358	13 210	12 640	11 097	10 032	12 825
z toho pro veřejné zadavatele		7 369	5 622	6 080	5 183	4 946	6 640
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	26 874	24 961	18 487	19 976	13 754	10 996
z toho: budov (bytových a nebytových)		13 132	11 025	11 492	9 184	8 055	7 252
na ochranu životního prostředí		5 524	9 366	2 186	6 808	3 167	791
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 798	3 365	2 864	3 092	2 333	2 211
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	2 084	2 031	1 630	1 420	1 413	1 300
z toho v nových rodinných domech		1 118	1 143	939	939	801	722
Dokončené byty	počet	2 051	1 903	1 457	1 444	1 445	1 362
z toho v nových rodinných domech		1 201	1 194	980	930	948	830
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu							
v novém rodinném domě	Kč	31 489	32 072	33 335	33 601	32 982	33 446
v novém bytovém domě	Kč	29 314	41 569	37 402	34 813	41 724	26 087
CESTOVNÍ RUCH⁶⁾							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	488	460	468	599	573	517
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	26 664	25 180	25 142	30 134	29 589	28 044
Hosté celkem	osoby	478 995	484 178	495 609	595 138	558 797	568 746
z toho ze zahraničí		144 287	154 122	172 810	204 492	186 668	202 596
Průměrná doba pobytu	dny	4,0	3,9	3,7	3,6	3,6	3,6
z toho hostů ze zahraničí		3,4	3,3	3,2	3,1	3,1	3,1

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci⁶⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	380 844	380 330	379 930	379 335	378 868	378 166
z toho: orná půda		260 428	259 172	258 261	257 434	256 406	254 982
zahrady a ovocné sady		13 311	13 331	13 350	13 355	13 351	13 379
trvalé travní porosty		107 092	107 815	108 320	108 546	109 110	109 804
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	375 250	375 763	376 167	376 756	377 230	377 921
z toho: lesní pozemky		299 563	299 739	299 842	300 048	300 191	300 420
zastavěné plochy a nádvoří		9 730	9 684	9 641	9 604	9 583	9 557
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	93,1	90,6	83,4	81,6	80,5	87,3
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	78,0	78,3	78,7	79,3	80,9	82,4
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		70,7	70,7	72,7	73,6	74,8	76,3
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	93,0	94,2	94,8	95,8	96,5	93,9
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4)	t/km ²	0,45	0,46	0,40	0,42	0,43	.
v tom: velké stacionární zdroje (REZZO 1-3)		0,37	0,39	0,34	0,35	0,37	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,08	0,07	0,07	0,06	0,06	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	1,34	0,91	0,87	0,93	0,91	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1-3)		1,34	0,91	0,87	0,93	0,91	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	1,30	1,26	1,20	1,21	1,15	.
v tom: velké stacionární zdroje (REZZO 1-3)		0,39	0,46	0,41	0,45	0,41	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,91	0,80	0,79	0,76	0,74	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	4,12	4,38	3,76	3,88	4,01	.
v tom: velké stacionární zdroje (REZZO 1-3)		2,84	3,35	2,83	3,04	3,23	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,28	1,03	0,93	0,84	0,78	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 999	1 850	1 727	1 627	1 694	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	311	239	240	243	231	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	16,9	18,6	20,5	18,3	17,8	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	52,5	44,6	49,1	44,4	41,1	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	1 099	1 016	935	837	637	.
z toho nebezpečné odpady	%	1,7	1,4	1,5	1,8	1,8	.
Podíl využitých odpadů	%	28,6	25,9	37,5	40,0	36,1	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		19,1	17,1	28,8	26,4	14,8	.
Podíl odstraněných odpadů	%	20,6	17,8	17,0	20,0	21,1	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	5 453	1 994	2 678	2 245	2 322	4 344
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	2 170 883	1 228 991	1 204 063	1 138 106	1 228 495	2 342 677
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	52,8	45,6	9,7	12,5	14,6	11,5
nakládání s odpadními vodami	%	25,4	25,9	65,7	58,2	29,3	20,5
nakládání s odpady	%	8,7	13,7	20,3	19,5	52,2	64,3
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	1 932 696	2 206 239	2 495 018	2 440 138	2 500 681	2 556 972
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	3,5	3,8	3,7	4,2	4,3	3,6
nakládání s odpadními vodami	%	25,4	23,3	23,4	23,5	25,6	25,0
nakládání s odpady	%	68,5	70,7	71,1	70,6	65,0	68,8

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2014

	Kraj celkem	v tom okresy						
		Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
Obyvatelstvo k 31. 12.	575 123	61 016	86 859	187 245	62 226	77 022	47 887	52 868
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	4,5	4,3	2,8	6,8	2,9	2,1	3,2	5,9
Přírůstek na 1 000 obyvatel:								
přirozenou měnou	-0,2	-0,1	-1,7	0,5	-0,3	0,4	-1,9	1,1
stěhováním	3,0	1,6	-0,6	5,8	2,2	4,1	3,7	-0,4
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%):								
0–14 let	14,8	15,5	14,6	14,3	14,9	15,6	14,6	15,1
15–64 let	66,8	67,0	66,2	66,0	66,9	67,5	66,7	69,5
65 a více let	18,4	17,5	19,2	19,6	18,2	16,9	18,7	15,3
Průměrný věk k 31. 12.	42,1	41,6	42,7	42,8	42,0	41,2	42,4	40,8
Index stáří (65 a více let*100/ 0–14 let)	123,8	113,1	131,8	137,0	121,9	108,2	128,2	101,5
Index ekonomického zatížení ((0–14 let) + (65 a více let)*100 / (15–64 let))	49,7	49,2	51,0	51,5	49,5	48,3	50,0	43,8
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	22 641	2 316	3 808	7 212	2 169	2 906	1 520	2 710
z toho:								
ženy	11 619	1 192	1 826	3 855	1 141	1 531	824	1 250
absolventi škol a mladiství	1 223	103	181	428	141	183	75	112
osoby se zdravotním postižením	3 187	405	533	709	343	313	355	529
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	5 582	408	1 207	1 686	509	762	395	615
dosažitelní ve věku 15–64 let	21 901	2 296	3 694	6 804	2 084	2 879	1 449	2 695
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):								
ve věku 50 a více let	30,4	31,7	30,8	28,5	28,1	28,3	35,1	35,3
evidovaných 12 a více měsíců	38,0	43,6	34,6	38,5	37,3	33,6	33,3	44,5
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ¹⁾	5,70	5,60	6,41	5,53	4,99	5,52	4,54	7,35
v tom: muži	5,46	5,30	6,55	5,16	4,57	5,14	4,02	7,70
ženy	5,95	5,91	6,27	5,91	5,45	5,92	5,09	6,97
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ²⁾	2,2	2,5	2,3	2,2	1,9	1,9	1,6	3,3
Podíl příjemců předčasného důchodu na počtu příjemců starobního důchodu - stav v prosinci (%) ³⁾	32,2	35,6	38,8	28,2	34,2	35,2	30,9	26,2
v tom: muži	31,8	34,9	38,1	28,0	34,7	33,5	30,6	25,2
ženy	32,6	36,3	39,3	28,4	33,8	36,7	31,3	27,2
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	20,9	17,1	17,4	30,0	12,5	12,7	19,3	22,3
z toho násilné a mravnostní	1,7	1,2	1,3	2,4	0,6	1,3	1,7	2,0
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - počet vzniklých na 1 000 obyvatel	4,5	3,9	4,8	4,9	4,0	4,4	4,1	4,6
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (za subjekty s 20 a více zaměstnanci, tis. Kč)	22,3	12,3	16,0	38,6	13,6	6,8	15,4	26,2
Počet bytů na 1 000 obyvatel:								
zahájených	2,3	1,8	1,0	2,7	2,1	3,2	3,0	1,5
dokončených	2,4	1,9	2,5	2,3	2,0	3,4	2,2	2,1
Hromadná ubytovací zařízení:								
lůžka	28 044	2 407	9 648	5 517	1 197	3 795	2 207	3 273
lůžka na 1 000 obyvatel	48,9	39,5	111,0	29,6	19,3	49,4	46,2	62,0
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):								
orné půdy	33,7	35,4	25,2	34,1	42,9	41,2	34,2	30,7
zastavěných ploch	1,3	1,1	1,0	4,9	1,5	1,2	1,6	0,8
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1–3) v roce 2013:								
tuhých znečišťujících látek ⁴⁾	0,3	0,2	0,2	1,0	0,3	0,3	0,3	0,1
oxidu siřičitého	0,9	0,3	0,3	18,3	0,3	0,3	0,3	0,1
oxidů dusíku	0,4	0,2	0,2	6,7	0,2	0,2	0,4	0,1
oxidu uhelnatého	3,2	3,5	3,1	6,3	3,7	3,1	4,3	2,0

1) podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

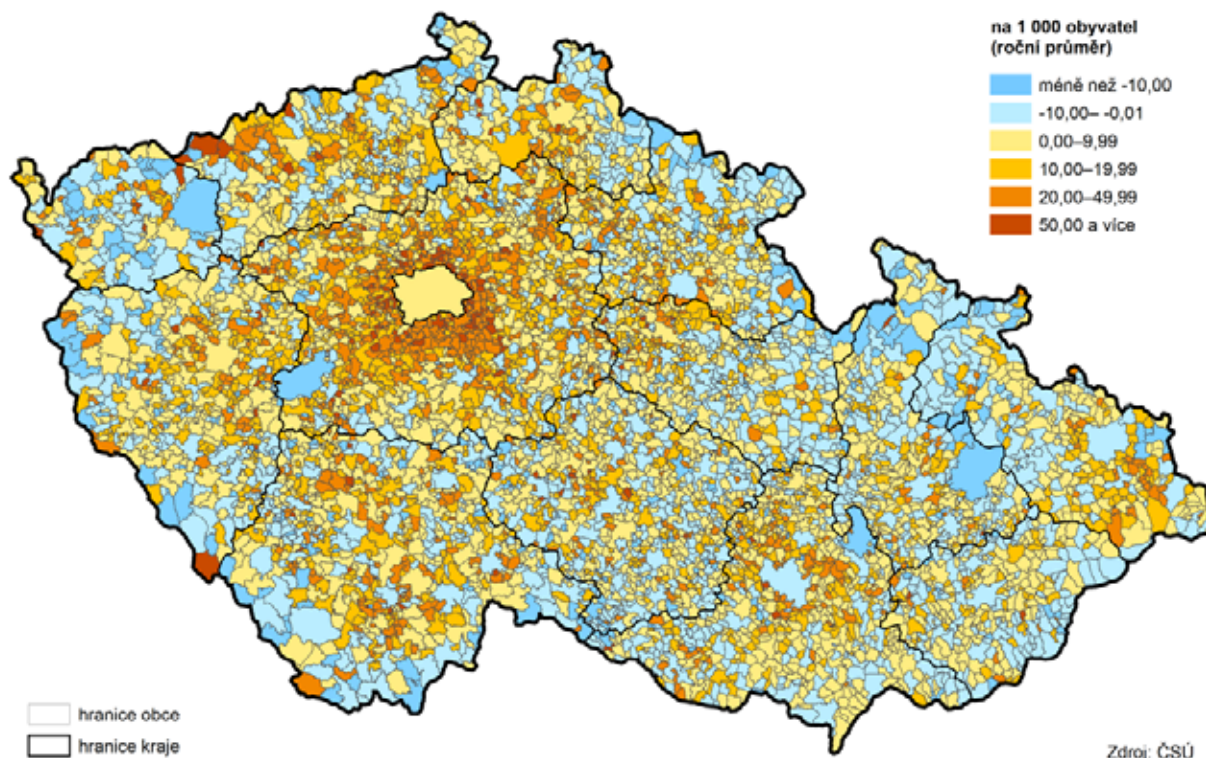
3) starobní důchod bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

4) nezahrnují emise TZL, NH3 a VOC ze stavebních činností, chovů hosp. zvířat, aplikace min. hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

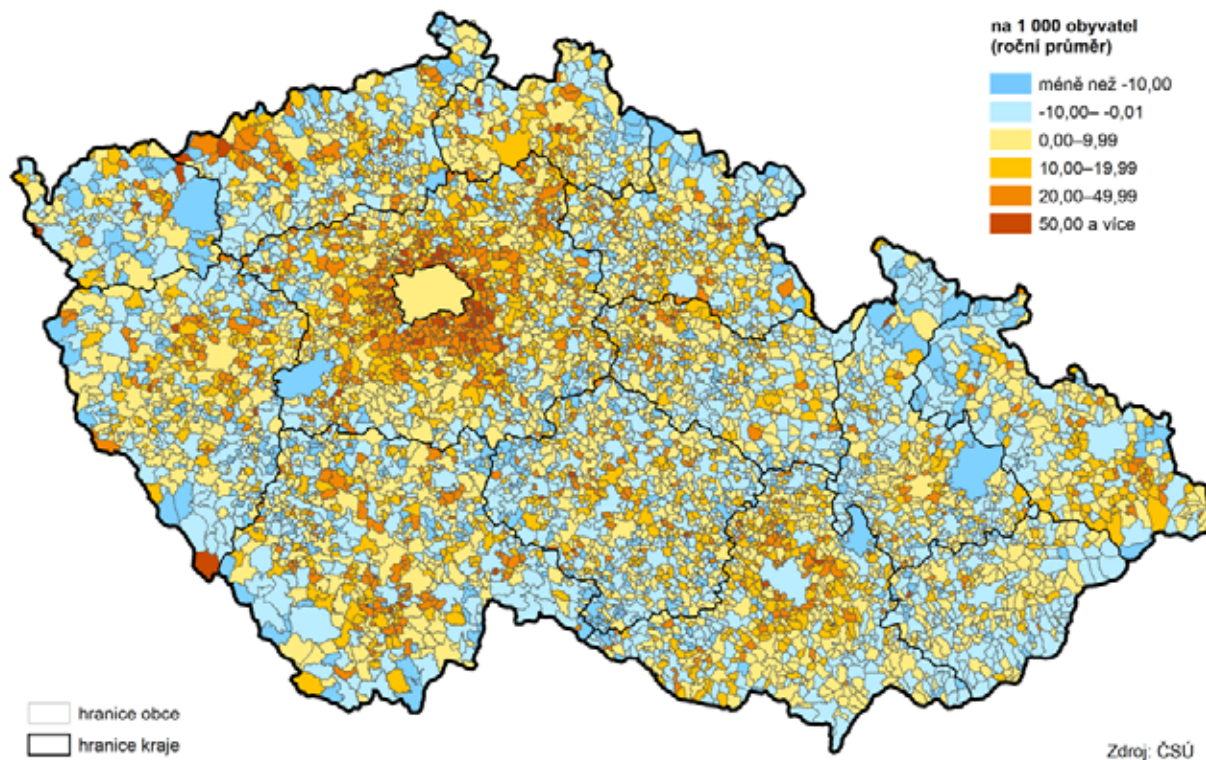

6. Kartogramy – mezikrajské

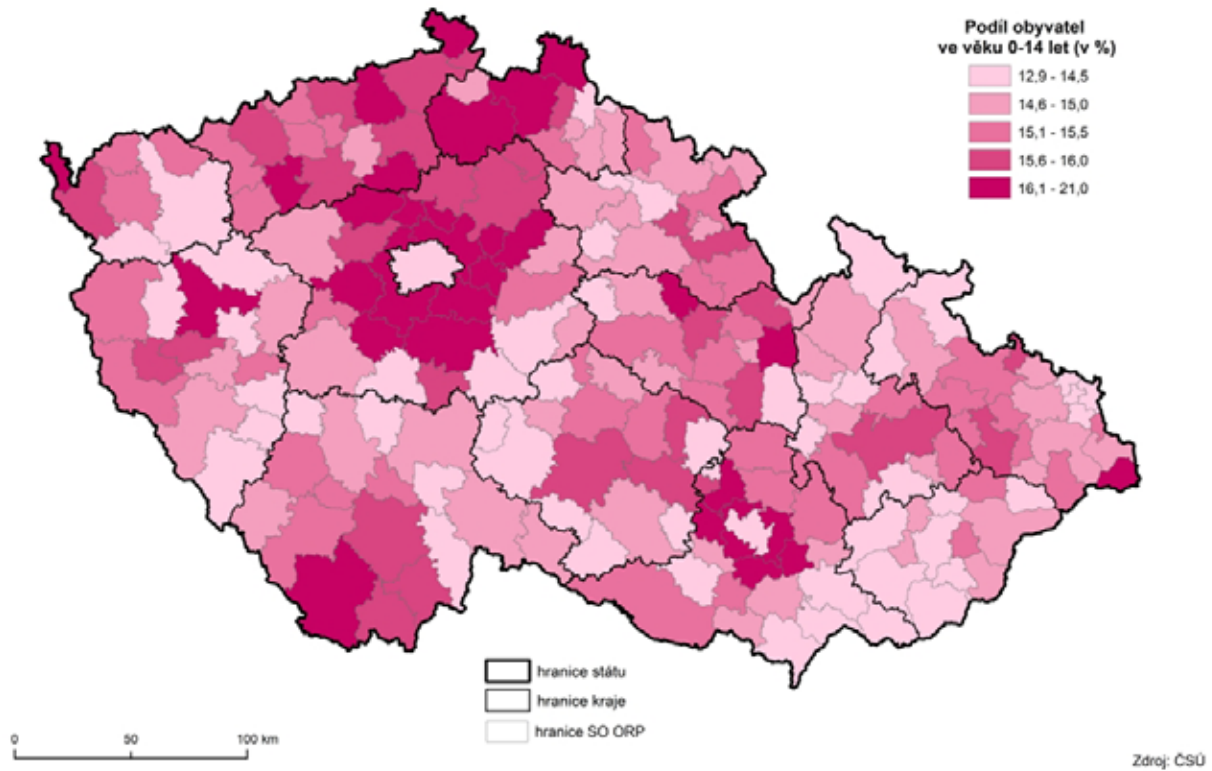
Přírůstek obyvatel stěhováním v obcích v letech 2009 až 2014

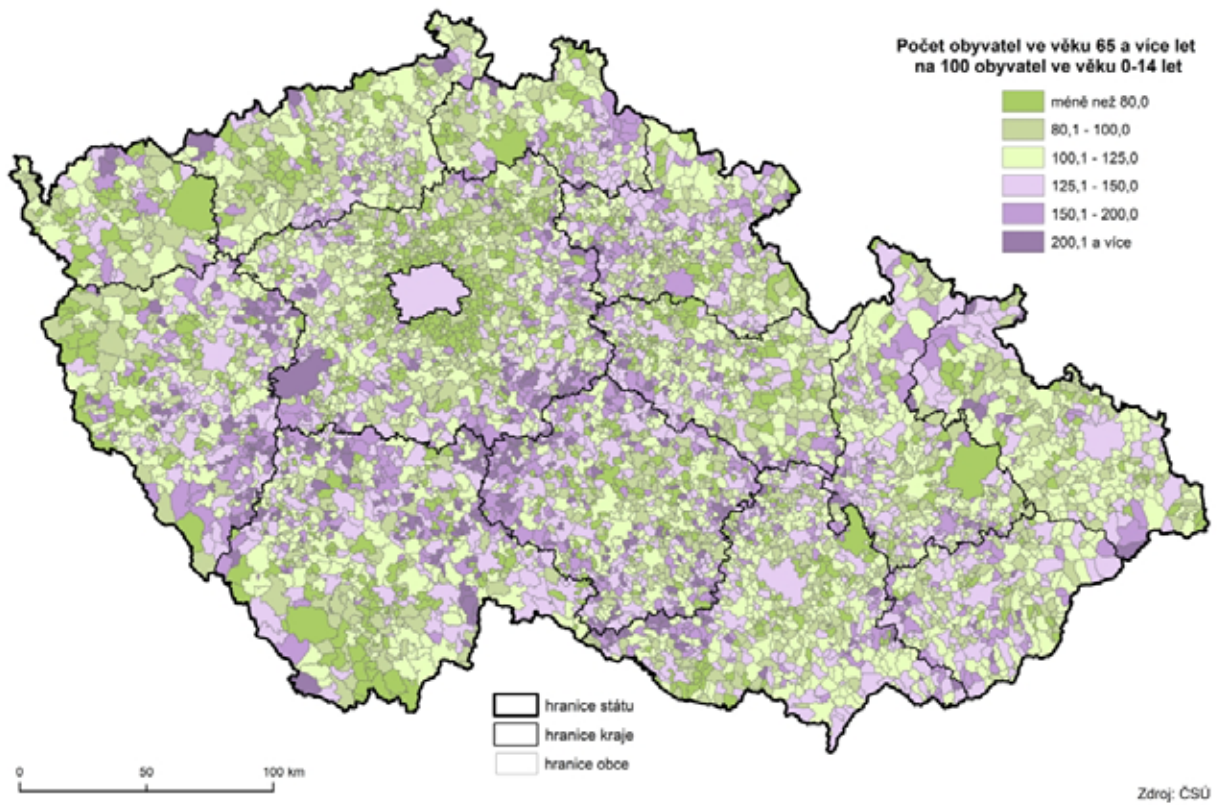
Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2009 až 2014

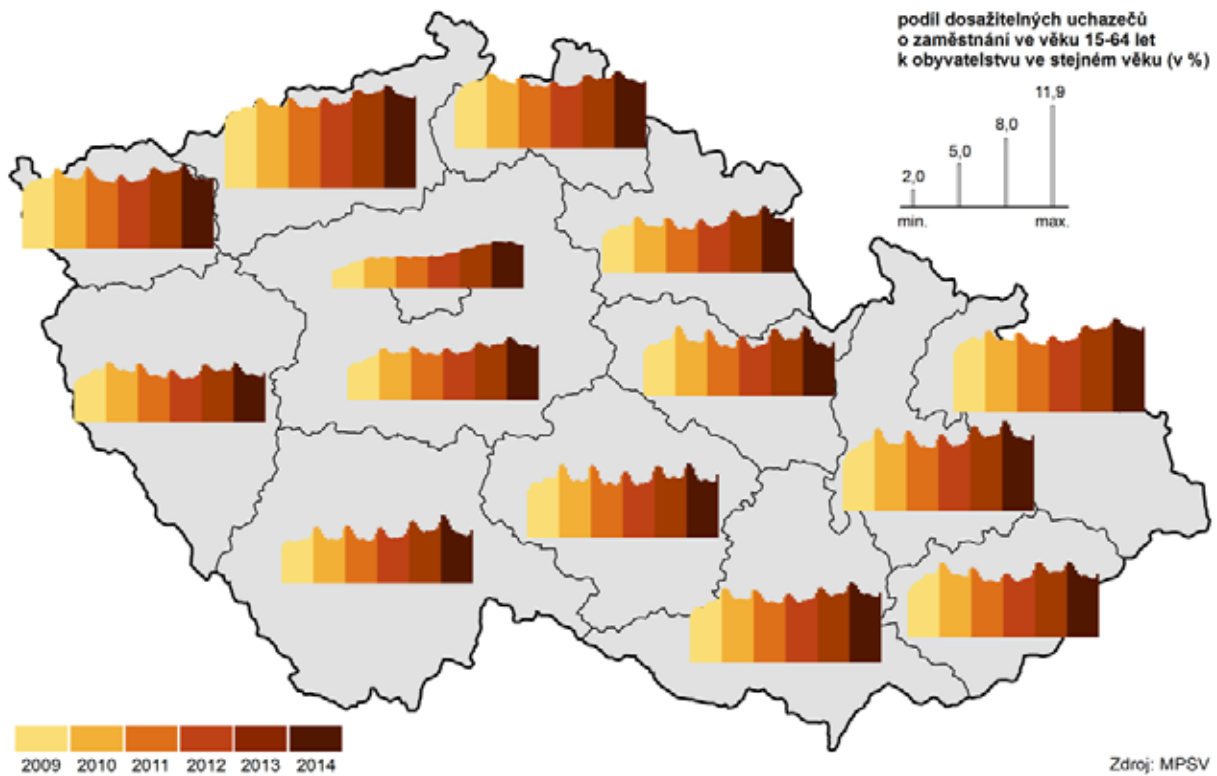
Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2014

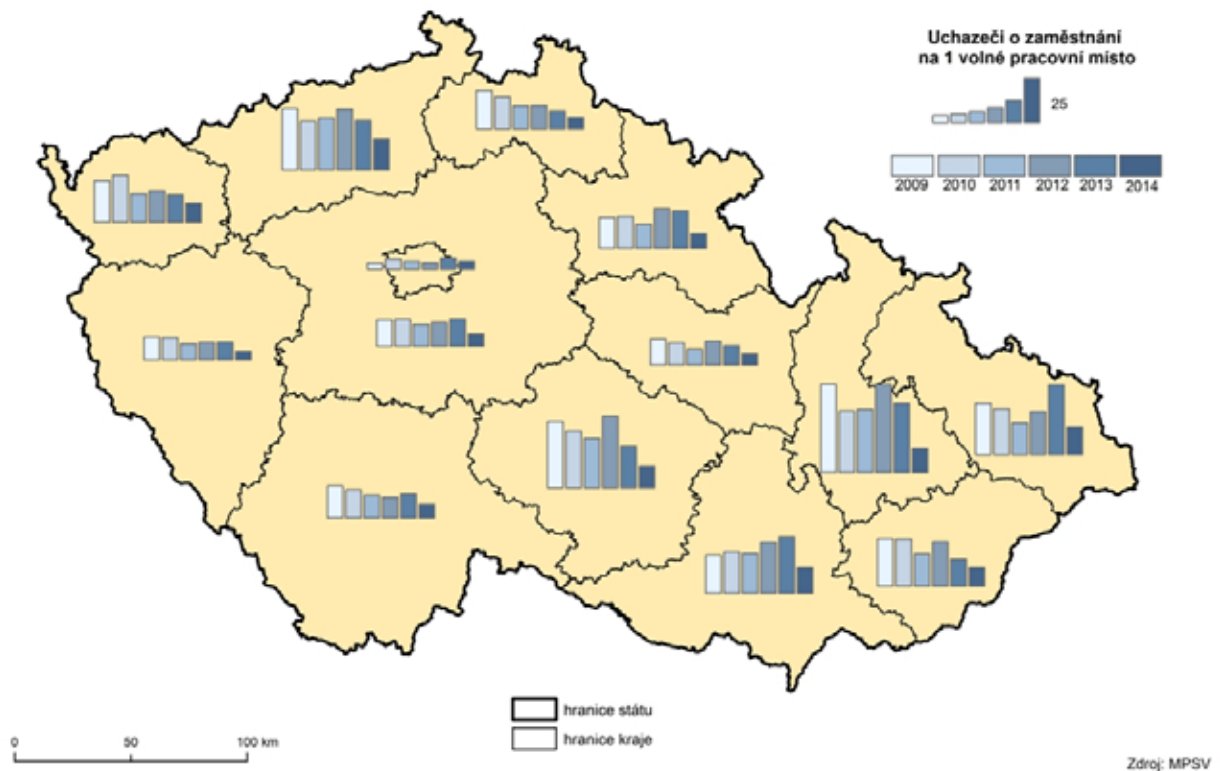
Index stáří v obcích k 31. 12. 2014

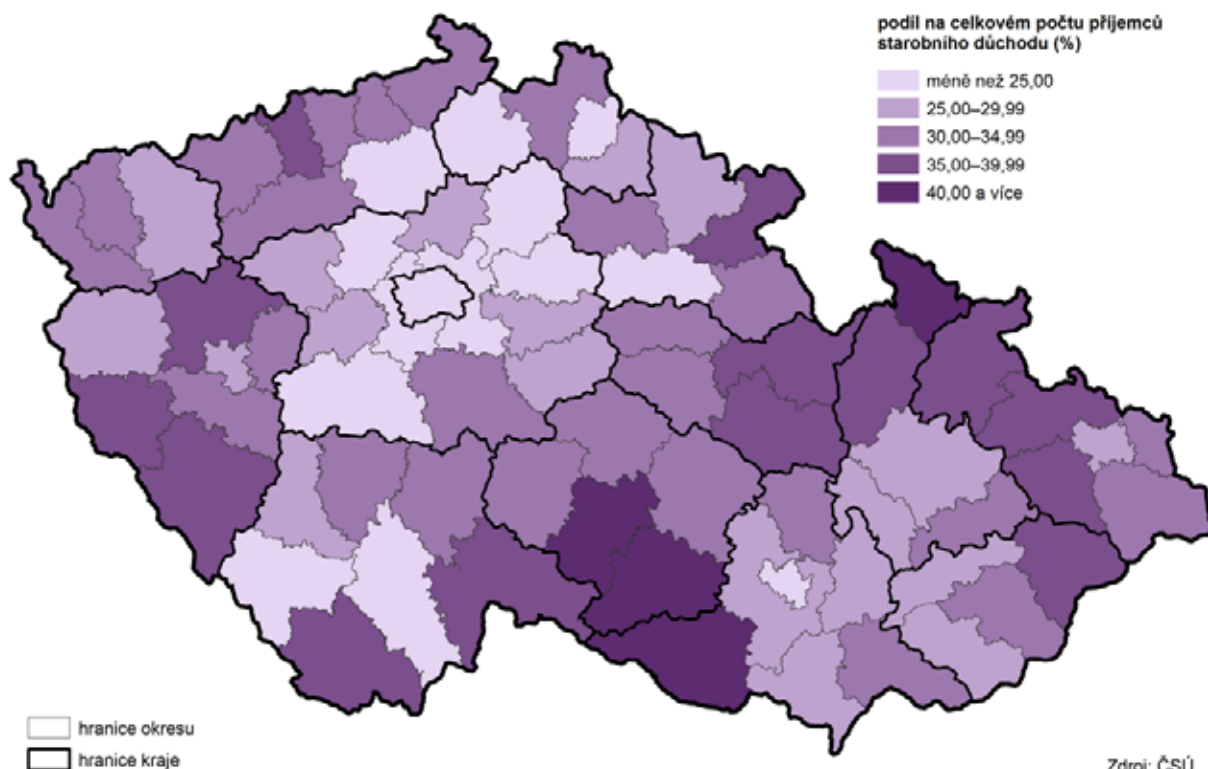
Nezaměstnanost v krajích v letech 2009 až 2014 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

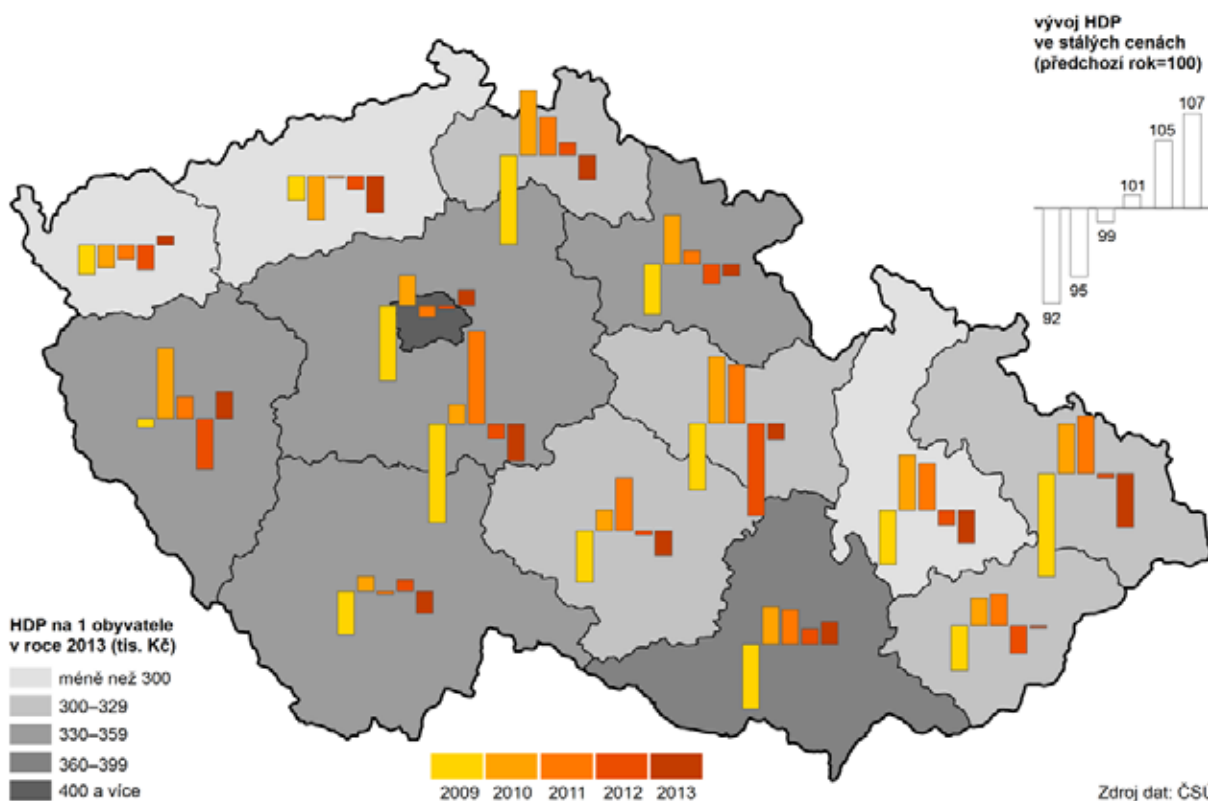
Uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v krajích v letech 2009 až 2014 (stav k 31. 12.)

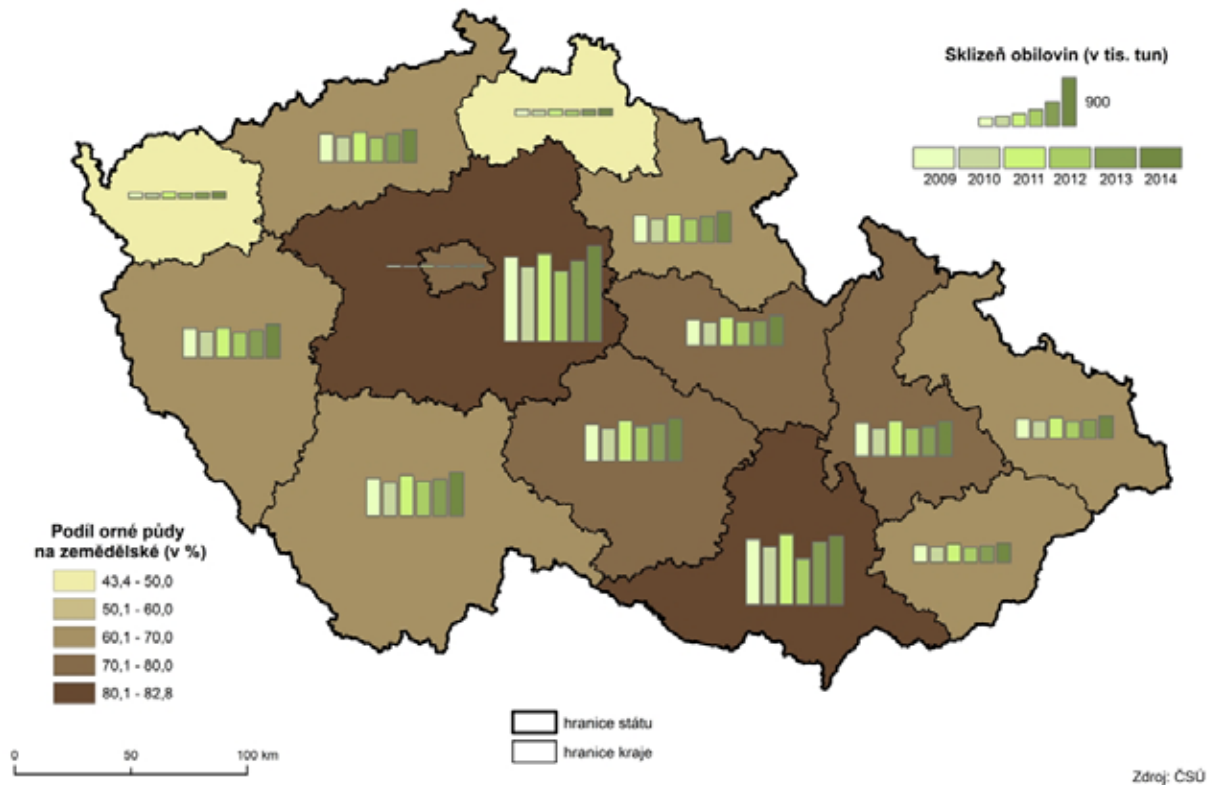
Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) v okresech v prosinci 2014

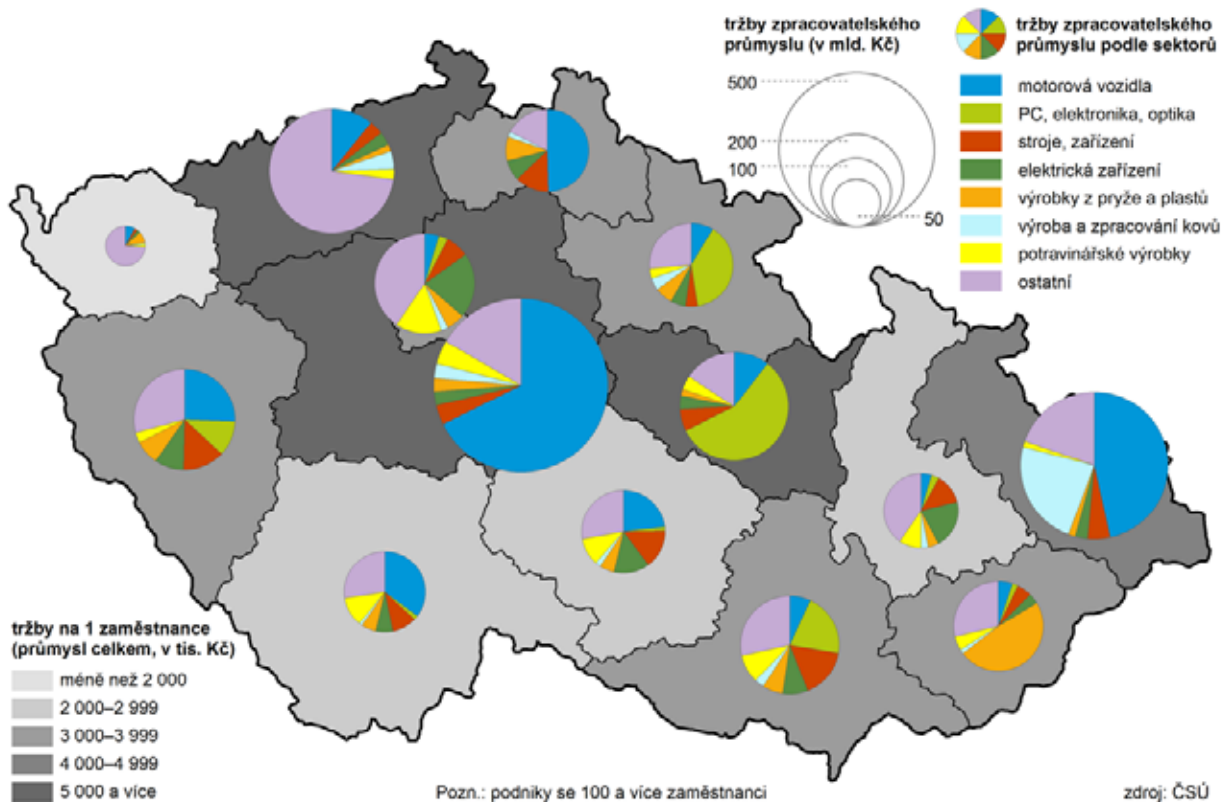
Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2009 až 2013

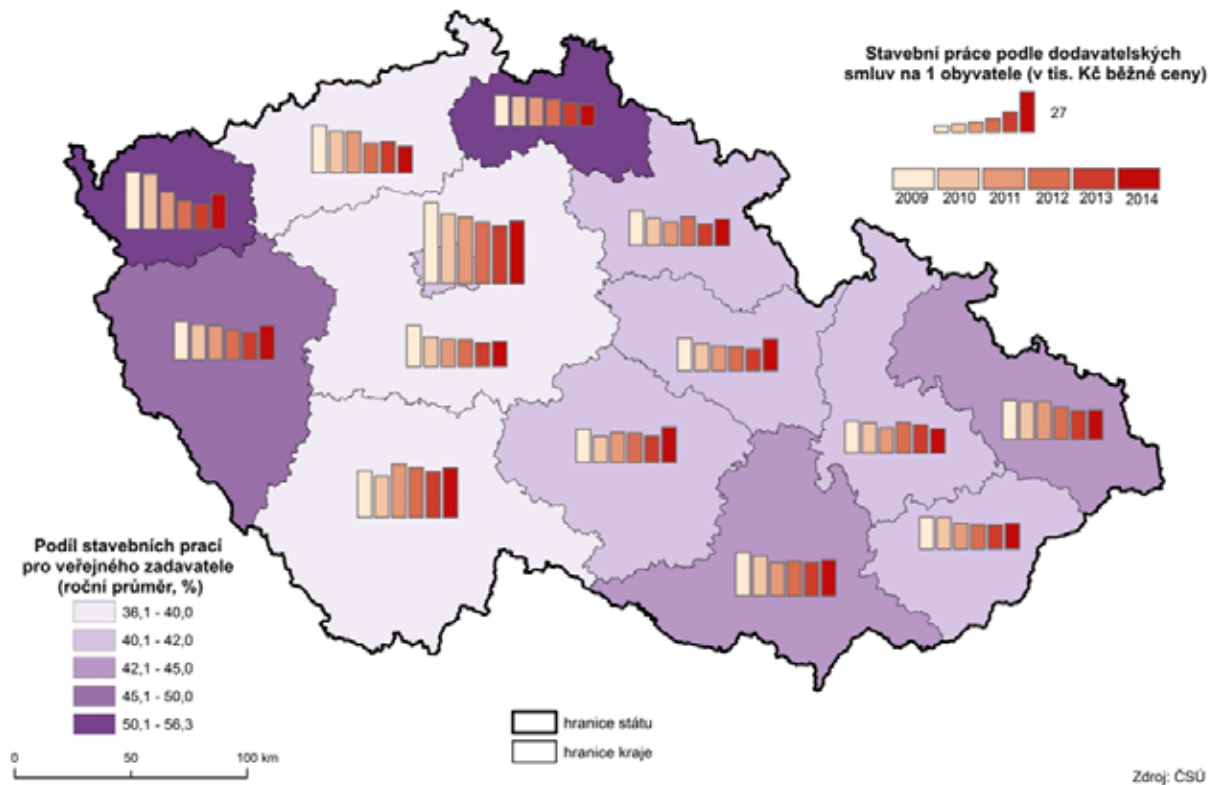
Sklizeň obilovin v krajích v letech 2009 až 2014

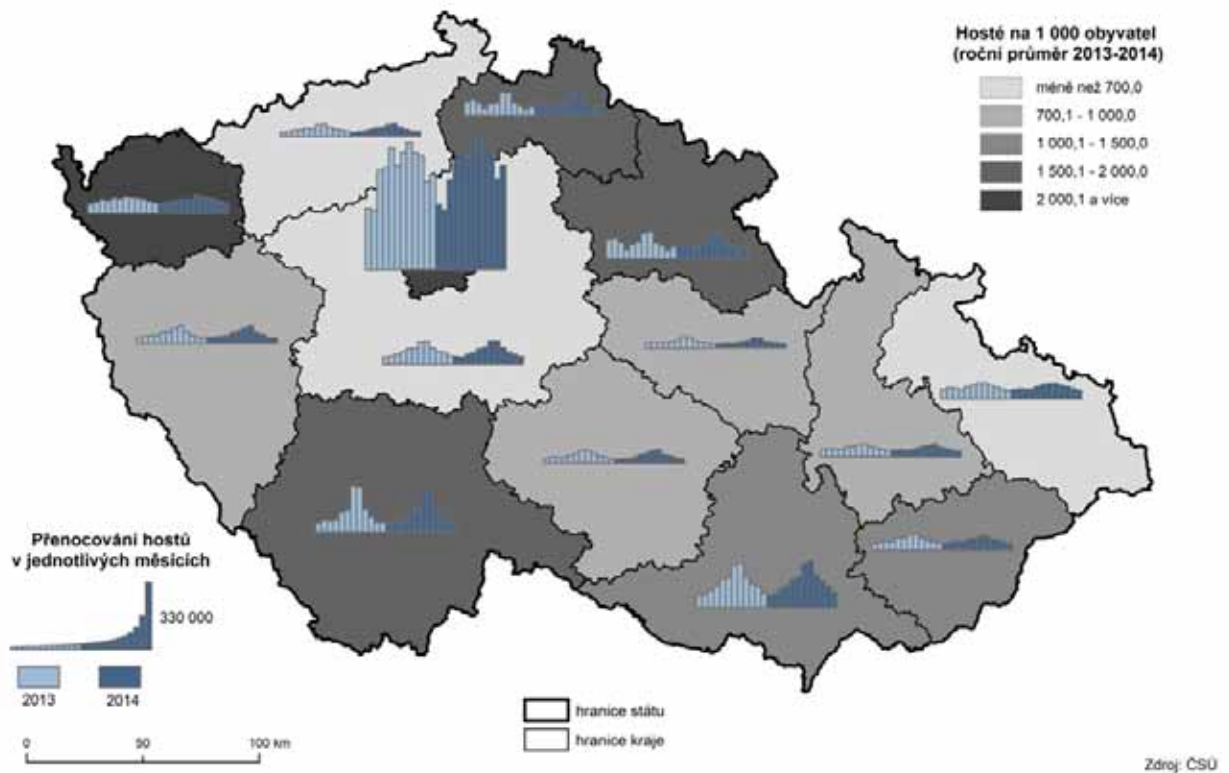
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2014

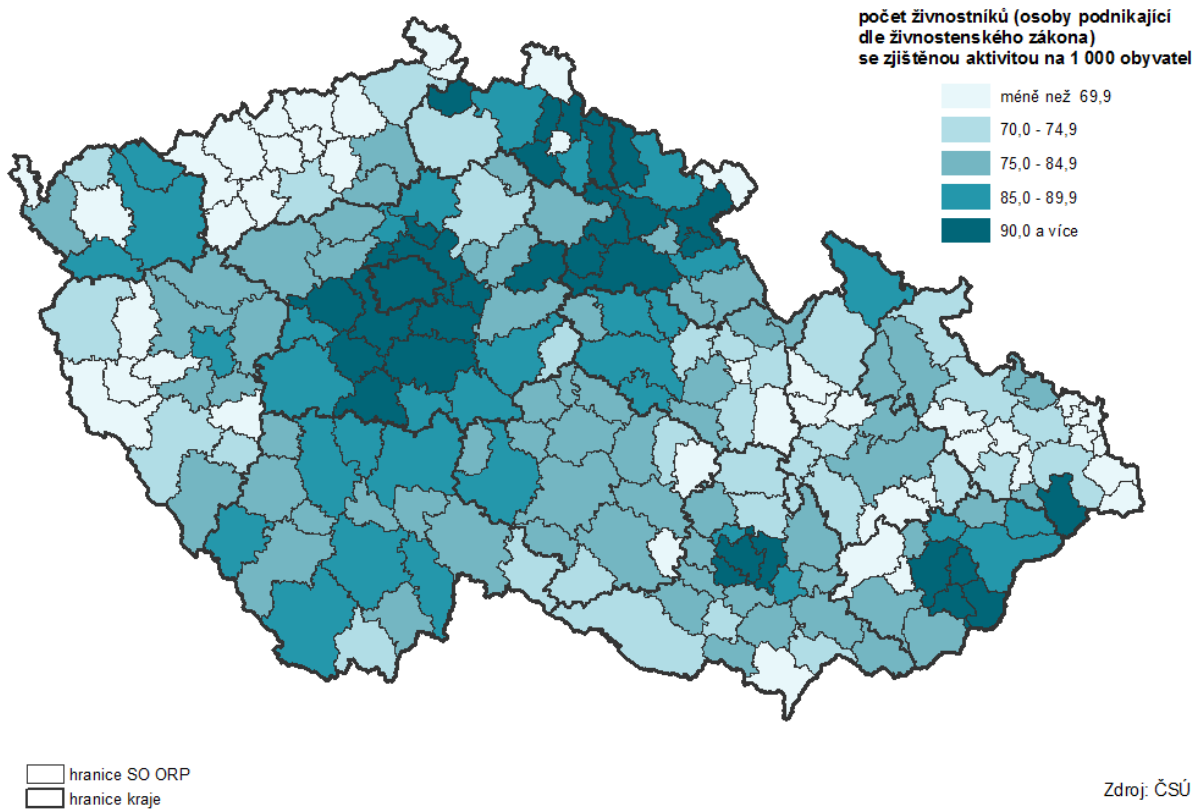
Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2009 až 2014

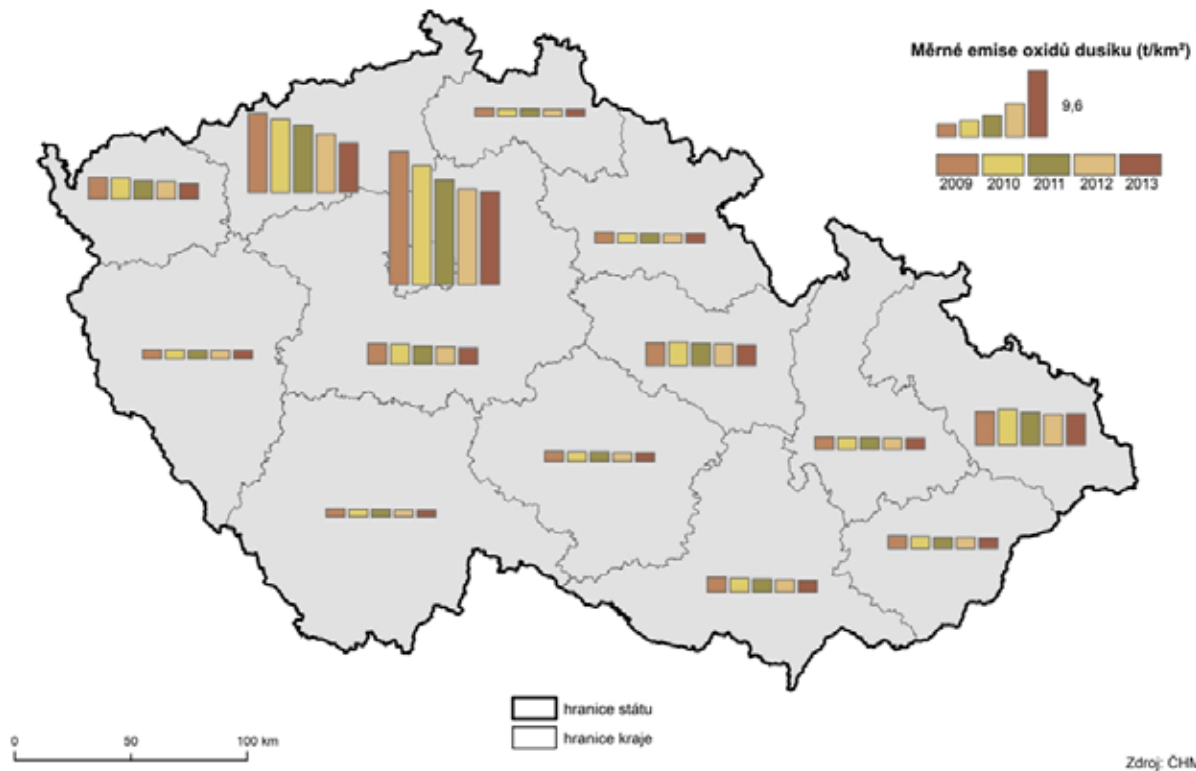
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2013 a 2014

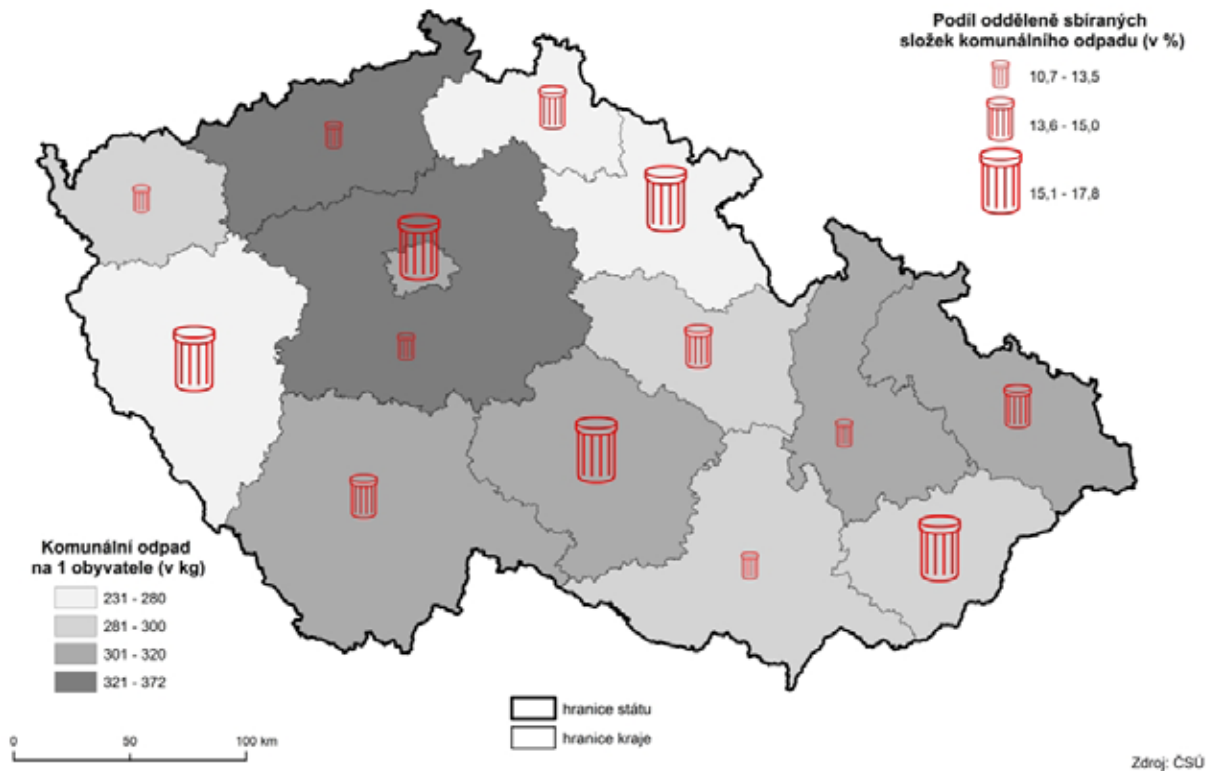
Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2014

Emise oxidů dusíku (REZZO 1-4) v krajích v letech 2009 až 2013

Komunální odpad v krajích v roce 2013

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2009 až 2014

